

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 egy évre 24 korona
 egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 egy évre 28 korona.
 egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 3-as soros petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasúti palotájában
 TELEFON-SZÁM: 127

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Társaság.

József főherceg-ut 2a.

TELEFON-SZÁM: 131

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, február 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- A templom és aszfalt.
- Berlini zsurok.
- Pécskán rulettetnek.
- Pusztítják az aradi parkokat.
- A miniszterelnök a királynál.
- Ahol a tüdőbetegeket figyelik meg.
- Pallós Ignác aradmegyei bányája.
- Aki megmérgezte az urát és a nagybátyját.
- Az aradi műjégy-pálya.
- Győznek a törökök
- Fényes Anna Aradon.
- Tarkaságok.

Beszédes levelek.

Arad, február 8

A vármegye: ezalatt egy csomó borkabátot, egy sereg előkelő, vagy félig előkelő embert, meg a községi jegyzők csapatát szokták emlegetni. Pedig a vármegye egyébből is áll. És ennek az egyébbnek szomorú sorsáról esik most szó.

Ennek az egyébbnek dolgát a nagykereskedők az a panaszkodása jellemzi, hogy „nem merik fölbontani a postát.” Aggódva, rossz sejtelmekkel nyírják föl a vidékről jövő leveleket és szinte a peches kártyás módja szerint gusztálják: nincs-e közötte újra egy-egy vidéki boltos levele, aki bemondja a fucscsot. A válságos időket Arad megállta, de a vidéknek, a faluknak, a mezővárosoknak kisebb kereskedői egzisztenciáját alaposan megröstellta. A kamarában minden héten összejönnek az „érdekeltségek”, a védegyelet nélkül is egymásra utalt, összehozott hitelezők, hogy az új meg új esetek fölött elmélkedjenek és gondolkodjanak a megmenthetők fölött. És mélabus általá-

nosítással mondják: pusztul az egész Körös völgye, meg a Maros mente.

A pusztulók helyébe új alapítások alig történnek és végső eredményében a falu szegényebb lesz néhány emberrel, akik azonban együttvéve mégis egy osztályt jelentettek, olyan osztályt, amelyre a falu sarjadzó életének szüksége van. A falu zömét, vagyonát, keresetét a gazda adja, de a kereskedő kellett hozzá, hogy abból a falunak lendülését, gyarapodását segítse elő. A fogyasztási szövetkezetek nem tudták kiszorítani ezt az osztályt, annyira belé volt növe a falu szervezetébe; most azonban beteggé vált s lassan-lassan elpusztul.

Mért pusztul? Félig ugyanazért, ami a városi kereskedőnek árt, de azontul egész más ok miatt. A parasztnak, úgy mondják, van pénze; de a viszonyok rosszabbodásával a józan, konzervatív paraszt tudja legjobban mérsekelni az igényeit. A városban csak odáig jutottak el, hogy nem tartanak bálakat; a faluban szünetel a lagzi is. A város forgalmát táplálják az ugynevezett kulturigények; hus csak kell, tavaszi ruha csak kell, kávéházba csak lehetetlen el nem járni, a premiért csak meg muszáj nézni. — és így tovább. A faluban nincs ilyen nélkülözhetetlenség. Ha attól kell tartani, hogy a pénzre rossz idők miatt szükség lesz, akkor jó a tavalyi, két esztendő előttről való rokolya is, füstért is kevesebbet kell venni, az ajándékról meg egyáltalán szó se essék. És kiesik a forgalomnak az a része, a melyből a világforgalom legszélső kiágazásán élő kis boltosok éltek, akik megint a maguk veszteségét áthárítják a város nagykereskedőire, — innét pedig tovább.

Tanulmányokat írók, cikkezők, akik a magyar középosztály pusztulásáról szoktak a nemzet lelkiismeretéhez címzett figyelemztetéseket szerkeszteni: szívükre vehetnék ennek a rétegnek lassu elsorvadását, a világból való kiesését. Mert zökkenést jelent az a magyar falu fejlődésében, hogy szegényebb lesz a boltossal, ugyanakkor, a mikor a parasztokban is fölébredt a kereskedői foglalkozáshoz való kedv és energia. A németajkuak, különösen a bánáti községekben, régebben megkezdték ezt a térhódítást; utánuk következtek a magyar és a román parasztok. Papp I. János aradi római püspök nemrég papjai és tanítói által tette figyelmessé falubeli híveit, hogy adják gyermekeiket a kereskedői pályára. A szülők, ha ez a tanácsot megfogadták és most a sorra bezáródó boltajtókat, tönkrement vidéki boltosokat látják, — némi okkal kérdezhetik a püspöktől, ez hát az aranymező, a hová te a fiainkat hívogattad? Bizony, jobb ennél, ha az eke szarva mellett, vagy a kecskenyájnál maradnak...

Lehet, hogy a mai nehéz állapotok ködében ez az ügy is sötétebbnek látszik; s ha még olyan sötét is, ma alig lehet segíteni rajta. De akár ma, akár az idők jobbrafordultával, gondolkodni kell ezen az ügyön és valahogy elő kell segíteni, hogy a falu gazdasági életének erjesztői és végül is: a falu értelmiségének, közéletének számottevő tagjai: a vidéki boltosok ki ne pusztuljanak, számban és erőben gyarapodjanak. A mi a városnak egy-egy kisebb gyár, az a falunak egy-egy forgalmas bolt. És azért is segíteni kell ezen a problémán, mert a falusi kereskedő nélkül szegényebb,

Becstelének.

Irta: Bíró Lajos.

A vonat indulóban van. A kalauzok integetnek, a kerekek nehezen megmozdulnak, az egyik kocsi, amelyre egy tátrai fürdő neve van írva, az utolsó másodpercben föhugrik egy kopaszodó, kövéres ur. A hordár rohan utána, földobja a podgyászát, a kopaszodó ur pénzt nyom a markába, a hordár leugrik, a vonat szalad, a kopaszodó ur becipeli podgyászát az első félfülkébe, ahol egy sovány, őszülő ember ül egyedül. A podgyászát fölrakja a hálóba, azután leül és megtörölgeti homlokát. A vonat rohog, a kopaszodó ur figyelmesebben megnézi az őszülőt, az őszülő is föltámadt figyelemmel néz rá. Egyszerre megismerik egymást.

Az őszülő: Bungyi! Te vagy az?

A kopaszodó: Hercegem... János... csakugyan...

Fölállnak. Megölelik egymást, őszintén örülnek egymásnak. Tíz év óta nem találkoztak; azelőtt évekig elválhatatlanok voltak; a budapesti társaságukban, — egy csomó jókedvű, elszánt, ambiciózus fiatalember társaságában, — az egyiknek Bungyi volt a becéző neve, a másiknak, az előkelősége, a hozzáférhetetlen testi és lelki eleganciája révén; a herceg, János herceg.

Az őszülő: Bungyikám, hát így találkozik az ember, egy ostoba és piszkos vasuti kocsi-ban, véletlenül, egy hordárnak a nagylelkűségéből.

A kopaszodó: (meghatottan): János... hercegem... ha tudnád, hányszor gondoltam rád. Mennyit emlegettelek. Mindig azt vártam, hogy ha már nem találkozunk, egyszer csak fel-tűnik a neved, valami nagy dolgot csinálsz, nagy ember lesz belőled...

Az őszülő (legyint); egy kicsit gunyosan és egy kicsit szomorúan mosolyog); Vége van annak, fiam. Vége volt annak, Bungyikám, azon a napon...

A kopaszodó: Azon a napon, amelyiken otthagytál bennünket? Azon?

Az őszülő: Igen.

A kopaszodó: Hát miért? (Kétségbeesetten.) Hát miért? Azon a napon, amelyiken ott hagytál bennünket, végünk volt nekünk is. Vége volt az egész társaságnak. Még együtt maradt egy ideig, de már halott volt. Dög volt. Az erőnk és kedvünk ment el veled. Szétszéledtünk, szétszűllöttünk, hazamentünk, ki Veszprémbe, ki Szabolcsba, ellustultunk, elszűllöttünk, megházasodtunk...

Az őszülő (fanyar ajkbiggyesztéssel bólint, de nem szól egy szót sem).

A kopaszodó (kissé félénkebben): János... hercegem... hát miért mentél el tőlünk? Miért

hagytál ott bennünket, úgy, egy szó nélkül, egy kézszorítás nélkül? Hallottuk: azután is jártál még Budapesten; de felénk se néztél. Elkerültél bennünket. Letagadtad hát magadat. Hát miért? Ezt mondd meg most nekem; most megmondhatod már. Tíz éve...

Az őszülő: Most... megmondhatom?

A kopaszodó: Persze, hogy megmondhatod. Ha tudnád, mennyit törtem rajta a fejemet. Mondd meg... nincs addig nyugalom, amíg nem tudom... Az én életem is ott fordult meg, azon fordult meg.

Az őszülő: A te életed is? Hát mi van veled voltaképpen Bungyikám? Nem tudok rólad semmit. Jól megy a dolgod! Megházasodtál?

A kopaszodó (kissé zavarodottan): Jól megy a dolgom. Mert megházasodtam.

Az őszülő: Ah, úgy?

A kopaszodó (zavarodottan, a vállát vonogatva): Igen... Mit csináltam volna?... Amikor te otthagytál bennünket, egyszerre vége lett mindnyájunk energiájának... az enyémnek is... Mit csinálhattam volna? Mire törekedjem? Minek küzködjem? Hazamentem... elvettem a feleségemet... az apósom a legnagyobb takarékpénztárunk igazgatója otthon... ügyesze lettem a takarékpénztárnak... semmi gondom nem volt tovább.

ürebb lesz annak a városnak is a fogalma, gazdagsága, amelyet a körülötte levő vidék táplál.

Ezt jelentik azok a levelek, amelyeket ma az irodákban nem szívesen bontanak föl.

Pallós Ignác aradmegyei bányája.

— Hogyan manipuláltak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

A magyar közgazdasági életnek hűvösre került Napoleonja, Pallós Ignác Aradmegyében is megpróbálkozott vállalat alapításával és az alapítás sikerült is, mert a gyoroki kavicsbánya még most is elég jól prosperál. Mai lapunkban közöltük, hogy a kő és kavicsbánya részvénytársaság a hónap 10-én tartja meg közgyűlését Budapesten a Hegedűs Sándor utca 16. számú részvénytársasági helyiségben. Szükségessé vált a közgyűlés összehívása, mert hiszen a részvénytársaság két igazgatósági tagját, Pallós Ignácot és Somló Arnoldot letartóztatták, tehát helyettük újakat kell választani.

Ez a részvénytársaság az 1911. év októberében alakult. Pallós ugyan már régebben megalapította a bányát Gyorokon a vasút mellett, s az elég szépen jövedelmezett is, azonban a szerencsétlen spekulációkba bocsátkozott gazdasági vezérferfiú még több pénzt akart, mint amennyit a bánya jövedelmezett és ezért megalapította a kő és kavicsbánya részvénytársaságot; ez a részvénytársaság termelte ki azután a bányát, amelynek most Klein Vilmos az igazgatója. A részvénytársaság igazgatóságának a főntebb említett két férfin kívül tagja még Egry Béla dr. országgyűlési képviselő, aki ugy hozzá volt köze Pallóshoz, hogy nehezen lehet őket szétoperálni. Négyezer korona alapítókéval alakult a részvénytársaság, amelynek felügyelő bizottságába beválasztották Gyorokról Schnéberger Márk kereskedőt is. Az öreg ur azonban nem nagyon örült ennek a tisztségnek, mert hiszen neki részvénye se volt. Mivel nem akart strobmanképen szerepelni, tehát írt az igazgatóságnak, hogy ő legalább két darab részvényt szeretne venni.

— Sajnálattal értesítjük — írta az igazgatóság, hogy már egyetlen fölösleges darab részvény

since, valamennyi biztos kezekben van, tehát kérelmét nem teljesíthetik.

Erre Schnéberger azt válaszolta, hogy köszöni szépen, de nem kér az ilyen üzletből, mert senki kedvéért nem tartja a hátát.

Most már tudjuk, hogy miért nem birtak Schnébergernek részvényt adni. Ugyanis mielőtt a részvénytársaság megalakult, az összes részvényeket elzálogosította Pallós a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál, s természetesen a bank nem engedett egyetlen részvényt se elvinni.

Ez azonban még nem minden. Pallós ugyanis az államvasutaknak szállított a gyoroki bányából. Előlegképen a temesvári üzletvezetőségtől felvett huszonegyezer koronát, de az anyagot nem szállította, mert a bánya összes kitermelődő anyagát egy évre lekötötte a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak, amely nagyobb kölcsönt folyósított: ezéért. Most emiatt is folyik eljárás Pallós ellen.

Aki megmérgezte az urát és a nagybátyját.

(Főtárgyalás az aradi törvényszéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8

Többször megemlékezett már az Aradi Közlöny arról az érdekes és nagy-zabasu büntetőügyről, amely Engel Jánosné (Jannóné) mikelakai asszony ellen folyik. Az asszony ellen az a vád, hogy nagybátyját és apját méreggel eltette láb alól, hogy örökségéhez minél előbb hozzájuthasson.

A feljelentést Engel Jánosné született Sirián Florica ellen saját nővére, Irinie Gligorné Sirián Zsófia adta be az őshalmi csendőrségnél, Irinie Gligornét pedig Mikulicza Paskuné Ardelean Miika mikelakai asszony figyelmeztette arra, hogy Engelné megmérgezte férjét és nagybátyját. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, amelynek során a következők derültek ki:

Mikulicza Paskunót, aki Engelné szomszédsgában lakott, egy nap a férje ittas állapotban elverte. Másnap Engelné azzal állított be szomszédjához, hogy ő nem tűrné az ilyesmit s azt ajánlotta, hogy Mikuliczáné tegye el a férjét láb alól. Mikor az asszony vonakodott, Engelné közölte vele, hogy ő ismer egy pécskai asszonyt, aki ocsó pénzért, 140 koronáért ad olyan szert, amit ha az ember betesz az ételbe, az, aki eszik belőle, meghal. Nagy titokban azt is bevallotta Engelné,

hogy ő is hasonló módon tette el láb alól az apját és nagybátyját. Mikuliczáné még mindig nem ment bele a dologba s ezért pár nap múlva azzal állott elő Engelné, hogy hetven koronáért is megkaphatja a szert.

Valamivel később a két asszony összeveszett s ezért Mikuliczáné a faluban terjesztani kezdte a dologot, később pedig Irinie tudomására hozta, aki az örökösödés miatt haragban volt nővérel. A csendőrség kihallgatta a rokozokat és szomszédokat s így megállapította, hogy Engelné apja Sirián Eita 1911. szeptember 9-én halt el. Közvetlenül halála előtt kolerás tünetek mutatkoztak rajta, hányt és görcsökről panaszkodott. A halottkem mindamelllett azt írta a haláleset felvételre jegyzőkönyvbe, hogy az elhalálozás oka tüdőgyulladás volt. A másik áldozat, Kapitány Nucu ugyanilyen körülmények között alig egy hónappal később, 1911. október 4-én halt meg.

A nyomozás adatai alapján az aradi kir. törvényszék elrendelte a két hulla exhumálását. Ez 1912. szeptember 27-én meg is történt. A hullaik belső részeit felkúrdítotték Felletár Emi országos főorvosnak, aki konstataulta, hogy a két hullában lehetett annyi arzén, amennyi az emberi élet kioltásához elegendő. A kir. ügyészség az adatok alapján két rendbeli gyilkosság büntette miatt helyezte vád alá a mérégkeverő asszonyt, akinek ügyével ma foglalkozott Nagy József dr. elnökiete által az aradi esküdtörvényszék. A védelmet Velcsov Geza dr. képviselte, míg a közzvádat Fikler Károly dr. látta el.

A mai tárgyaláson csak Sirián Eita meggyilkolásának vádjával foglalkozott a törvényszék. E őször a vádlottat hallgatták ki, aki mint az egész vizsgálat során, úgy most is tagadott. Elmondotta, hogy atyja, Sirián Eita, aki életnőszigiani tartás ellenében ráíratta vagyonát: egy házat és másfél lánca földet, már hosszabb idő óta betegeskedett. Verbajban szenvedett, de a tüdejével is volt baja.

— Az apám — vallotta Engelné — többször mondogta, hogy vagy kigyógyul a betegségből, vagy megöli magát! Én nem is tudom, hogy is néz ki az arzénikum, a hazamban sohasem volt ilyesmi, azt sem tudom, mi az! Az apám nem hivatott sohasem orvost, azt mondogta, hogy majd kigyógyítja ő saját magát.

Hírom tanut nevezett meg, akik igazolni tudják, hogy mikor az öreg Sirián Eita meg-

Az öszülő (bólogat): Ah ugy... ugy?... És mondd csak kérlek... bocsáss még ezért a tapintatlanok látszó kérdést... szükség van rá... mondd csak, vonzalom, szerelem dolgában... (Hirtelen.) Szép volt a feleséged?

A kopaszodó (megtörli a homlokát, zavarodottan): Szent Isten... hiszen te tudod, hogy az... Az ember nézi... Tudom, te azt nem tartod előkelőnek, de hát, istenem, ha az embernek magának nincs vagyona, nem nézhet még a szépségre is.

Az öszülő: Nem. Persze, hogy nem. Nem nézhet még a szépségre is, még szerelemre is.

A kopaszodó: (gyanakodva tekint féloldaltól feléje).

Az öszülő: És most ha nem csalódom, a feleségedhez mégy.

A kopaszodó: Igen. Fent van a Tátrában. Föl kell hozzá mennem egy pár napra.

Az öszülő: Ugy látszik, nem mégy valami nagy kedvvel.

A kopaszodó: Nem. Nem biz én. Azt megmondhatom neked Legjobban szerettem volna Budapesten maradni pár napig kimulatni magamat, micsoda nők vannak itt barátom... (Ugy veszi észre, hogy a barátja ajka körül vajami kis undorodás és lenézés látszik, ezért gyorsan témát változtat.) De hogyan találtad ki, hogy a feleségedhez megyek!

Az öszülő: Mert én is a feleségemhez megyek.

A kopaszodó: Ah, ugy?

Hallgatás. Az öszülő elfordul, hátranyújtja a szívartárcáját, sivarra gyújt és zavarodottan fujja a füstöt. Hosszu halga az.

A kopaszodó: (élesen). Hát igaz, nem mondtad meg... Miért nagytál ott olyan egyszerű bennünket?

Az öszülő (visszafordul, nyugodtan): Még nem érted! Még mindig nem világos előtted?

A kopaszodó: Nem...

Az öszülő: (nyugodtan): Azért, mert már meghazudtam.

A kopaszodó: Azért?... Hát azért ott kellett...

Az öszülő (nyugodtan): Azért. Azért ott kellett benneteket hagynom. Szégyeltem magamat elöttetek.

A kopaszodó: (fölküldtán): No hallod... Hát ez igazán nevetséges.

Az öszülő: Abban igazad van; az, hogy az ember meghazudodik, az még nem ok a szégyenkezésre. De ha a hazassága olyan kevésbé előkelő cselekedet, mint az enyém volt... az már ok rá.

A kopaszodó: De János, hiszen mi azt hallottuk, hogy nagyon előkelő leányt vettél el.

Az öszülő: Bungyikám, a felfogásod kissé nehéz lett... A leány előkelő volt, szinte túlságosan gazdag. A cselekedet nem volt előrelő. Az, hogy én elvettem.

A kopaszodó (elszomorodva): Hja, ugy?!

Az öszülő: Hja ugy. Bungyi Én én azért nem mehettam többé közetek, mert azé... bizonyos mértékben, egy szellemi értelemben... egy kicsit én a ti vezéreték voltam.

A kopaszodó (telkesen): Mindenképen az voltál.

Az öszülő: Na!... Nem mindenképen. De sokat beszéltem nektek, bátoroságról, előkelőségről, arról, hogy az életet hogyan kell nézni és hogyan kell élni, hogyan kell hozzáférhetetlenek és tisztának, lelkiég urnak maradni.

A kopaszodó (lelkesen): Ugy van! Ugy van!

Az öszülő: (kissé gunyosan és kissé fájdalmasan mosolyog): Ugy van, ugy van... és erre én voltam, az első, aki árulóva lettem.

A kopaszodó: Neee... nem...

Az öszülő: De igen. Én vesztettem el leghamarabb, a bátorságomat, vagy talán — mert én voltam a... hogy szokas mondani?... a lelke a társaságnak, — én éreztem meg leghamarább, ami később be is következett, hogy mindnyáján elbágyadtunk, belül elgyávultunk, hogy meg hargosan beszélünk az élettel való harcra de belül már érettek vagyunk a gyáva-ságra, az árulásra, az elajlásodásra. Megéreztem... és én követtem el az első ajasságot.

A kopaszodó (fölküldtán): Ah... Nem, hogy mondhatod iyet? Az csak nem ajasság, ha az ember...

Az öszülő (a szavába vág): Az ajasság barátom, ha az ember pénzért házassodik. Csak

halt s ők megmosták a testet, a vérbajtól csupa seb volt.

A tanuk közül elsőnek a bíróság a koronatanut, Mikulicza Paskuné Ardeleán Milkát hallgatta ki. Az asszony megismételte a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Elmondotta, hogy Engelne neki száznegyven koronáért szert ajánlott, amelylyel férjét eltehetette volna láb alól s azt mondotta, hogy ő is úgy végzett apjával és nagybátyjával. Később valamivel hetven koronáért kínálta a szert, majd amikor látta, hogy ő úgy sem egyezik bele a dologba, azt mondotta, hogy csak tréfált. A vádlottat szembesítik a tanuval, de mind a ketten megmaradnak vallomásuk mellett.

Kapitány Péterné, a vádlott unokatestvére s a meggyilkolt Kapitány Nuczu sógornéje elmondja, hogy egy izben férjével és leányával a mite lakai közegháza előtt hajtottak el. A kocsijukhoz odalépett Mikulicza Paskuné és mekérte őket, hogy szóljanak a Lippán lakó Irinie Gilgorné Sírján Zaófiának, jöjjenek el Mikelekára, mert ő el akarja neki mondani, hogy gyilkolta meg Floricza (Engelréné) apjukat.

Elnök: Betegkedteit a halála előtt Sírján Etta?

Tanu: Nem volt beteg, mert még a nyáron is dolgozott.

Elnök: Halála előtt mikor beszélt utóljára vele?

Tanu: Három nappal a halála előtt, egy pénteki napon találkoztunk Aradon.

Elnök: Panaszkodt az öreg a leányára?

Tanu: Nem!

Elnök: Jóba volt az öreg a leányával, nem veszekedtek?

Tanu: Hát réha veszekedtek, úgy, amint az a családban szokás.

Tanu nem tud arról, hogy az elhalt Sírján Etta nemi betegségben szenvedett volna. Ugyanilyen értelemben vall Kapitány Péter, valamint a többi tanuk is. Az elnök este klarc órákor a tárgyalás folytatását holnap délelőtt kilenc órára halasztotta.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Magyar nyelvterjesztő Betegsegélyző és Temetkezési Egyesület szeptember 9-én d. u. 3 órákor, Fabian-utca 12. sz. saját helyiségében választmányi ülést tart, amelyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

a pénzért. Csak azért, hogy ne keljen többé harcolnia, hogy megpihenhessen, vagy onhoz jusszon. (Nyugodtan.) Az aljasság. Mondta te nem érzed magadat... néha legalább... aljas embernek?

A kopaszodó: Én... én...

Az öszülő: Megállj csak! Hiszen neked is volt... valami olyan dolgod... akkortájt... valami szerelemféle...

A kopaszodó: Igen...

Az öszülő: No hát. Hát ha arra a leányra gondolsz, nem érzed magadat aljas embernek?

A kopaszodó (lesütött szemmel, a homlokát törölgetve): De... de... igen...

Az öszülő: No hát. Én mindig annak érzem magamat. Az első perctől fogva. Ezért nem mehettem többé közzétek. Az ilyen dolgot... az ilyen aljasságot... büntetlenül elkövethetik a redves lelkűek, a rothadt becsületűek, akik soha nem is álmódják, mi az: előkelő szabad embernek lenni De aki valaha ur volt, a lelkében szabad, az izlésében tisztokrata, aki csak mástól hallott is valaha beszélni erről az életéről és egy percre föllekesedett az életnek ilyen nézésén... mint talán te is... az soha nem tud többé szegyenkezés nélkül a szemébe nézni olyanoknak, akik ismerték őt függetlennek, urnak, meg nem fizettettek. meg nem vásároltak.

A kopaszodó (elszomorodva schajt egyet és a homlokát törölgeti).

Az öszülő (felsőbbbségesen, mosolyogva néz végig rajta): Bungyikám... rossz a megismerés? Te nem szoktál magaddal beszélgetni néha?

Ahol a tüdőbetegeket figyelik meg.

(Látogatás egy aradi új intézményben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

A Tuberkulózis Elleni Küzdelem aradi egyesületének intézménye, a dispensaire, néhány hét előtt megkezdte működését. Csendben, de annál eredményesebben dolgozik a dispensaire s a nagyfőntosságú szociális intézmény segítségével el fogjuk érni azt, hogy Aradon a tüdővész terjedésének gátat vetünk. Ha a dispensaire a betegeket nem is gyógyíthatja mind meg, mert hisz erre sokkal gazdagabb és nagyobb egyesület sem volna képes, de legalább meggátolja, hogy a betegséget fertőzés által terjeszték, s ezért megérdemelné, hogy a társadalom fokozottabb mértékben támogatassa nemes céljának elérésében.

*

Néhány perc tizenegy óra előtt... Lipót-utca 4/a. számú házban a dispensaire előszobájában vagyunk, ahol a betegek várakoznak. Körülbelül husz-huszonötön férfiak, nők, fiúk és lányok vegyesen. A falakon mindenütt táblák, ilyen felirásokkal: *A tüdővész gyógyítható. — Poros levegő árt a tüdőnek — Nedves ruhával és sápróval takarítsunk. — Tüdőbajtól legjobban a tiszta levegő és a jó táplálkozás óv meg.*

A teremben élénk társalgás folyik. A betegségükről beszélnek mindannyian. Munkások, kerges kezűek, sápadt arcúak, kis fiúk és csöppnyi lányok, arcukon a kór jelével. A világ eseményei, az általános sztrájk, a politika, a háború nem érdekli őket. A téma mind egyiknél ugyanaz: a gyilkos betegség, mely lassan őrli meg szervezetüket. Az egyik örömmel mondja: ma valamivel jobban érzem magam, a másik szomorúan sóhajtva válaszol: én rosszabbul. A beszélgetés olykor-olykor megszakad, valaki köhög, szárazon, szivettépőn. Aztán beszélnek tovább, és várják az orvost. Az egyik sarokban halvány arcú finom termetű leány beszél egy intelligensebb külsejű fiatal emberrel. Még tréfálózni is van kedvük. *A fiatalember házasságról beszél, a nő mosolyogva hallgatja, és levette utasítja vis-*

szá a házassági ajánlatot. Csupa sápadt ember, vagy égő pirosan, a láz rózsáitól...

A váróterem tágas ablakain besüt a nap, megvilágítja a sápadt embereket, akik ilyen különös, vegyes csoportozatban összeverődve, ülnek a padokon, beszélgetnek, hohögnek, tréfálózhatnak, várják az orvost...

Tizenegy óra... megérkezik az orvos, Grossmann Emil dr., a munkásbiztosító pénztár orvosa, kezdődik a rendelés.

*

Grossmann dr. nagy előzékenységgel áll munkatársunk rendelkezésére s részletesen elmond mindent, ami a dispensaire vonatkozik.

— A dispensaire célja — mondotta az orvos — az, hogy a tuberkulózisnak, mint fertőző betegségnek terjedését megakadályozza. Megelőzni a betegséget, oly módon, hogy felvilágosítjuk a beteget: mi az ő baja, milyen veszedelmeket rejt az magában, minő óvintézkedéseket kell megtennie, hogy a betegséget éget környezete meg ne kapja — ez a mi főfeladatunk. Ezt a feladatot különböző eszközök segítségével hajtjuk végre. Elsősorban arra törekszünk, hogy a beteg szívesen jöjjön ide. Nem kényszerítünk senkit az idejövételre, de igyekszünk az ittlétet előtűk kellemessé tenni, hogy ideszokjanak s hogy beteg ismerőseiket is elhozzák ide. Aki felvetelre jelentkezik, annak elsősorban is a köpetjét vizsgáljuk meg. Ha a köpetvizsgálat azt mutatja, hogy a betegség fertőző jellegű, akkor olyan óvszereket adunk a betegnek (gygienikus köpöcsészke stb.) melyeknek segítségével a betegség terjedését meg lehet gátolni. Mi a betegeket rendszeres gyógykezelésben is részesítjük s ebben különböztük dispensaireünk a külföldi dispensairektől; így például Németországban a dispensairek csak arra szorítkoznak, hogy a betegek felvilágosítsák azon óvintézkedésekről, melyek segítségével a betegség terjedését megakadályozhatják. Szorosan véve a dispensairenek nincs is egyéb célja, csak a betegséget megállapítani és védekezni ellene.

Fontos eszköz továbbá célunk elérésében a betegek lakásának ellenőrzése. Az intézet gondozója felkeresi a betegeket, megtekinteli azok lakását s tapasztalatairól jelentést tesz az orvosnak, aki eme jelentés alapján intézkedik. Ha a beteg túlszűfolt lakásban lakik, akkor intézkedünk arról, hogy ez az állapot megszűnjék. Ha másképp nem megy, akkor a városi hatóságnak jelentést teszünk az esetről, a hatóság acután kilakoltatja a beteget a rossz lakásból és gondoskodunk, hogy új, megfelelő lakást kapjon. Ha a lakás szennyes, akkor kíméseltetjük, felsuroltatjuk, fertőtleníttük, szóval min-

A kopaszodó: Nem. Nem. Nem. Én nem szoktam.

Az öszülő: De nem sokat használ ám neked Bungyikám, őszintén szólva: nem vagy valami kitűnő állapotban Hízol, kopaszodol, elhanyagolod magadat. Harmincöt éves vagy mindössze...

A kopaszodó: (Végig néz a másikon).

Az öszülő: Engem nézel? Én sem vagyok valami jó karban. Öregszem; ha tudnád, hogy öregszem. Ez a büntetés azért, ha az ember huszonöt éves korában megszökik az élet elől és elárulja a saját lelkét. Némely embernek használ az aljasság, mások belepusztulnak.

A kopaszodó: (nem tud felelni, rezignáltan néz maga elé).

Az öszülő: No... ne bnsulj Bungyi... Bemegyünk az étkező kocsiba és iszunk egy kicsit

A kopaszodó (bámulsá): Iszunk?... Já nos... hercegem... (Belebámul az arcába) Te iszol?

Az öszülő: Ah, ezt nem tudod? Valamit csak kell csinálni, iszom; oh, de mennyire.

A kopaszodó: János... te, aki ugy utáltad az italt, ugy utáltad a részeg embert...

Az öszülő: Negondold ám, hogy lerészegszem. Meglátod: inna a Tátraig egyfolytában iszom... konyakot vizes pohártól... a pillám se rezdül meg tőle... Mindennap megiszom egy-két tveggel. De egyebet is ezenkívül.

A kopaszodó (rémülten): De János... ez borzasztó...

Az öszülő: Valamit csak kell csinálni. Te... te ugy-e megcsinád a feleségedet?

A kopaszodó (habozva): I... igen.

Az öszülő: Látom rajtad. Amikor csak teheted? Amikor csak alkalmas van rá? Főlszalad? Budapestre...

A kopaszodó: Igen.

Az öszülő: Hát én ezt nem tudom. Egy aljasságot elkövettem, nem követek el minden heten újat. Ez piszkos dolog. (Hirtelen.) Oh, ne gondold, hogy itélkezni akarok. Isten ments! Én bennem csak megvan a... hogy modjam... az aljasság becsülete. Nem érdem. És jobb ugy, ahogy te csinád. Te bizonyosan jobbkedvű és kedvesebb ember vagy, mint én. Én szomorú vagyok. És rideg. Én iszom.

A kopaszodó: János... én nem tudom, mit mondjak...

Az öszülő: Ne mondj semmit, Bungyikám. Gyere... (Főllal) Most járkálnom kellene legalább, türelmetlen vagyok... Ebben a szűk lyukban nem lehet. Gyere az étkezőbe. Igyál velem.

A kopaszodó (hevesen): Nem, János... én nem hiszem, hogy te... Én talán igen, de te...

Az öszülő (előbb csodálkozva hallgatja, aztán megéri felsőbbbségesen): Hgyd Bungyi... én aljas ember vagyok... (Átkarolja és kifelé (uszkolja. Mosolyogva) Aljas emberek vagyunk, Bungyikám

Ehallgatnak. Mennek az étkezőbe. Leülnek. Lassan, halkán más dolgokról kezdenek beszélgetni. Isznak...

den intézkedését megteszünk, hogy a lakás a tisztaság követelményeinek megfelelően.

További feladatunk az, hogy a *betegeket lehetőleg seveljék tápszerekkel*. Feladatunknak igazán akkor felelnék meg, ha mindenféle tápszerrel, babbal, rizssal, általában főzésekkel és főként nagymennyiségű tejjel tudnók segíteni. Fájdalom, az ötezer korona államsegélyből mindez nem telik. Kénytelenek vagyunk megelégedni azzal, hogy *tejet osztunk ki a betegek közt*, amennyire ezt anyagi erőink csak megengedik. *Négy hét alatt 764 korona 80 fillér árú tejet osztottunk ki*, ebből 434 korona 90 fillért a munkásbiztosító pénztár viselt, a többit a dispensaire fizette ki. *A dispensaire orvosai 1250 rendelést láttak már el*. A január hónapban ujonnan felvett betegek száma 221, kilencvenhárommal több mint decemberben.

Az aradi dispensaire az egyetlen az országban, amely a munkásbiztosító pénztárral karöltve működik, s ez okozza azt is, hogy dispensairünkben gyógykezelés is folyik. A munkásbiztosító pénztár tagjainak ugyanis joguk van gyógykezelést kövölni, s ezért kapcsoljuk egybe a dispensaire tulajdonképeni célját, a védekezést és a fevilágosítást a gyógykezeléssel. Természetesen a nem pénztári tagok is részesülnek a gyógykezelésben. A munkásbiztosító pénztár viszont átengedte egyik orvosát, az én személyemben, a dispensairnek s a fogyasztott tej egy részének fizetéséről is gondoskodik. A betegeket alaposan megvizsgáljuk s indokolt esetben specifikus gyógykezelést is használunk, így a tuberkulózissal való oltást, s általában a modern terapianak minden rendelkezésünkre álló eszközt felhasználjuk.

Dispensaireinknek másik fontos feladata a betegek osztályozása. Kiválgatjuk azokat a betegeket, akik a kórházba valók, vagy akiknek szanatoriumi kezelése válik szükségessé. Mi magunk járunk közbe, hogy az ille őket a kórházban vagy szanatoriumban felvegyék, s ha nagyon szegények, akkor a szükséges anyagi támogatást is magunkra vállaljuk. Azokat a betegeket, akik gyógykezelés tárgyát nem képezhetik, akik nem a dispensairebe valók, kiken mi már nem segíthetünk, azokat nem is vesszük fel az intézetbe. Én a magam részéről különösen ambicionálom, hogy az ilyen betegek felhívjam a társadalom figyelmét. A jótékony egyesületekkel közlöm ezeknek neveit, hogy legalább anyagi segítségben részesüljenek ezek a szerencsétlenek, kiken a leggondosabb gyógykezelés sem segíthet.

Hálában kell még megemlíkeznem a gyógyszerészekről, akik magukra vállalták a tejszűrés kioskját. A tejszűrésből a különböző gyógyszerárakba szállítják a tejet, a betegek azután tetszés szerinti gyógyszerárban felvehetik azt tagsági igazolványuk alapján.

Az intézetnek két orvosa van: a munkásbiztosító pénztár tagjainak kezelését én látom el a déli órákban, delután öt órától kezdve pedig *Kabdebó György dr.* kezeli azokat a betegeket, kik nem tagjai a munkásbiztosító pénztárnak.

Általában véve az intézet rövid fennállása óta nagyon szép eredményeket ért el, de az eredmény még sokkal nagyobb lehetne, ha kellő anyagi javak állanak rendelkezésünkre. A Tuberkulózis Elleni Országos Küzdelem Aradi Egyesülete megalakult már, de az a tapasztalatokat a minisztérium még nem hagyta jóvá. Mihelyt ez megtörténik, a tagok befizetik a négy korona évi tagsági díjat; s ezáltal is 2—3000 koronával többet fordíthatunk majd az intézet céljaira.

GYÁSZROVAT.

Halálozások. A régi gárdának oszlopos tagja, *Herdt Oda* gépgyáros, költözött el ma az előz sorából. Arad ipara még csak a nő korát élte akkor, midőn 1872-ben gépműhelyt megalapította a *Dassewitz* utcában, ahonnan később 1885-ben a modernebbül berendezett *Kossuth-utcai* telepére költözött át. Ritka büszkeséggel dolgozott a megboldogult életútja során, míg egy meghülés ágyba döntötte. Valasztmányi tag volt az Iparkamarának, Iparosztálynak. Az 1890-iki aradi országgyűlés sikeréhez, mint jury tag anyagi és erkölcsi áldozatokkal járult. 1869-től 1871-ig Párisban tanulmányozta az akkor modern

ipart, melyet Aradon meghonosítva, élete végéig fejlesztett. Az elhunytban *M. tuschek József* költelgyáros és *Árpád Gyula* a „Marta” gyár műszaki igazgatója apósukat gyászolják.

Budapestről jelentik: Rónaszéki Gusztáv a Vigazinbáz sziniskolájának igazgatója Szondy-utcai lakásán 59 éves korában *agyvérzés következtében elhunyt*. Felesége, leánya és fia gyászolják. Rónaszéki Aradon, Nagyváradon és Szegeden színészkedett s a vidékről került a fővárosba. Irodalmi sikerei is voltak: az *Asszonyok büne* című drámáját pályadíjjal jutalmazták.

Pusztítják az aradi parkokat.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő ur! Az „Aradi Közlöny” február 7-iki számában Sp. Ctator aláírásal egy cikk jelent meg, mely városunkban az utóbbi esztendőben lábrakapott parkrombolás ellen emeli fel tiltakozó szavát. Üdvözlöm Sp. Ctator e cikk megírásáért, mert csakugyan ideje volt már állást foglalni a vandál pusztítás ellen. Ez intő szóra felebréd talán álmaiból a park-bizottság is, s a városi tanácsnak meg tudja magyarázni, hogy úgy esztétikailag, mint főleg egészségügyi szempontból mit jelent a hivatásnál fogva városához kötött — főleg szegény — ember életében az árnyat adó növényzet.

Ezzel ugyan a művelt nyugaton régen tisztában vannak. De hiszen nem is kell a messzi nyugatra mennünk, — egyszerűen utalok a szomszédos Temesvárra.

Az ott tapasztalható dolgoknak nálunk éppen az ellenkezője történik. Példárá a Baross-park kivágott gyönyörű hársfái. Nem tehetek róla, de nem tudok a kulturpalota felépültének annyira örülni, mint amennyire sajnálom azoknak a szép fáknak kipusztítását.

De hát ez most már megtörtént dolog. Ám ha a közvelemény mind sürűbben emeli fel tiltakozó szavát a városunkban dúló vandalizmus ellen, talán azok a jó urak, kiknek gyönyörűségük telik a fák pusztításában — észre fognak térni s ha már új parkokat nem létesítenek is, a meglévőket kegyelmezni fognak. Mert hiszen úgy látszik, megkondították már a halálharangot a város egyetlen, nappal is árnyat adó üdülőhelye: a városliget felett is. Városrendezés címén ki akarják pusztítani azokat az évszázados fákat, melyek büszkeségét alkothatnák üdülőhelyekben annyira szűkös városunknak. Nem tudom, oly rettenetesen nagy-e a forgalma Aradnak, hogy a nagyvárad-úton s a lóvonat telkén át meghosszabbítandó Miksa-utcán keresztül ne lehetne azt lebonyolítani, — de ha már feltétlenül szükséges a Leiningen-utcának meghosszabbítása a ligeten át hát — Isten neki! hasítsanak rajta keresztül egy-tíz méteres uttestet, de a növényzetet az ut két oldalán hagyják meg, s főleg ne építsék azt be. Mert úgy hallom, ilyesvalami készül, hiszen csak nemrég mondotta ki a város, hogy az építendő reáliskola részére a ligetből hasít ki telket: pont a ligetből, mert Aradváros egész nagy területén másutt nincs megfelelő hely, csak éppen a ligetben. Hogy a város egyes kérdéseiben — így a parkirozásban is — milyen kapkodó, következtelen eljárást tanusítanak, élénken illusztrálja a következő eset: Eze ött 5—6 évvel egy okos és minden szépért lelkesedő fia városunknak: Adler tudor indítványára a város közgyűlése kimondotta, hogy az ó-temetőt parkiroztatja. Minden ember örömmel fogadta a város határozatát, mert az ó-temetőnek ligethez való csatolása által Arad egy olyan hatalmas területű parkot nyert volna, melyért méltán megirigyelhetett volna bennünket minden város. A parkirozás csak azért odáztatott el, mert a városnak a költségekre nem volt fedezete. Most már együtt volna a szükséges összeg s tavaly szó is volt arról, hogy a parkirozást végrehajtják. A sporttelep is komolyan vette a város határozatát, — s miután a telep jelenlegi fekvése a létesítendő park közepébe van be-

ékelve s így két részre osztja azt, — elhatározta, hogy a Kossuth-utca tövébe helyezi át; azáltal a park egy egységes összefüggő területet alkotott volna. Ugy tudom, ehhez a város hozzá is járult. Most, újabb időben felvetődött a kórházépítés terve, természetesen tehát — a következetesség elvével fogva is! — hogy azt máshová nem lehet építeni, mint oda, ahol még van egy pár fa, vagy bokor, melyet irgalmatlanul ki kell pusztítani. A kórház építését tehát az ó-temetőbe tervezik, oda, arra a területre, melynek parkirozását a város egy pár évvel előbb határozta el. A sporttelepnek is tudomása lévén arról, hogy a kórház építése az ó-temetőbe tervezetik, elállott egy új telep létesítésének tervétől, hanem meglévő telepéhez megfelelő terület hozzácsatolását kérte, természetesen szintén az ó-temetőből!

Hát már mostan, ha az ó-temetőbe beépítjük a kétségkívül nagy területet igénylő kórházat, s az ottlevő sporttelep területét szintén jelentékenyen növesztjük, — a ligetbe beépítjük a reáliskolát szonkivül a liget nagyobbik felét kiirtják, — kérem szépen mondják meg, mi marad meg parknak? Egy kis zöld folt, — semmi egyéb. A szóban forgó területnek legértékesebb része a városliget. Ennek mai állapotban való fenntartása a város egészségügyének eminens érdeke. Erdő jellege fenntartandó volna továbbra is, mert egyedüli területe a városnak, ahol hűs árnyékot talál egész napon át a pihenő, vagy üdülő ember. Szerkesztő ur! Szegény s beteges ember vagyok! Anyagi helyzetem nem engedi meg, hogy egész évi szakadatlan munkában kifáradt testemmel meglátogathassak valami fürdőhelyet. Ott keresem tehát gyengén szuperáló tudómra a jó levegőt, ahol olcsón jutok hozzá. Ezt még ma megtalálom a városligetben, de félek tőle, hogy nem sokáig, ha csak jobb belátásra nem jutnak a város urai. Gondoljanak a szegény emberre is, kinek nincs módjában megrokkant egészségére gyógyulást a fenyvesekben keresni. Pedig merem mondani, hogy rajtam kívül vagyunk még egynéhányan szegény emberek Aradon. Egyébiránt, ha megakarnak győződni afelől, hogy a város szegény munkás lakosságának mi a városliget, ajánlom ránduljanak ki hétköznapokon a déli órákban, tavasszal vagy nyáron, látni fogják, hogy a nehéz dologban elfáradt gyári munkások százai a déli pihenő időben hogy telepsznek le a fák hűs árnyékába s hogy fogyasztják a fűben családtagjaik által hozott ebédet s hogy szivják tele tüdővel a gyár egészségtelen levegőjéből kimenekülve az ozonduz levegőt. De nem éppen csak a munkásoknak nyújt üdülést a liget, ott található a nap más szakában az öreg nyugdíjasok, ott találjuk tennispályáin az ifjúságot; szóval azokat az embereket, a kik barátai az erdőnek, s azt nemcsak szerakozás, hanem üdülés céljából keresik fel.

Tagadom, hogy a város érdeke föltétlenül megkivánná a városliget elpusztítását, s az ó-temető beépítését. Az egész terület talán a liget fenntartása mellett is szabályozható lenne. Közérdek elvégre a szegény munkásemberek eszeinek egészsége is. Itt nem az érdekükben alkotandó költséges intézmények létesítéséről van szó, hanem csak annak fenntartásáról, amit a jó Isten már megadott!

A művelt nyugaton a városok horribilis összegeket áldoznak parkok létesítésére, hogy a szegénysorsu lakoságnak, mely a városhoz van kötve, módja legyen a város *belterületén* is egy kis friss levegőhöz jutni. Így láttam ezt a nyugat nagy városában mindenütt, pl. Bécs, München, Páris, Londonban is. Annak idején Apponyi Albert gróf rendelkezte el mint kultuszminiszter, hogy az iskolákban évente szünnap tartandó azon célból, hogy a gyermekekkel megkedveltessék a madár- s növényvilágot. Be kár, hogy ez nem rendelkezett el már ezelőtt vagy 40—50 évvel, akkor legalább a város intézdi megtanulták volna a fákat szeretni s megbecsülni, s nem pusztíthatnák oly kéjjel, mint ahogy most teszik.

(K. M.)

Pécskán ruletteznek.

(Panaszos levelek.)

Az a panaszos levél, melyet a szomszédos Magyarpécska községből küldtek hozzánk, különös képet fest ennek a nagy magyar községnek társadalmi életéről. Napról napra olvassuk, hogy Budapesten, Bécsben, vagy Berlinben a rendőrség erős kézzel nyult bele egy-egy kártyabarlang mélyébe és híméletlen szigorral oszlatta fel a kártyatanyát. Amikor Lipót belga király elhunyt és utódja Albert trónra lépett, első jelentős cselekedete az volt, hogy az osztendei kártyaklubot betiltotta, mely tudvalevőleg rendkívül nagy forgalmat teremtett a gyönyörű fürdőhelyen, de amely évente sok ezer egzisztenciát tett tönkre és kergetett a halálba. A rulett és a bakkarat folyt Osztdendében és ez adja legnagyobb jövedelmét a montecarlói és nizzai játéklubboknak, ujabban pedig Abbázianak. A hatóságok a legtöbb helyen meg akarják szabaddítani a lakosságot a játéklubboktól, azonban ezek tulajdonosai gyakran olyan nagy összeköttetéssel rendelkeznek, hogy a rendőrfőnökök akarata megtörik a protektorok erős befolyásán.

Budapest szintén nagy fészke a kártyakluboknak, azonban tudomásom szerint odáig még nem jutott, hogy valamelyik kaszinóban rulettgép segítségével pusztították volna a tagok keresményét. Amit Budapesten meg nem tettek, azt egész nyugodtan meghonosíthatják Aradmegye egyik nagyközségében, Magyarpécskán. Napokkal ezelőtt panaszos irást kaptunk, hogy Magyarpécskán a rulettjáték sok embert a tönk szélére juttatott. Képtelenségnek tartottuk, hogy ez lehetséges legyen s ezért nabirendre tértünk a levél felé. Nemsokára azután újabb leveleket kaptunk, amelyben azok írói azt állították, ha nem hisszük, hogy Magyarpécskán rulettgépek működnek, forduljunk a hatósághoz, az meg fogja erősíteni a levélírók állítását. Teljesítettük a pécskai kesergő, panaszkodó levélírók kívánságát és több hatósági személynél érdeklődtünk, megtelet-e a valóságnak a rulettgép működése. Azok a források, ahová fordultunk, megerősítették a levélbeli adatokat. Megtudtuk, hogy hosszú idő óta úgy a pécskai kaszinóban, mint a Heller-féle vendéglőben állandóan folyik a rulettjáték. A kaszinóban délután hat és nyolc óra között kezdődik meg a tolongás a vagyongusztító gépek körül, a Heller-vendéglőben azonban csak ünnepek délutánján folyik a jeu. Hogy a kaszinóban a rulett gép segítségével nyerik el az urak egymás pénzét, ahhoz kevés szavunk van, mert hiszen egyetlen klub belső életében sincs joga sem a sajtónak, sem a hatóságnak razzitát tartani. Itt csak azt a tényt konstatáljuk, hogy a rulett segítségével a kaszinó zilált anyagi helyzete nagyszerűen fellendült. Vannak olyan napok, amikor ötven-hatvan korona játékpénz jut a kaszinó pénztárába. Ahhoz azonban nemcsak nekünk, hanem a hatóságnak is volna beavatkozási joga, hogy a Heller-féle vendéglő egyik külön termében vasárnaponként és ünneppnapok délutánjain rengeteg kispolgár gyülemlik össze és remegő kézzel rakja egész héten nehezen keresett koronáit a számokra, melyek azután tüneményes gyorsasággal tüntetik el a keresményt. A levélírók szerint van ennek a társaságnak egy tagja — a nevét nem akarjuk kiírni — aki még nemrégig elég vagyonos földbirtokos volt, azonban a folytonos rulettezés a tönk szélére juttatta. Nem akarjuk felemlíteni mindazokat a gyenge alapon felépült egzisztenciákat, akiket a rulett visz. a végromlásba, hiszen elég magát a tényt konstatálni, hogy egy vidéki község vendéglőjében hetenként többször is nagy tömegben gyűlnek össze a nyereség reményében azok az emberek, akiknek nemcsak rulettet, hanem egész enyhe kártyajátékokat sem volna szabad játszaniok. A ható-

ságnak bele kell ebbe avatkozni, mert hisz ez legalább olyan fontos és nagyjelentőségű kérdés, mint akár a pécskai haláliskola, akár a vas-híd ügye.

A miniszterelnök a királynál.

(A politika érdekességei.)

Távirati tudósítás.

Budapest, február 8.

Lukács László miniszterelnök ma délután titkára, Latinovics Endre dr. kíséretében Bécsbe utazott, hogy holnap különkihallgatáson jelenjen meg a királynál. A miniszterelnök már a holnapi nap folyamán szándékozik visszautazni Budapestre.

A választójogi reform.

A választójogi bizottság ma is folytatta a tanácskozást. A bizottság a legközelebbi ülést kedden délelőtt tizenegy órakor tartja, amikor folytatják az általános vitát, mert a javaslatához meg többan irathoztak föl.

A választójogi bizottság ma délelőtt tíz órakor folytatta tanácskozását Héberovary Károly gróf elnöklésével. Az ülés megnyitása után Héberovary Károly gróf bemutatta az Országos Birói és Ügyészi Egyesület följelentését, amely azt kéri, hogy a passzív választó képességet a bírakra és ügyészekre is terjesszék ki. Az elnök indítványára elhatározták, hogy a följelentéssel a részletes tárgyalás során foglalkoznak.

Bujanovics Gyula elfogadja általánosságban a javaslatot, bár bizonyos aggodalmak vannak a tulajdonos jogkiterjesztés miatt. Az ipari munkásságnak jogokban való részvételét üdvözli, mert szívesen látja parlamenti képviseltesüket. Nemzetiségi szempontból fél a javaslat hatásától, bár a szászokat nem sorolja a nemzetiségek közé. A 30 éves korhatár leszállítását csak akkor helyeselné, ha csak a tiszta magyar vidékekre terjedne ki, de ha ez által a nemzetiségi választók száma is megszorodik, akkor nem fogadja el.

Telegdy József nem tartja hibátlannak a javaslatot, de ilyen nem is lehet készíteni. A javaslat azonban egy alapos előtanulmány eredménye és olyan megokolás támogatja, hogy nyugodtan elfogadhatja minden jó magyar ember. Súlyt vet ugyan rá, hogy a törvény az ország mezőgazdasági népességének megfelelő képviselteset juttasson a parlamentbe, de örömmel üdvözli az ipari munkásságnak juttatott jogkiterjesztést is. A titkosságnak nem barátja még olyan mértékben sem, mint a javaslat tervezője, mert ez tág teret nyit a demagógiának. A 30 éves korhatár föntartását kívánja.

Sipeky Sándor szerint a javaslat fedi a kormány ígretét és a trónbeszéd tartalmát s ezért általánosságban el is fogadja. Híve a harmincéves korhatár föntartásának.

Krolopp Hugó a javaslatot a kisgazdák szempontjából vizsgálja s az látja, hogy a javaslat ebből a szempontból visszaesést jelent az eddigi állapottal szemben. Választójogot kér a huszonegy éves analfabéta kisgazdák számára is. A területi cenzust nem helyesli, mert ez nagy igazságtalanságokra vezet. Más az értéke nyolc hold földnek a Bácskában és más a fevidéken. Helyesebbnek tartaná az adócenzus alkalmazását nemzeti szempontból is. A hat elemi osztály megkövetelése a kisgazdákra nézve ugyancsak sérelmes. A gazdasági munkásokra és cselédekre nézve kívánja a harmincéves korhatár föntartását. Megokolt lenne annak kimondása is, hogy azokra a gazdasági cselédekre, akik önhibájukon kívül bocsáttatnak el a szolgálatból, két három évre föntartassék a jogosultság. A titkosságot a városokban sem helyesli.

Antal Geza a javaslatot általánosságban elfogadja. Ha választania kellene a nemzeti Magyarország és a demokratikus Magyarország között, akkor az előbbit választaná. Ha a nemzeti eszme sérelme nélkül messze lehetett volna elmenni a jogkiterjesztés terén, szívesen elment volna maga is. A passzív választói jogra nézve osztja Rónay Jenő tegnap kifejtett föllegését és kevesli a javaslatnak ide vonatkozó rendelkezéseit. Híve annak, hogy a reform keretében az intelligencia vezető szerepe megóvassék; az intelligenciába beleérti a magyarsághoz hű nemzetiségi

értelmiséget is. Az értelmi cenzus olyan legyen, a melyet mindenki könnyű módon megszerezhet. Ilyen lenne az írni olvasni tudás. Az elemi iskola elvégzése nem áll mindenkinek módjában, mert sok helyen nincsen iskola. A titkos szavazást kiterjesztene az írni olvasni tudás alapján azokra a rendezett tanácsú városokra is, a melyeknek önálló joguk van a képviselő küldésre.

Elhalasztott népgyűlés.

Ujvidékről jelentik: A szerb radikálisok, a magyar függetlenségi párt és a szociáldemokraták által holnapra Ujvidékre összehívott népgyűlést, amelyen a kormány választójogi javaslata ellen akartak állást foglalni, ma megokolás nélkül elhalasztották.

Osztoztatják a választójogi javaslatot.

Budapestről jelentik: A Budapesti Tudósító jelenti, hogy a kormány a választójogi törvényjavaslat indokolásának terjesztése céljából a következő leiratot küldte a törvényhatósági bizottságokhoz: Magyarországon nincs ma fontosabb politikai kérdés, mely a nagyközönséget jobban érdekelné, mint a választójogi kérdése. A kormányjavaslatot már néhány héttel ezelőtt a parlament elé terjesztettem s azóta az közismertté vált, minthogy azonban a javaslat egyes rendelkezéseinek megértése s a javaslat felett való tárgyalagos ítélet készítése az általános és részletes indokolás ismerete nélkül lehetetlen, arra pedig közérdekből nagy súlyt helyezek, hogy a nemzet minden egyes tagja saját közvetlen tanulmányozása és megfontolása alapján alkossa meg ítéletét, elhatározzam, hogy a javaslatot és annak indokolását a lehető legrövidebb rétegeknek díjtalanul teszem hozzáférhetővé és módot nyujtok arra is, hogy azt bárki jutányos áron könyvtárban is megszerezhesse. Ebből a célból a miniszter az egyes törvényhatósági bizottságoknak s a vármegyei főtisztviselőknek kelendő mennyiségben elküldötte azokat a nyomtatványokat, melyek a választójogi javaslatot s annak indokolását tartalmazták, hasonlóképen intézkedett, hogy a könyvtárak is megkapják a nyomtatványt, hogy az bárki számára politikai pártállásra való tekintet nélkül, hozzáférhető legyen.

Az agglegény-adó.

Az osztrák képviselőház nagybizottsága kimondta, hogy Ausztriában agglegényadót rónak ki.

Ismeretes, hogy milyen lények
A nőlen urak, agglegények;
Nevükben nem az „agg” a lényeg,
Mert agglegény mindaz az ember,
Ki nősülni nem akar, nem mer.

Ha nőlen: tehát nincs családja,
Hasznát az állam így nem látja;
Nem nevel újabb nemzedéket;
Szóval az agglegényesség vétek. —
Hogy e nézet rossz-e, keménye?!
De komoly urak véleménye,
Mert így gondolkozik az osztrák
Adókiadó nagybizottság
És minden megrögzött, valódi
Agglegényre új adót ró ki.

A tervezők titkos reménye,
Hogy a legények ifja, véne
Az adó elől menekülve
Házasság fészkebe repül be.
De az új adó — én úgy nézem —
Nem vezet sikerhez egészen.
A derék adókiadóknak
Ötlete még csak a fél-ötlet.
Egészé, teljessé az tenné,
Ha agglegényi adó mellé
Törvénybe írának, mint csalétket
A férji adómentességet.

Rendre.

Berlini zsurok.

— Saját levelezőnkől. —

Berlin, február 6.

Berlin társadalmi életé en hihetetlen népszerűségre jutott a zsúr. Szinte kötelező dolog zsúrt adni s a német birodalmi kancellártól lefelé mind a magasabb német állambivatalnok szerepel a zsúr listán, melyre ilik elmenni, s melyen ilik megjelenni.

Berlinben — most sibiriai hideg van a német fővárosban — télen az emberek nem igen járnak el, legfeljebb egy-egy nagyobb bátra, melyen ott kell lenni. Ilyen bál azonban igen kevés van, exkluzívek, nehéz belépőjegyet ki járni. A „Reichskanzler“ báljára persze csak a diplomaták s Berlin legfelsőbb kétszáza hivatalos; utána talán a német sajtó bálja a legimpozánsabb, legelegánsabb, mert jelen vannak a legnagyobb írók, s a leghatalmasabb zurnalisták! 20 márka egy belépőjegy, amellest számos mellékköltségek érik az embert — mégis 5000 ember vett részt az utolsó Presseball-on.

A berlini zsurokat — csak a szót vették át a franciáktól — valamikor még Bismarck herceg tette divatosná s azóta állandóan divatban is maradtak. Az első és legnagyobb német kancellár minden évben szétküldötte egyszerű papírlapra litografált meghívót s ezen a zsúron — az esti órákban tartották — meglehetősen puritánul vendégelte meg vendégeit a németek hatalmas kancellárja. Hideg ételeket — Kalte Aufschmitte — kínáltak a vendégeknek, melyeket apró tányérokra állva, vagy ülve ettek. Nem volt tábla-teríték, ez a zsúron megkövetelt kényelem rovására történt volna.

Intímebb környezete részére a berlini minden héten ad zsúrt. Különösen az amerikai étkezési idő általános hódítása mellett alkalmas és kényelmes a zsurozás.

Az ember hat napon át maga five o'clock-hetedik napon vendégeket lát s ez pompás alkalmat ad a hölgyeknek, hogy egy-egy félóra másról beszéljenek, mint szabondókról, bevásárlásokról, egyéb végzetesen unalmas tereferékről.

Tagadhatatlan: Kitűnő rendszer a zsúr s Berlinben különösen ajánlatos, hogy mennél nagyobb ismeret-körre tegyen az ember szert, mert akkor sosem jöhet zavarba: hol töltsé a délutáni 6 és 8 közötti időt. Berlinben ép ezért minden zsúfolt kávéház délután, legalább is az intelligencia java nem uszóna-kávézik a — rendszerint idegenekkel és külföldiekkel — zsúfolt Café Restaurantokban.

Az előkelő berlini társadalom hölgyeinek egyébként erős ambíciója, mennél több vendéget házához hódítani s természetesen tehát, hogy nagy ismeret-ségre van szüksége, amiben rendszerint nincs is híján s ha van — hamarosan megszerzi magának. Már az első bemutatásnál nem mulasztja el megintváltani az embert s a bucsu kézszerítésnél, illetve kézszerítésnél, ki is jelenti: „Ich werde mich freuen, Sie an meinem Jour bei mir zu sehen“ — ami azt jelenti, hogy szívesen látná a zsúrján. Ezt a kedves meghívást mindig el kell fogadni, örülni, mosolyogni illik, hiszen valóban kellemes kötelességet teljesít az ember, ha pár percre felkeresi X-né asszonyt, megiszik nála egy apró csésze, teát s megiszik két darabka tessüteményt.

Szociális szempontból — valóban nagyon olcsó szórakozás a zsúr. Annak is, aki adja, annak is, aki elmegy rá. Előkelő, finom izlésű háziasszony nem terheli túl az asztalát s teát, tejen, apróbb süteményen és sandwicheken kívül semmi mással nem kínálatja vendégeit. Berlinben érdekes és figyelmes szokássá vált, hogy egy kis asztalkán bort, vagy cherryt szolgálnak; de csak uraknak. Hölgyeknek soha.

Tagadhatatlan, hogy a zsúron nagy kötelesség vár a háziasszonyra. Az üres porcelánészét mindig pótolni kell s erre a műveletre nem a szobaleány, de a ház asszonya, leányai, vagy egyidős barátnő ügyelnek. Ők önik be a teát, nyújtják át a tálcát, kínálják a harapnivalókat. Persze: mennél több a fiatal leány s mennél szebbek, annál sikerültebb a zsúr.

Az igazán mondain-zsurra a berlini hölgyvilág elegáns utcai ruhába jár, kalappal a fejükön. Férfiak látogatási öltözetben; fekete cutaway és csikos nadrág. A zsúr témája állandóan változik, száz meg száz dologról ejtenek szót, kritikát. A tegnapi bálról és a holnapi premiere-ről, a mai koncertről s a tegnapi botrányról esik szó. Jönnek új vendégek s a téma ismét változik. Olyan a fogadó szalon, mint egy rendelő szoba; egyik a másikat adja a kilincset s alig venni észre, ha valaki angolosan elinal,

hogy a reá várakozó autóbá üljön s egy másik szép asszony zsúrjára siessen, ahol ismét megiszik egy csésze teát rummal, darabka biscuitet harapjon, majd — a köteles „acte de présence“ után — ismét eltűnjön.

Mint fentebb említettük, Bismarck óta tradíció Berlinben, hogy a legfelsőbb társadalom hölgyei — az állam és az udvar magasabb tisztviselőinek feleségei, — miniszterek, követek és konzulok zsúrt adjanak; sőt: a zsúr dátumát hivatalos uton közlésteszik. Ezen a listán aztán pontosan megtalálható, hogy mikor, melyik napon s mely órában fogad a birodalmi kancellár neje s a többiek, rangsor szerint.

Mennél előkelőbb társadalmi állást foglal el a zsúrt adó asszony, annál nagyobb a látogatók ambíciója résztvehetni a zsúron. Jellemző erre vonatkozólag egy volt német miniszter nejeének kijelentése — akinek zsúrjai azelőtt a legpopulárisabbak voltak, — hogy a mióta férje leköszönt egyetlen ember sem jön el a zsúrjaira. Ilyenkor persze megmarad a tea, megmaradnak a piramisokban kézen álló sandwichek s önnagysága egyedül mereng a felhalmozott pompás falatokra. No de ez mindenütt így van, bányára nálunk is, s miért volna h.t. épen Berlinben másképen? . . .

(By.)

VÁROS ÉS MEGYE.

Az aradi műjégpálya.

(A városszabályozó bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Az aradi korcsolyázó egyesület most már harmadszor kísérli meg, hogy az egész város közönségének régi óhaját teljesítse és végre megteremtse a műjégpályát a Liceum előtti téren. A város részéről ismét a legteljesebb jóakarat nyilvánul meg, mit az a város szabályozási bizottság ma délután tartott ülésén bebizonyított, de a szép cél megvalósítása nem aradi tényezőktől függ. Azon fordul meg a fontos ügy sorsa, miként viselkedik most már az állam. A város a kultusz-minisztertől Burrián János főgimnáziumi igazgató útján azt kérdezte, vajon hajlandó-e átvenni a játéktér és hajlandó-e azt saját költségén berendezni. Hatvan napos terminust adott a város a válaszra. Az igazgató ez ideig nem értesítette a tanácsot, mit határozott a miniszter. A terminus február 28 án lejár, már pedig 12 én a törvényhatóság közgyűlésének döntenie kellene a korcsolya egyesület kérvénye felett.

Ezért a szabályozó bizottság ma csak azzal a feltétellel tárgyalta az ügyet, hogy vagy kijelenti Burrián igazgató, hogy most már nem gördit akadályt a sportlétesítmény elé és ekkor a februári közgyűlés elé kerül, vagy pedig bevárják az említett határnap lejártát és a miniszter válaszáig függővé téve, a márciusi közgyűlésnek tesz javaslatot a tanács. Mert ha a miniszter elsőbbségi joron megtartja a teret és berendezi, akkor ott korcsolyapályát nem lehet létesíteni. A bizottság megkérte Hady Antalt, az egyesület igazgatóját, hogy kérjen kötelező nyilatkozatot Burrián igazgatótól keddig és ha az igazgató kijelenti, hogy nem ütközik nehézségbe az ő részéről, akkor a közgyűlés foglalkozhatik az ügygyel.

A kérvény szerint, melyet ma ismertettünk, legnagyobb részt azokat a feltételeket állapítja meg az egyesület, melyeket már két ízben is tudomására adott a városnak. Új momentum az, hogy most a Baross parki kioszkot és berbe akarja venni és a Baross parkból egyrészt az általa létesítendő játéktérhez chajt felhasználni.

A város szabályozási bizottság minden kívánság mellett ennek a kérvénynek teljesítését is javasolja, sőt még azt is felajánlotta, hogy a korcsolya pályához szükséges vízvezetéki vizet is szolgáltatja, ha a kioszkért évi 900 koronát fizet az egylet és a fenntartási költségeket fizeti, a vizért pedig évente 100 koronát térít meg.

Kiköti a város, hogy a korcsolyapályát a községi iskolák tanulói díjtalanul használhassák. Ami a Baross-parkból átengedendő részt illeti, aggodalom: nincs ok, mert annak sétat hely jellege nem változik és a közönség a jövőben is használhatja.

Szathmáry János ez alkalommal bejelentette, hogy többen kérdést intéztek hozzá vajon az által, hogy a kulturpalota előtti tér rendezése céljából a Salac-park szélén álló ecotfákat kivágták, nem foglalkozik-e a tanács azzal a gondolattal, hogy a Salac-parkot megszünteti? A közönség körében — úgy mondotta — él ez az aggodalom.

— A félelem teljesen indokolatlan — jelentette ki Lócs Rezső elnök, — mert nemcsak, hogy a Salac parkhoz hozzá sem nyulunk, hanem a kivágott területen egy sokkal szebb parkrészt létesítünk.

A bizottság ezután elhatározta, hogy a korcsolya-egyesület valamennyi kérelmét pártoló javaslatokkal terjeszti a közgyűlés elé, ha az említett nyilatkozat a főgimnázium igazgatójától keddig beérkezik.

Mi történt a városi tanácsülésen? A vegyvizsgáló állomás részére szükséges szakkönyvek szállításával a tanács Weisz Leó aradi könyvkereskedőt, a vegyszerek szállításával Vojtek és Weisz aradi drogueria kereskedőket bízta meg. Ez utóbbiak részére vámmentességet kér a tanács, mert a vegyszerek közcélokra szükségesek. — A tanács elrendelte a Radnai uti berkocsi állomás aszfaltozását 600 korona költséggel. A mérnöki hivatal ez alkalommal azt is kérte, hogy a Radnai uton az Arany János utcáig építtessen a tanács csatornát. Minthogy azonban erre nincs fedezet, a tanács úgy határozott, hogy ezt a munkát a jövő évi közezségi programba állítja be. — A kulturpalota környékének rendezése alkalmából a tanács elrendelte, hogy a palota előtt elvonuló korláttal a kocsi közlekedést betiltja, az odavezető utat megszünteti. A töltés koronáját sétat helylyé alakítják át. — A Dobó-utca folytatóság megnyitásához a városnak szüksége lett volna Kocandr Ignác és Hartmann Samu telkének egy részére. Először 19 ezer koronát kértek, később pedig azt kívánták, hogy a város nyisson utcát a Boros Béni-térről az ő telkére a saját költségén, akkor ingyen átadják a szükséges területet. A tanács egyik feltételét sem fogadta el és kimondotta, hogy az esetre, ha épen az érdekeltek helyezkednek ilyen rideg álláspontra, akkor abba a helyzetbe juttatják, hogy a Dobó-utca megnyitásának eljöttét javasolja a közgyűlésnek. — Az aradi zsidókat a rendőrség a Béla térről az Óvár térre helyezte át. Herzfeld Mór és társai most azt kérték, hogy a Fa-utcában jelöljenek ki részükre helyet. A rendőrség pártolólág terjesztette a kérelmet a tanács elé, de ez elutasította, mert az említett utcát a gabona forgalom részére kell fenntartania.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1913. évi február hó 12-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 43. Sima Antal kérvénye a város községi kötelékébe iendő felvételének kiállításba helyezése iránt. 44. A tanács előterjesztése az építendő rendőrlaktanya tárgyában. 45. Idb. és ifj. Neuman Adolf kérvénye az alapítványi gyermekkorház fertőző osztályához vonatkozó terveknek a m. kir. belügyminiszterhez leendő felterjesztése iránt.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — 357

Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) — — — — 151

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — — — — 151

Nyomda — — — — — 151

Győznek a törökök.

(A bolgárok visszavonulása. — Sikeres ostrom Szkutarinál.)

Távíráti tudósítás.

Arad, február 8.

A mai nap fordulatot hozott az új balkáni háboruban. Hivatalosan jelentik, hogy a bolgárok Csataldzsa körül elhagyták pozícióikat és sok helyen visszavonultak. Szkutari ostroma azonban a montenegróiakhoz kedvező változásokat.

Távíratunk így szólak:

Török győzelem.

Bécsből jelentik: Illetékes körökben kijelentették, hogy autentikus jelentések megerősítik azokat a híreket, melyek szerint a bolgár hadsereg a csataldzsai vonaltól visszavonult. A bolgárok kiűrtették a csataldzsai vonal előtt lévő összes pozíciókat s úgy látszik, minden küzdelem nélkül átengedték azokat a törököknek, akik már meg is szállták a pozíciókat. A bolgár hadsereget valószínűleg az indította erre a lépésre, mely különben nem lenne érthető, hogy a hadvezetőség nem tartja tanácsosnak, hogy a hadsereg továbbra is a hóolvadás által teljesen megpuhitott talajon maradjon. A törökök a két hadsereg között lévő hidakat, melyeket a bolgárok elpusztítottak, újból helyreállították.

A bolgárok harcai.

Konstantinápoly, február 8. A hadügyminiszterium jelenti, hogy Drinápoly bombázása a legnagyobb hevességgel folyik és hogy a törökök ugyanolyan erővel jelennek a tüzelésre. Mind a két fél vesztesége óriás. A Drinápolyból érkező hírek nem biztatók. Attól félnek, hogy a vár a bolgárok rendkívül heves ostromának nem tud sokáig ellenállni.

Szofia, február 8. Két három nap múlva általános ostromot intéznek Drinápoly ellen. A bolgár főparancsnok az egész haderővel fogja ezt az ostromot intézni, hogy Drinápolyt megadásra kényszerítse.

Konstantinápoly, február 8. A katonai körök teljesen alaptalannak mondják azokat a bolgár jelentéseket, amelyek szerint Gallipoli mellett döntő sikereket értek el s azt mondják, hogy csak előretolt csapatok jelentéktelen harcra vannak szorítva, Csataldzsában semmi újabb esemény nem történt, de megerősítik, hogy a bolgárok néhány előbbre tolt hadállást kiűrtettek. Mind a két hadsereg megfigyelő állást foglal el. A tüzéség ez idő szerint még mindenütt hallgat.

Konstantinápoly, február 8. A csataldzsai bolgár hadsereg balszárnyának utóvédje Bulair mellett a törökökkel erősebb harcra koveredett és nagy veszteségek után kénytelen volt Lumilon dombot elhagyni, a melyet a törökök megszálltak.

Konstantinápoly, február 8. A tizedik hadtestet, mely itt állomásozott, lovassági és tüzéségi ezredeivel Gallipoli félszigetre szállították. A csapatokat teljes rendben tizenöt szállítóhajón helyezték el, a melyek az est és az éjszaka folyamán elhagyták Sztambul és Galata partjait. Hursid tábornok, volt tengerészeti miniszter, valamint Enver bey szintén Gallipoliból utaztak. Ugy látszik, hogy a Gallipoli félszigeten folyamatosan lévő hadműveletek következtében egyelőre elhalasztották nagyobb csapatnak Rodostóban való partraszállítását.

Szofia, február 8. A törökök ellen Bulairtól délnyugatra való előrenyomulásban egyelőre szünet állott be. A bolgároknak az a tervük, hogy a törököket Gallipoliban körüldéjék.

Konstantinápoly: Hivatalos kommuniké a következőket mondja: Az ellenség folytatja a visszavonulást a csataldzsai vonalán, melynek folyamán több összefütközés történt, melyek az ellenséges csapatok meghátrálásával végződtek. Külaja falu

nál igen sikeresedett harc folyt. Idzjalje hadihajó, mely Bujuk-Csekmedje előtt van, lövöldözött az ellenséges csapatokat. Drinápoly bombázása éjjelnappal folyik, anélkül azonban, hogy a bombák a városban nagyobb kárt tettek volna. A drinápolyi sereg bátorsága és harcászása a csodával határos. A bolgár hadsereg Camiló falu előtt erődítményeket és sáncokat épít.

Titkos béke.

Konstantinápoly, február 8. Előkelő diplomáciai helyről jelentik, hogy a legközelebbi napokban a nagyvezér és egy bolgár delegátus között Hademköiben titkos találkozás lesz. A török kormány titokban akar békét kötni, hogy a nemzetet, miként annak idejében Ouchyban, befejezett tény elé állítsa.

Konstantinápoly: Mahmud Sefket pasa nagyvezér és Enver bey között nagyon feszült a viszony. Enver bey elítélte Mahmud Sefket, mert az a bolgár tábornokokkal titokban alkudozásokat folytatott. Enver bey minden áron folytatni akarja a háborút.

Szkutari ostroma.

Cettinje, február 8. Az egyesült montenegrói és szerb csapatok Nikita király parancsnoksága alatt tegnap délelőtt tíz órakor rendkívül heves ágyuzást kezdtek Szkutari és a Tarabosz hegy ellen, a mivel a vár ellen való általános ostromot akarják előkészíteni. Az ágyuharc délutánig tartott s az est beálltával megszüntették a bombázást. A Tarabosz hegyen lévő török ágyuk két montenegrói ágyut elhagítottak. A két ágyu legénysége elesett. Az ostromlottak a bombázásra gyöngében felelnek, a miből a montenegrói táborban hadüzer-hiányra következtetnek. Ma újra megkezdik a bombázást, hogy a várost megadásra kényszerítsék. A végtelenül rossz időjárás nagyon hátráltatja a hadműveleteket. A csapatok egészsége nem a legjobb.

Durazzóból jelentik: A szerb segédcapatok a montenegróitól támogatva, nagy bátorsággal harcolnak Szkutarinál. Nem igaz az a hír, hogy Esad pasa elesett. Hasonlóképpen nem felel meg a valóságnak az a hír sem, hogy Szkutari parancsnoka saját katonáit öletti meg, mert azok lázongnak. A vár feladásáról szó sincs, bár az eleség már fogytán van s a katonák csak fél adagokat kapnak. Az albán katonák állítólag elégedetlenek, mert a vár átadása késik. A montenegrói ostromlók elfoglalták Brdca magaslatait, melyek Szkutarihoz tartoznak.

A Berliner Tageblattnak jelentik Konstantinápolyból, hogy hivatalos jelentés szerint a török sereg Csataldzsánál előrenyomult és megszállta Kalikratit, a csataldzsai vasutállomást, Baksikőj és Genikőj községeket és elfoglalták a magaslatokat. A jelentés közli azt is, hogy az előrsők már az ellenség közelében vannak s küszöbön vannak a nagy összefütközések. A bolgárok visszavonultak és több nehéz ágyut kénytelenek voltak elhagyni, mert nem tudták őket elszállítani. Ugyancsak Konstantinápolyból jelentik hivatalosan, hogy hír szerint a drinápolyi konzul erőlyesen tiltakozott a nagykövetknél Drinápoly bombázásának módja miatt, mert az teljesen nélkülöz minden humanizmust.

Cettinjéből táviratozzák a Neues Wiener Tageblattnak, hogy délelőtt tíz órakor Marinovics tábornok megkezdte a Tarabosz hegyen az ágyutüzelést az ellenséges pozíciók ellen. Ez volt a jel az általános támadásra s csakhamar igen heves ágyuzás keletkezett a két ellenséges tábor között. A szerbek ágyuinak hatása bámulatos volt. Miklós király a vezérkarral a harcot egy kis hegyről nézte végig. Az első ágyulövés után a király felállott, keresztet vetett, a zenekar rázendített a himnuszra s az összes jelenlevők a királyt éltették, aki a következőket mondotta:

— Isten segítsen nekem és országomnak.
Tizenegy órakor az egész vonalon heves küzdelem volt, majd az ágyutüzelést felváltotta a kézi fegyverekkel folytatott harc. Tizenegy óra után

érkezett Daniló trónörökös első telefonjelentése a harcterről, mely a következő:

— A török batteriákat a muzelini és a vardanol hegyeknél elnémitottuk. A montenegrói tüzéség a hegyeket elfoglalta. Fél óra múlva elfoglaltuk Gajtano erődítményeit és egy csomó törököt elszakítottunk az ostromló legénységtől.

Dalben Vuketica tábornok sürgönyözött, hogy az ellenséges csapatok Vardanol felé sietnek. A király utasította a csapatot, hogy nagy erővel támadják meg az ellenség balzárnyát. Fél háromkor rövid szünet állott be a harcban.

Szerbia harcikedve.

Belgrádból jelentik: Az itteni kórházakban 874 sebesült fekszik. A többi sebesülteket már újból beosztották csapatjaikhoz s azok el is indultak már a harctérre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A meggyilkolt gyáros.

— Schöberl és a nők. —

Távíráti tudósítás.

Budapest, február 8.

Körülbelül egy hónapja annak, hogy Schöberl Józsefet, a budapesti apagyilkos fiút kiszállították a lipóimezei elmeógyógyító-intézetbe, a hol azóta, mint már jelentettük, állandó orvosi megfigyelés alatt van. Elmeje egyre jobban tisztul. Orvosa Bakody Jenő dr. osztályos főorvos naponta ellenőrzi és a szerint, hogy milyen az állapota, hosszabb-rövidebb ideig elbeszélget vele.

Schöberl József most már teljes beismerésben van. A végzetes estére vonatkozóan olyan kijelentéseket tett, a melyek arra engednek következtetni, hogy Schöberl József és fia között nem pénz miatt történt a szóváltás. A gyilkos fiu, a mióta elmeje tisztulni kezd, elég világosan beszél magáról. Elmondta például, hogy már ifjúkora óta kóros tüneteket észlelt magán, a melyek később súlyosbodtak. Elmondta, hogy sohasem érzett vonzódást a gyengébb nem iránt.

A rendőrséget értesítették arról is, hogy a szerencsétlen véget ért nagyiparos maga sem volt egészséges szervezetű, sőt beteges idegzetű embernek ismerték. A rendőrség ezeket az adatokat egyelőre az ügy irataihoz mellékeli és a további eljárást attól teszi függővé, hogy a megfigyelő orvosok Schöberl József állapotáról annak idején milyen véleményt fogtak adni.

§ Ujabb tanuidézés a Déry-ügyben. A budapesti ügyész tegnapelőtt indítványt terjesztett be a törvényszékhez és több tanunak a beidézését kérte a főtárgyalásra. Balogh György dr. elnök elnöki hatáskörében az ügyész indítványára ma a következő végzést hozta: Az ügyész indítvány folytán az ez évi február 17. napjának délelőtti kilenc órájára kitűzött főtárgyalásra a Bp. 288. szakaszának harmadik bekezdése alapján tanuként megidézni rendelem: 1. a csomagszállító részvénytársaság keletkezésére, üzemére és szerződéses viszonyára való kihallgatására Pósa Ernő igazgatót, Rajner Bál dr. ügyvédet és Deustsch Bélát. 2. A Lukács László zalatnai két házának eladási körülményeiről való kihallgatására Kukovszky Zsigmond zalatnai m. kir. bányahivatali főnököket, Wahner Aladár pénzügyminiszteri tanácsost, Novák Ferenc gyulafehérvári takarékpénztári igazgatót, Cserminger Alfréd m. kir. bányakapitányt, Mayer Ödön dr. országgyűlési képviselőt, Salgó Dező nagyenyedi főmérnököt és Fábrián Gyula gyulafehérvári osztálymérnököt. 3. Lukács Lászlónak az osztályosrajtárak részvénylátszánál viselt állásáról való lemondásának időpontjáról, valamint ennek a társaságnak az államal megkötött szerződéses viszonyára való kihallgatására Tolnay Lejost, Fejérváry Imre bárót és Serényi Samut. — Egyébként jogászörökben azt hiszik, hogy e hó 17-én nem lehet megtartani a főtárgyalást, mert ilyen sok tanut lehetetlen ennyi idő alatt beidézni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Vasárnap: Délután: *A faun*, vigjáték. Este: *Gül-Baba*, daljáték.

Hétfő: *A leányvásár*, operetta.

Kedd: *Eva*, operetta. (A címszerepben Kállay Jolánnal.)

Szerda: *A haza*, tragédia.

Csütörtök: *A kedves Augustin*, operetta. (Először.)

Péntek: *A kedves Augustin*, operetta.

Szombat: *A kedves Augustin*, operetta.

Vasárnap: Délután: *A farkas*, vigjáték. (Délután először.) Este: *A kedves Augustin*, operetta.

* **A haza.** (Repriz.) Az aradi Nemzeti Színházban ma este Sardounak *A haza* című darabját elevenítették fel, amely annak idején a műsorok slágere volt. A repriz iránt csak kevesen érdeklődtek s nem hiszük, hogy akár az igazgató is zsuflut házat remélt volna a felelevenített darabtól. A színészek mindamelllett a két előadásra (jövő héten is szerepel egyszer a műsoron *A haza*) is betanulták szerepeiket, az előadás gördülékeny, a rendezés gondos volt. Kesztlerné, Harmath Józsa, Keszler, Beregi, Várnay, Delli s a többi szereplők is mind a legjobbat nyújtották s nem az ő igyekezetükön múlik, hogy a felelevenített darab nem maradjon a műsoron.

* **Janus** címmel kéthetenként megjelenő irodalmi, közgazdasági és művészeti folyóirat indul meg 1913. márciusának első hetében Aradon. A folyóirat szerkesztői *Rudnyánszky* Endre és *Zádor* Jenő; főmunkatársai egy-egy ismert, kiváló magyar írók. A *Janus* két hetenként legalább másfél ívre terjedő füzeteként előfizetési ára negyedévre három korona.

* **Tapasztalataim Északamerikában.** Ez lesz a tárgya *Cholnoky* Jenő dr. egyetemi tanár felolvasásának, melyet e hó 14-ikén a Kölcsey-egyesületben fog tartani. A kiváló geográfus az elmúlt évben augusztusban és szeptemberben tanulmányozta az Egyesült Államokat. Ott szerzett tapasztalatairól fog képből és előszóban beszámolni az aradi közönségnek is. A képek *Cholnoky* saját fényképfelvételei és *Rozsnyay* József dr. fogja őket vászonra vetíteni.

* **A felsőbb leányok a jótékony szolgálatában.** Az aradi felsőbb leányiskola növendékei az idén is kilépnek a nyilvánosság színe elé. A várható jövedelem felét a jótékony Nőegylet által létesített elagott nők otthonának felsegítésére, másik felét pedig a tanárok árvaít és özvegyeit segélyező egyesületnek öhajják juttatni. A működés előadás tárgya a „*Tékozló fia*” című négyfelvonásos bibliai dráma, melynek zenéje *Auber* hírneves francia zeneszerzőnek ugyanilyen című operájából van összeállítva. A szerepek már ki vannak osztva és hetek óta folyik a készüldés, amely a lelkes szereplők szorgalmát ugyancsak próbára teszi. Azonban nemcsak a szerepeket tanulják, hanem buzgalommal készülnek a táncokra is, sőt már szabják és varrják a díszes és az előadás fényét emelő korhű kosztümjeiket, amelyek külön az előadás céljára tervezett és festett díszletekkel összhangban, hangulatos, színes és eleven képet fognak varázsolni a színpadra. Az előadást március 11. és 12-én délután tartják meg a rendes esti helyekkel. A jegyek a két előadásra már is előjegyezhetőek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* **Az Országos Szimfóniai Zenekar Aradon.** Tegnap járt Aradon a közoktatásiügyi minisztérium művészeti ügyosztályának képviselőiben *Vincze* József titkár, ki *Mand* Vilmos dr.-ral, mint az aradi Filharmonia Egyület elnökével perferuálta ama régebbi tervet, hogy a minisztérium közvetlen fennhatósága alatt álló 60 hivatásos művészből alakult zenekar, mely a pesti filharmonikusok mellett hazánk legjobb orkesztere, *Kun* László zeneakadémiai tanár kornagy személyes vezetésével Aradot is bele fogja venni az előző körútjába. A szimfónikusok február 23-iki (vasárnap) vendégzereplése a IV. és utolsó filhar-

móniai hangversenyen valóságos zenei szenzáció számba megy Aradon, ahol a filharmonikusok évek hosszú során tartott hangversenyeiken terjesztették a szimfónikus zene szeretetét. Mindez érthetővé teszi, hogy már a meggyezés perferuálása előtt igen számos előjegyzést jelentettek be, még a vidékről is, úgy hogy előreláthatólag ez a hangverseny, melyen a közoktatási minisztérium is képviseltetni fogja magát, lesz a szezon legelsőrangúbb zenei eseménye. Jegyek 8-2 kor. árban *Scherbag* és *Fia* cégnél kaphatók.

* **A szinigazgató közlései.** *Vasárnapi előadások.* *Vasárnap* délután *Knoblauch* bájosan könnyed, ötletes, szellemes finom vigjátéka, *A faun* kerül színre, délutáni előadásban először. A több szerepeket *Hajdutska*, *Beregi* dr., *Várnay*, *Delli*, *Herold*, *Heppesné*, *Fáskerti*, *Benkőné*, *Follinusz* né játszik. — *Vasárnap* este érdekes repriz lesz, a társulat teljesen új betanulással *Martos-Huszká* operettjét, a *Gül-Babát* ujtja fel: a főbb szereplők *Rontay*, *N. grádi*, *Benkőné*, *Gyöző*, *Herold*, *Balázs*, *Hajdutska*, *Várnay* lesznek. — *A Leányvásár*, az elmúlt színházi szezon legragyogóbb sikerű operettslágerre hétfőn újból színre kerül; *Rontay*, *Diósi*, *Benkőné*, *Várnay*, *Huszár*, *Gyöző*, *Polgár* játszik a főbb szerepeket. — *Az Éva Kállayval*. *Lehár* diadalmas operettje, az *Eva* kerül színre kedden a címszerepben *Kállay Jolánnal*. *A kedves Augustin*, a budapesti Népopera slágere lesz a jövő hét operettbemutatója. Az ötletes szövegű, melódikus zenéjű operettnak csütörtökön lesz a premierje: a darabot *Polgár Sándor* rendezzi.

* **A rongyszedő Zaccónival** vasárnap kerül színre utójjára az *Urania* színházban. A hatalmas dráma a világ legnagyobb művészeivel olyan példátlan sikert aratott az *Uraniában*, hogy városzerte beszélnek erről a fenomenális attrakcióról. Lehetetlen *Zaccóni* megrázó művészetét részletezni, látni kell azt, hogy egész nagyságában tudjuk méltányolni korunk egyedül álló színész nagyságának utólrhetetlen kvalitásait. Az *Urania* igazgatósága úgy állította össze műsorát, hogy a vasárnapi publikumnak és módjában legyen gyönyörködni *Zaccóni* játékában. A nagy művész mellett színre kerül az óriási műsor minden látványossága.

* **Operett és kuplé újdonságok** *Kerpel Izsóval*. *Cavelier*: *A lila dominó*, *Kálmán*: *A cigányprimás*, *Yarno*: *Tengerész Kató*, *Vince*: *Limonádé ezredes*, *Lehár*: *Eva*, *Irving*: *Minden ember így csinál*, *Heidelberg*: *Kis utazás a vilámoson*, *Zerkovitz*: *Nem vagyok én olyan*, mint a többi nő. *Irving*: *Izidor*, *Sloane*: *Csak egyszer*, *Leopold*: *Villanyozzon*, *Gilbert*: *Erről álmodnak a lányok*, *Grósz*: *Irónő*, *Heidelberg*: *Jóska* stb.

* **Nordisk vigjáték** *Psylanderrel*. (Az *Apolló* színház újdonsága.) A világhírű *Nordisk Films Compagnie* eddig csak a komolyabb darabokban érvényesítette színészeinek tehetségét s gyárának kiváló előnyeit, most azonban eddigi szokásától eltérően egy pompás vigjátékkal lépett a mozi-piacra. A nászut, vagy a 75. és 76. számú szoba a címe a ragyogó ötletességgel megkonstruált vigjátéknak, amelynek egyik főszerepét a nagy népszerűségnek örvendő szerelmes színész, *Psylander* játssza. Akik látták a lépet, azt mondják, hogy *Psylander* ebben a szerepében még sokkal jobb, mint amilyen a komoly alakításaiban. Az *Apolló* színház *A nászut*at hétfői új műsorán mutatja be amelyen még egy norvég dráma, a *Kulisszák* mögött is szerepel. Ennek a drámának a tárgya az artistavilágból van merítve. *Vasárnap* az *Orgyilkos* című amerikai bűnügyi drámát és nagyszerű mellékképeket vetít az *Apolló*. — *Az ember tragédiája*. A mozi legújabb s egyben legnagyobb világszenzációját, *Az ember tragédiáját* február 13., 14. és 15-én mutatja be az *Apolló* színház. 177

* **Megjelentek** *Kerpel Izsó* 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárának magyar, német, francia- és angol új pótljegyzékei és már kaphatók. E pótljegyzékek az elmúlt év minden jelesebb magyar és idegennyelvű újdonságait tartalmazták.

* **Psylander** az *Uraniában* hétfőtől kezdve ismét hódít. A milliárdos kisasszony című regényhőseként lép fel *Psylander* a legünnepeltebb mozi-művész. Az első hely minden látogatója megkapja emlékül *Psylander* művészi hivatellő fényképét. 175

* **60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjeggy 2 kor. 40 fill.-ért** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izsó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

A templom és az aszfalt.

(Két felszólalás).

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 8.

A városrendezési bizottság ülésén, miután a plénum a napirenden volt ügyeket elintézte, — amiről lapunk más helyén számolunk be — *Szathmáry* János bizottsági tag engedélyt kért *Lőcs Rezső* gazdasági tanácsnoktól, a bizottság elnökétől, hogy egy igen sokszor felpanaszolt, de ennek ellenére még mindig nem orvosolt igen komoly bajt szóvá tehessen. Miután az elnök az engedélyt megadta, így szól *Szathmáry*:

— Már a törvényhatósági bizottság közgyűlésén szóvá tettem és érdeme szerint kritikával illettem azt a botrányos állapotot, ami a mi aszfalt utainkon tapasztalható. Ha valahol elkezd romlani, repedezni a burkolat, akkor ezt talán észre veszik, talán nem veszik észre, de denikve csakhamar olyan hiányok keletkeznek, hogy néhol több a lyuk, mint az aszfalt. A társaságok kötelessége lenne, hogy ezeket a nemcsak csunya, hanem életveszélyes gödröket azonnal eltüntesse. Azt indítványozta, hogy a rendőrelégénység kioktatandó lenne arra, hogy mielőtt észreveszi az aszfalt romlását, rögtön jelentse illetékes helyen és az ellenőrzéssel megbízott hatóság bizonyára megteszi kötelességét. Ugy látszik ez nem történt meg és az aszfalt ugyanolyan rossz állapotban van, mint volt. *József főherceg* uton magam is látom, hogy olyan gödrök vannak, melyek az emberek testi épségét veszélyeztetik. Kérem, hogy az illetékes tényezők intézkedni sziveskedjenek. *Lőcs* tanácsnok és *Virágh Lajos* kijelentették, hogy elsősorban az aszfalt társaság kötelessége észrevenni, ha a burkolat rossz, minthogy ezt nem tartják megfelelő módszernek, a gyakori ut burkolat romlások gyors kijavítására a mérnöki hivatal, de meg a rendőrség is állandóan figyel, ahol észreveszi intézkedik, hogy az aszfalt társulat teljesítse a javítást.

— *Igérem* — mondotta *Virágh* főmérnök, — hogy két nap múlva ki lesz javítva a *József főherceg-ut* rossz ut.

Szathmáry köszönettel tudomásul vette az erélyes intézkedés ígérését.

Varjassy Árpád bizottsági tag szóvá tette ezután a rom. minorita templom főbejárójának tisztátlan állapotát, melyet az ott tanyázó madarak okoznak és kérte a gyakortább tisztogatást.

Az elnök kijelentette, hogy igen sokat találkozunk ezzel az áttatánosan ismert kellemetlen kérdéssel, sőt *Lukácsy Lajos* tanulmányokat végzett külföldön, de megfelelő megoldást nem találtak.

Zima Tibor hivatkozva arra, hogy a velencei *Márkus-téren* ezerszerre annyi galamb van és mégis tiszta, az egyedüli módot, a folytonos tisztogatást javasolja és kevesnek tartja, hogy hetenként háromszor koldus asszonyokkal mosatják a bejárót.

Az elnök ígérte tett, hogy gondoskodik a nagyobb tisztaságról.

HIREK.

A hadsereg tisztikara
és a nyugdíjtörvény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Beavatott helyről a következő információt kapta egy könyvatos lap tudósító: A közös hadsereg és a magyar királyi honvédség tisztikara bizonyos végyakozással tekint mindazokra, akikre az új nyugdíjtörvény kiterjed. Ez a jogosult vágyakozás igen alkalmas arra, hogy a tisztikar körében elégedetlenség és elkeseredés kuforrá sává váljék, amelynek előjelei itt ott, dacára a szigorú katonai fegyelemnek, máris mutatkoznak. A napokban a csendőrtiszteknek a nyugdíjtörvény miatti elégedetlenségéről szóló híradások élénk visszhangot keltettek a császári és királyi közös, valamint a magyar királyi honvédtisztek körében. Ennek oka az, hogy a hadsereg tisztikara még a csendőrtisztekénél is kedvezőlenebb anyagi helyzetben van a nyugdíj kérdésében. Konkrét számadatokkal lehet beigazolni, hogy a hadsereg tisztjei, összehasonlítva azokkal a polgári tisztviselőkkel, akikre az új nyugdíjtörvény kiterjed, rendkívül nagy hátrányban vannak. — Az a polgári tisztviselő, a kinek akkora fizetése és lakbéré van például, mint egy csendőrszázadosnak, ha 20 évi szolgálat után nyugdíjba megy, 3622 koronát kap évenként, míg ezzel szemben egy közös hadseregbeli, vagy honvédszázados mindössze 1800 koronányi nyugdíjban részesül 20 évi szolgálat után. A különbség tehát nem kevesebb, mint 1822 korona, vagyis még több, mint a polgári tisztviselő nyugdíjának a fele. A hadsereg tisztikarára ez annál hátrányosabb és sérelmesebb, mert a tisztiek megukat teljes joggal tekinthetik állami alkalmazottnak, akik ki vannak téve a foglalkozásukkal és hivatásukkal járó sokféle eshetőségeknek, amelyek időelötti nyugdíjaztatásukat igen gyakran szükségessé teszik. A hadsereg tisztjei egyelőre csak meguk között tárgyalják az új nyugdíjtörvényből származó sérelmeiket és elégedetlenségüket a szigorú katonai fegyelem miatt kénytelenek még magukba fojtani, az államra azonban nem lehet közömbös, hogy a hadsereg tisztikara megelégedett-e, vagy elégedetlen.

— A király követe. Pétervárról jelentik: A cár ma délelben magánkihallgatáson fogadta Hohenlohe Gottfried herceget s átnyújtotta neki válaszáat Ferenc József levelére. Az orosz miniszterelnök Hohenlohe tiszteletére tegnap diszebedet adott. A herceg Pétervárról egyenesen Bécsbe utazott.

— József királyi herceg állapota. József királyi herceg állapotáról Korányi Sándor báró tanár és Czyzewsky Gyula dr. királyi tanácsos, udvari orvos ma délelött a következő jelentést adták ki: A hőmérsékét éjjel 39 fokra emelkedett, reggelre 36,8 fokra esett. A mellbírnya izadmény kisebbedik. Általános állapot kissé javult.

— Vázsonyi és Heltai Ferenc. Budapestről jelentik: Tudvalevő, hogy a kormány Heltai Ferenc országgyűlési képviselőt, a fővárosi gázgyár igazgatóját terjeszti föl a királynak Budapest főpolgármesteri állásra. Híre ment, hogy a demokráta-párt a főváros legközelebbi közgyűlésén tüntetni akar Heltai Ferenc ellen. Erre Heltai Ferenc ma délután fölkereste Vázsonyi Vilmost, a fővárosi demokráta-párt vezérét és kérte: támogassa őt, mert főpolgármesteri állásában mindig a főváros autonómiájának sértetlenségét fogja védelmezni. Vázsonyi kijelentette, hogy a demokráta-pártot legközelebb összehívja és a gyűlés elé terjeszti Heltai óhaját.

— A temetőőr béremelése. A nyomorúság megszólaltatott valakit, akiről idáig talán azt sem tudtuk, hogy létezik, olyan csendben, zajtalanul végezte a munkáját. Igaz, hogy a foglalkozása már magába véve csendes: s a környezet is csendes: halottak, szólan néma halottak, besüppedt, begyepesedett sírok, korhadt kereszték és elszárgult, elhervadt virágok, elfelejtett emberek elhagyott sírján. . . A temető őre adott életjelt magáról. A halottak nem panaszkodnak, a halottaknak nem kell enni. . . De aki vigyáz rájuk, aki a sírjukat ássa, az élő ember, annak kenyér is kell, ruha is kell, annak élni kell. A temetőőr panaszodik. . . a temetőőr — az egyetlen élő a halottak között — nem tud megélni. Olyan szépen, olyan fenségesen szomorú ez a panasz és olyan tragikomikus, hogy az ember a hallatára szeretne sírva mosolyogni. Azt kéri az aradi felső temető gondnoka, hogy fizessenek többet a sírásáért, mert a mai árak mellett nem tud megélni, sőt ráfizet az útletra: *jamár hónapban is negyven koronát fizetett rá az árára.* Azt kéri a jó ember a tanácshoz intézett beadányában, hogy emeljék fel az eddigi árakat: nagyobb sír áráért fizessenek hat koronát, kisebbért négy koronát, az eddigi három és két koronás árak helyett. A tanács pártolólag terjeszti a kérelmet a közgyűlés elé s így valószínűleg teljesséni fog a kívánsága. Igaza is van a temetőőrnek, ha egy egyszobás lakásért fizetünk havonta 40—50 koronát, akkor hat koronát csak fizethetünk azért a látásért, melyből nem fogunk — kistájerolni.

— Meghalt Bethlen Bálint gróf. Budapestről táviratozzák: Ma délután meghalt a Parkszanatóriumban Bethlen Bálint gróf, aki az elmúlt vasárnapon. — mint megirtuk — nagy idegrohamában *borotvával súlyos sebet ejtett a nyakán.* Bethlen Bálint gróf néhány éven át Torda-Aranyosmegye főispánja volt s rendkívüli energiát fejtett ki a magyarság érdekeinek megvédésében. Azonban nemcsak a nemzetiségi izgatással szemközt volt szigorú, hanem a megyei közigazgatás ősi hibáit sem tűrte és a vármegye tisztviselőitől példásan szorgalmas és buzgó munkásságot követelt.

— Védekezés az árvizek ellen. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a vízáradások idejének közeledésére való tekintettel felhívta a törvényhatóságok első tisztviselőinek figyelmét az árvíz ellen való védekezés sikeres biztosítására és a szükséges óvintézkedések foganatosítására. Ezzel kapcsolatban Lukács László miniszterelnök köriratot intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, — így Varjassy aradi polgármesterhez — hogy netán bekövetkező árvízveszedelemmel szemben az élet és vagyonbiztonság érdekében a maguk hatáskörében a legszélesebb óvintézkedéseket tegyék meg.

— Az aradi utcai harc. Ma volt hatvan-négy esztendeje a nevezetes aradi utcai harcnak, amikor az aradi honvédek oly egyszerű hősiességgel védtek meg Arad város lakosságát. Ennek emlékére ma a minorita templomban ünnepi istentisztelet volt, amelyen Varjassy polgármester és a város számos előkelősége megjelent.

— Az Ezüst Kereszt-egyesület botránya. Jelentettük, hogy a bécsi Ezüst Kereszt-egyesületben milyen módon éltek vissza Ferenc Ferdinánd nevével. Most azt sürgönyzik Bécsből, hogy a titkár megszökött, de nem is fogják üldözni, mert több nagy ur a bűntársa. Az egyesület vagyonát, nyolcvanezer koronát, a behívott tartalékosok családjainak fogják adni.

— Király a léghajón. Madridból jelentik: A király tegnap a Hispania kormányozható léghajóval fölzállt. A fölzállás igen jól sikerült s a király teljes megelégedését fejezte ki.

— A városi-párt programja. Tudvalevő, hogy a városi párt legutóbbi gyűlésén megbízták Kaszab Gézátt, öntse formába a városi-párt programját. Ez már el is készült és a végleges programot a szervező bizottság tizezer példányban sokszorosítva, a város minden egyes szavazópolgárának megküldi s egyben csatlakozásra hívja fel a polgárság összes régeit. A párt kerületi szervezésével karöltve fog megindulni a taggyűlési mozgalom is. Az eddigi tervek szerint a város négy választókerületében kerületi elnökségek fognak működni, amelyek a kerületeket azoknak speciális helyzetére szerint további körzetekre fogják felosztani. A kerületfőnökségek alatt az utcabiztosok fognak működni, úgy, hogy a párt szervezete a város minden részére, minden utcájára ki fog terjedni s a pártvezetőséghez minden városrész jogos kívánságai eljuthatnak. A pártszervezés befejezése után a pártvezetőség vándorértekezletek útján fog a polgárokkal érintkezést keresni s azt állandóan fenntartani. Minden kerületben minden héten lesz pártértekeztet, amely mindannyiszor valamely aktuális várospolitikai kérdés tárgyalásával és ismertetésével lesz egybekötve. A Kossuth-asztaltársaság hétfő esti ülésén szívesen látnak minden, az új alakulás iránt érdeklődő polgárt s az asztaltársaság elnöksége ezton is kéri az érdeklődőket, hogy tekintet nélkül arra, vajon tagjai a társaságnak, vagy nem, az értekezleten minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Vasárnap délután 5 órakor az ipartestület titkári hivatalában értekeztet lesz, amelyen a programot véglegesen megállapítják.

— Az árvaház új szabályzata. Az árvaházi felügyelő bizottság ma délután négy órakor tartott ülésében Varjassy Lajos polgármester elnöksége alatt tárgyalta a városi árvaház új szervezeti szabályzatát. A szabályzatot a megállapításra kiküldött albizottság nevében Kovács Vince kultúratanácsnok ismertette. Az új szabályzat jórészt a régi rendelkezéseket vette át, új intézkedés azonban benne az, ami az árvaházi gondnok családtagjainak élelmezéséről gondoskodik. A gondnok 3 éven aluli gyermekeiért egyáltalán semmit, hat évnél fiatalabb családtagjaiért a kétszáz, illetve háromszáz koronás ellátási díj felét tartozik fizetni. A szabályzat arról is intézkedik, hogy a gondnok felesége a leányárvák kézimunkaoktatását évről évre a tanács által megállapítandó tiszteletdíj ellenében vezesse. Amennyiben az árvaház megszűnne, a gondnokot és felügyelő tanitót a város eddigi javadalmazásával a városi iskoláknál alkalmazza. — A szabályzat tervezetét a bizottság elfogadta és benyújtja a tanácshoz, amely még a jogügyi bizottság véleményét is megfogja hallgatni a szabályzat egyes intézkedései felől.

— Újabb névtelen levelek. A szomszédos Kürtös községben még mindig nem szűnt meg a névtelen levelek küldésének divatja. Mai lapunkban írtunk róla, hogy a község két tekintélyes polgárának családi nyugalmát igyekeztek földelni az alattomban működő levelezők, ma pedig újabb támadást intéztek. Működésüket Aradra is kiterjesztették. Ma ugyanis Friebeisz Miklós kürtösi földbirtokosnak, aki jelenleg aradi lakásán tartózkodik, szintén küldtek névtelen levelet, azonkívül özvegy Bogdán Szevernének egyszerre két anonim levéllel szerencsétlítették a gonosz tréfát kedvelő titokzatos emberek. A legújabb levelek ugyanolyan kéztől származnak és ugyanolyan borítékban küldettek el, mint a többiek.

— Megoperált pártvezér. Budapestről jelentik: Bathyány Tivadár grófot a Pajor szanatóriumában ma Lénárt Zoltán dr. egyetemi tanár megoperálta. Az operáció azért vált szükségessé, mert a gróf orrtövében influenzaeset okozott keletkeztek, melyeket csak operatív úton lehetett eltávolítani. A műtét igen jól sikerült, utána a beteg megkönnyebbült.

— A főerdőmester és az orvvadász. Érdekes feljelentést adott be a napokban az aradi királyi ügyészségnél *Marsieu Jusztin dr. ügyvéd.* A feljelentés elmondja, hogy Potocki András gróf meggyilkolt galíciai helytartó özvegyének szakácsszlatinai erdejében a minap orvvadászok jártak. *Hartvich* Ernest uradalmi főerdőmester bukkant az orvvadász nyomára és meg is talált egy nyulat, amelyet a tölgyben vadászó ember ejtett el. A főerdőmester csendőrök segítségével maga is hozzáfogott az orvvadászok kinyomozásához. Több honetói lakost vettek gyanúba, de az orvvadászokat egyikre sem tudta rábizonyítani a főerdőmester. A nyomozást a honetói romanok között kisére erőlyesen folytatta *Hartvich* Ernest és három gyanúsítottat megvert, hogy vallomásra bírjon. Kettien csak könnyebb sérüléseket szenvedtek a verés következtében, a harmadik ember, egy fiatal, huszonhárom esztendő katonasor alatt álló ép, egészséges román legény alaposan megsínylette azt, hogy *Hartvich* főerdőmester orvvadászattal gyanúsította meg. Ezt a fiatal legényt — csendőrök jelenlétében — úgy elverte az uradalmi főerdész, hogy két oldali serrat kapott és egész életére nyomorékká lett. Utóbb még az is kiderült, hogy a megvert legények teljesen ártatlanok az orvvadászaton lelőtt nyul halálában. A betegre vert ember *Marsieu Jusztin dr. aradi ügyvéd*et bízta meg azzal, hogy bántalmazója ellen indíttassa meg az eljárást súlyos testi sértés miatt. Ezt mondja a feljelentés. A vizsgálat majd kideríti, hogy valót tartalmazott-e?

— A fertőző gyermekkorház tervei. *Visky Pál dr.* ma megjelent *Varjassy Lajos* polgármesternél és bejelentette, hogy a néhai *Neuman Samu* emlékére létesítendő fertőző gyermekkorház tervei elkészültek és egy-két kisebb pótlás megtörténte után a legközelebbi napokban benyújthatók lesznek. A polgármester intézkedett, hogy a szerdán tartandó közgyűlés a terveket a belügyminiszterhez felterjesztesse. Ennek jóváhagyása után a tervező elkészíti a részlet rajzokat és ha ezt is elfogadta a miniszter, kezdődhetik meg az építkezések.

— Fényes László előadása iránt a város legszelebb társadalmi rétegeiben igen élénk érdeklődés mutatkozik. A publikum, amely Fényes irásait mindig a legnagyobb érdeklődéssel olvasta, meg fog bizonyosodni arról, hogy ő ép oly kitűnő előadó, mint amilyen kiváló bírápíró. Az érdekesnek ígérkező előadásról különben a következőket írta *Fényes Bokor Alajosnak*, az Aradi Magántisztviselők Egyesülete elnökének: "...e hó tizenhatodikán Aradra érkezem s ott Törökök és bolgárok gyűjtőnév alatt tartom meg szabadelőadásomat. Az a felfogásom nevezetesen, hogy a felolvasás elveszi az előzőnap közvetlen erejét s azért eddig is mindenütt papirtól mentesen mondtam el tapasztalataimat. Előadásom három részből fog állni: egy budhista meséből, azután a két nép természetrajzáról óhajtok beszélni s a végén azokról az emlékekről, amelyek utam közben a legjobban bevésődtek a szemembe." Az előadás a Központi szálló különtermében lesz s pontban hat órakor kezdődik. Jegyeket két korona árban *Bloch H.*, ifjú *Klein Mór* és *Weisz Leó* könyvkereskedéseiben lehet váltani.

— Pénzüntézetű közgyűlések. Az *Arad megyei Takarékpénztár* holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor, az *Aradi Ipar és Népbank* délelőtt 11 órakor, az *Ingatlan Forgalmi Bank* pedig szintén 11 órakor tartja meg évi rendező közgyűléseit.

— Az aradi sorozások. A tanács határozata szerint Aradon az ezidei sorozásokat március hónap első, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik napján tartják meg a városháza földszintjén, a katonai ügyosztály nagytermében.

— Leszakadt vashíd. *Lugosról* jelentik: A tavalyi árvis alkalmával elpusztult vasbetonhid, melyet újból felépítettek, tegnap összedült, mert a hid pillérei gyengék voltak. Az újonnan felépített hid még nem volt átadva a forgalomnak. Miután a hid alkotórészeit nem lehetett kiemelni, szegedi utászokat rendeltek Lugosra, akik eközéval fogják elpusztítani az alkotórészeket. Ez a munka körülbelül két napig fog tartani.

— Eljegyzés. *Kiss Adam* eljegyezte özv. *Löv József* kedves leányát *Friciket*. (Minden külön értesítés helyett.)

— Gyilkos férj. *Marusov Péter* jómódu *Vingai* gazdálkodó ma forgópisztolylyal ráött különváltan élő feleségére és annak szüleire, *Csóhány Páterre* és nejeire, akiket súlyosan megsebesített. A családi dráma oka az, hogy *Marusov* folytonosan pénzért zaklatta feleségét és annak szüleit s e miatt az asszony három gyermekével elhagyta őt és visszatért szüleire. Ugy az asszonynak, mint szüleinek állapota igen súlyos. A gyilkos férjet beszállították a temesvári törvényszék fogházába.

— Telefon az utcán. A város szabályozó bizottság ma tartott ülésen foglalkozott az aradi automobill közlekedés vállalat ama beadványával, melyben kéri, hogy bérauto állomásán telefon felvevőket állíthasson fel. A bizottság a kérelem teljesítését javasolja, de kiköti, hogy a távbeszélőket díszes kódeban kell elhelyezni és a terület használatát állomásonként egy husz koronás aranyat fizessen a tulajdonos. *Löcs Rózsa* elnök ma ismét felvetette azt a praktikus eszmét, hogy a város létesítsen a hirdető oszlopok belsejében nyilvános telefon állomásokat. A bizottság bejeselte a tervet és arra kérte a tanácsnokot, hogy a szükséges előmunkálatokat végeztesse el.

— Méreggel elpusztított család. *Lübekben* borzasztó családi tragédia történt, amelynek öt emberélet esett áldozatul. *Dai Károly* harminc éves kereskedő, egy nagy import cégnek tulajdonosa, az utóbbi időben nagy veszteségeket szenvedett, amelyek elméjét megzavarták. Elhatározta, hogy megöli magát és családját és mérget öntött a reggeli kávéba. Huszonnyolc éves felesége és két gyermeke, akik három és öt évesek voltak, ágyúban iták meg kávéjukat és mind a hárman meghaltak. A kereskedőt és huszonnyolc éves unokahugát, aki az üzletben mint könyvvezető volt alkalmazva, a lakásban fölakasztva találták. Delf anyja éppen abban az időben egy barátjánál volt látogatásban. Ez volt a szerencséje, különben ő is ivott volna a mérgezett kávéból.

— Az aradi rendőrlaktanya terveit a városi mérnöki hivatal ma fejezte be és *Virágh Lajos* főmérnök beírjesztette azokat a tanácsshoz, mely a szerdán tartandó közgyűlésnek mutatja be. A laktanya két emeletes épület lesz és költségeit 196.000 koronában irányozták elő.

— Kegyetlen leány. *Ludwigshafenből* jelentik: Egy tizenöt éves leány, *Tilger Ida* borzalmat tett kövelet el ma. Mizer szülei eltávoztak a házból, nyolc éves öccsét megköltözte, majd rágyújtotta a házat és elmenekült. A kis fiu segítségkérésére figyelmesek lettek a szomszédok, akik még idejében megmentették a fiút, de a lakár, valamint a szomszéd lakások is teljesen leégtek. A leányok viszonya volt egy fiatalemberrel, kit szülei nem szívesen láttak a háznál s ezért a leány elhatározta, hogy anyját ellessi láb alól. Két héttel ezelőtt mérget kevert édesanyja kávéjába, de kis öccse észrevette és szölt az anyjának; így meghiúsult a mérgezési kísérlet. Ezért a leány nagyon haragudott öccsére s ily módon akart ma bosszút állani rajta. A leányt a szerelője lábánál megtalálták s letartóztatták.

— Birtokcsere. Az aradi Ingatlan Forgalmi Bank megvette ma *Jenovák* Mladen battonyai lakosnak száznegy-hatvan holdas birtokát száz kétezer koronáért. Özv. *Odrai Antoiné* eladta az aradi *Weitzer János* utca 17. sz. házat 150000 K.-ért *Stern Lipot* nének. — Az aradi ipar és népbank eladta az aradi *Kápolna* utca 16. sz. házat 14200 K.-ért *Kenderezy László* és nejeének — Aradi ingatlan forgalmi és parcellázó bank r. t. eladta az aradi 5435. sz. tkvben felvett ingatlanokból a *Homokos* dűlőben fekvő 22 hold 426 köbt. 51819 K. 80 fillérért *Ifj. Varga Ferenc* és nejeének. — *Ferdinand Szvetozár* és neje eladták az aradi *Trombita* u. ca 3. sz. házat 3750 K.-ért *Hettmann József* nének. — *Montag Sándor* eladta az aradi *Apponyi Albert* ut 1. sz. házat 55700 K.-ért *Kara Győző* és nejeének.

— Félmillió veszteség. A biharmegyei gazdák áu- és hitelintézete *Fleischacker Gyula* elnöklésével ma délelőtt tartotta közgyűlését, amelyen az igazgatóság jelentette, hogy a súlyos pénzügyi viszonyok és a kedvezőtlen fizetési konjunktúrák következtében a vállalatot rendkívül nagy veszteségek érték. A sertéshizlalónál, ahol a banknak egymillió koronás befektetése van, a veszteség 500.000 koronára rug. Az igazgatóság avval a kérdéssel fordult a közgyűléshez, hogy fenntartja-e továbbra is az üzletet olyantómán, hogy a részvénytőkét lebélyegzi, vagy pedig felszámol. A közgyűlés úgy határozott, hogy a részvénytőkét 600.000 koronával lebélyegzi és 400.000 korona részvénytőkével folytatja az üzletet.

— A krónikus székrekedés megszüntetésére csakis a valóban megfelelő szer hosszabb használatára vezet célhoz: A közismert *Ferenc József*-keserűviz az általában legjobban bevált gyógyítószer e kellemetlen pangás megszüntetésére. Ha reggel, éhgyomorra körülbelül egy fél borospoháryit megiszunk, ez meg régi esetekben is biztosan, gyorsan és fájdalom nélkül szabályozza a gyomor és bélműködést. *Zweifel* tanár, a lipcsei tudományos egyetem orvosi klinikájának igazgatója, a szász király titkos tanácsosa, írja: A természetes *Ferenc József*-keserűvizrel minden tekintetben meg vagyunk elégedve, mert aranylag kis adag (egy fél borospoharra) már rövid idő alatt fájdalommentes székletet eredményez. Ez a csekegy mennyiség lehetővé teszi azt, hogy a beteg utána egy kis friss ivóvizet igyék, ami kisse kesernyes ízét rögtön eltünteti. Egy kísérlet minden könyeskedőt meggyőz arról: Utánzatoktól saját érdekében tessék óvakodni! Oly helyeken, ahol valódi *Ferenc József* keserűvizet a gyógyszer-tárakban, drógériakban és fűszerkereskedésekben nem kapni, tessék közvetlenül a *Ferenc József*-gyógyforrások szétküldési igazgatóságához Budapestre fordulni. 464

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkonyhána az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: *Funkelstein Józsefné*, *Goldschmidt Sandorné*, özv. *Roth Bernáné* és *Weisz Davidné* 20—20 koronát, özv. *Kell Manoné*, *Jellinek Henrikné* és *dr. Schuster Henrikné* 10—10 koronát, özv. *Roth Bernáné* 24 darab tányért és *Funkelstein Józsefné* 3 kilogramm cukrot adományozott. Ezen nemesszivü adományokért ezúton mondunk benső köszönetet. Az elnökség istenben megdicsőült *dr. Apor Lipotné* emlékére az elmúlt hét egyik napján ingyen ebédet adott. A népkonyhában a védasszonyi tisztséget a jövő héten *Halász Jenőné*, *dr. Mitter Izidor* és *Nemess Gézané* urnók fogják ellátni. Az elnökség.

Az aradi 1848—49 es honvéd-egyesület szegénysorsu tagjai számára az Aradi Polgári Takarékpénztár 50 koronát, özv. *Moskovitz Jakabné* férje elhunytának emlékeztetésére 20 koronát, *Pollák* és neje (*Elek*) 5 koronát és *Gutmann K.* (Ujszentanna) egy doboz szivarvéget adományoztak. A nemessleki adakozóknak ezúton mond köszönetet az aradi 1848—49 es honvéd-egyesület elnöksége.

— Magyar név. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a belügyminiszter *Weisz Géza* tarcali illetőségű aradi lakos család nevének *Vámosra*, *Klein Adolf* battonyai illetőségű, ugyanottani lakos családi nevének *Kálmánra* kettő változtatását megengedte.

— Rálöttek egy katonai őrségre. *Bajáról* jelentik: A baja—bitaszéki hidőrségre az elmúlt éjjel újra kétszer rálött egy ismeretlen ember, aki elmenekült, *Sodalac* hadnagy, hidőrségi parancsnok, ma a kapitányság utján kiírdette, hogy mindazokat, kik a hidtől számított háromszáz lépésre van és az ór első fölszóítására nem távozik, akár éjjel, akár nappal lelővik.

— Az aradi villamossági r-t ezúton értesíti a fogyasztó közönséget, hogy kábelhálozata mentén e hó 9 én déli 10 órától 11 óráig az áramszolgáltatás szünetelni fog.

— Jótékonyosság. Az Arad és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága 100 koronát, az Aradi Polgári Takarékpénztár 30 koronát voltak szívesek adományozni az Aradi Munkástelep Közművelődési Egyesületének az építendő Népművelődési háza javára, melyet az egyesület elnöksége halálisan fogadott s köszön.

— Egy balom aranyat szerezhethünk idovel, ha a régi, már elévült és gyenge hatású kékkel helyett szőlőinket és gyümölcsfáinkat *Anti-Peronospora* permetezőszerszerrel permetezzük. Az *Anti-Peronospora* összetétele a legfinomabb chlor-szénsavas réz és kéntej, egyszerűen vízben oldandó és azonnal használható a permetezéshez. A permetezés jól látható a leveleken és nagyon tartós. Nemcsak peronospora ellen óvja meg a szőlőt, hanem lisztharmat, szőlőtetű és egyéb rovarbetegség ellen is. Sok ezer köszönőlevél bizonyítja, hogy az *Anti-Peronospora* permetezőszerszerrel kezelt szőlők akkor, amikor a szomszédos szőlők a fellépett különféle betegségek következtében majdnem teljesen termés nélkül maradnak, a legjobb minőségű szőlőt és gyümölcsöt termelték. Kérjen ingyen és bérmentve Pick H. és Társa cégtől, Budapest, V., Akadémia utca 16. ajánlatot és leírást elismerőlevelekkel. 985

— Nyugdíjbiztosítás. Mindenkinek, de különösen az iparosoknak érdeke, hogy aggodorokról, haláluk esetén pedig özvegyeikről és árváikról gondoskodva legyen. E cél megvalósíthatása érdekében az aradi Ipartestület az összes bel- és külföldi nyugdíjintézményekhez fordult ismertető könyvecskéikért, melyeket összehasonlítva, a „Magyar Élet- és Járadék Biztosító Intézetek” nyugdíjfeltételeit a legjobb és legelőcsőbbnek találta, miért is felkérjük az iparos, kereskedő és önálló urakat, saját érdekében tömörüljenek ezen nyugdíjintézményhez. Bővebb fevilágosítással, valamint prospektussal szívesen szolgál az aradi Ipartestület és a „Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet” aradi vezérigazgatója, Hunyadi-utca 1. szám. Ezen nyugdíjintézmények bárki is lehet tagja. 1039

— Hüsitő, fájdalomcsillapító, gyuladást meggátító hatásának köszönhető nagy hírért a prágai házikenőcs Prapner B. os. és kir. udv. szállító gyógyszerárúháza s ezért alkalmazása mindig szélesebb körű lesz. Ezen szer a hazai gyógyszárakban is kapható. 587

— Ebzárlat. A mai napon 40 napig tartó ebzárlatot rendelt el a főkapitányi hivatal.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 8-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Arnstein Zsuzsanna ügynöknek Róza nevű leánya. Bogó József burkosi tulajdonosnak Mária nevű leánya. Csapák Pál rendőrnök Pál nevű fia. *Meghalt:* László Ferenc 64 éves fődkőr. Ö. v. Csatlós Jánosné 53 éves szakácsnő. *Házasságot kötött:* Ivanov Szlavko gondnok Rieger Katalinnal, Muntean György napszámos Banyos Erzsébettel.

— Üzletfelosztás folytán az *Üveg és Porcelán Versenyárúházban*, Weitzer János-utca (tőpostával szemben) mindennemű üveg, porcelán, lámpa, chinaezüst és terrakotta dísz tárgyak és használati cikkek eredeti gyári árban lesznek elárulva. Képekterekben óriási választék legelőcsőbb árban. Telefon 934. 358

— Smyrnamunkák a legjobb anyagból három kivitelben, eredeti stilszerű mintakban. *Női kézimunka különlegességek*, a legcélsebb és legjobb kivitelben. Hímző anyagok és kélek, rövidárak, harisnyák, keztük, szalagok, csipkék csak a legjobb minőségekben. Scherhag H. és fia cégnél, Hermann-palota, Telefon 941.

— A t. kereskedelmi és irodai alkalmazottak figyelmébe! Tisztelettel értesítjük, hogy február hó elején a Pichler Sándor írógépvállalattal kapcsolatosan, annak helyiségében. Házinger-utca 5. új esti könyvelési tanfolyamot meg nyitottam. Tandíj havi 10 korona. Engel Mór tanfolyamvezető. 827

— Illatszerek, arckrémek, hölgyporok, kézmosító, szappanok, hajfestékek, hajvizek, kölni vizek, szoba illatok, fúpor, fogpaszták, szájjavító az összes kosmetikai cikkek, fésűk, hajtűk, kefék és háztartási cikkek legelőcsőbb Hegedüs Gyula cégnél.

— Opre-féle gőz- és kádfürdő Tököl-tér 1. Minden kényelemmel a n. é. közönség rendelkezésére áll: gőzfürdő férfiak részére reggel 1/6-tól 1-ig nyitva. Hölgyek részére hétfő és péntek d. u. 2-től 6-ig nyitva. *Kádfürdő* (kabinfürdő) reggel 1/6-tól este 10-ig nyitva. 10 darab bérletjegy 8 korona.

— Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk *Fischer Mór üveg és lámpaárú cégnél* mai hirdetésére.

— Japán dísz tárgyak lakkaszták, kávé és tea-készletek *Kotányi János paprika lerakásában* *Robitzek Józsefnél József főherceg-ut 3.*

— Egészségünk fentartására igyunk Lip-pafüredi Apolló-borvizet! Szénsavdus kristály-tiszta és igen olcsó természetes ásványvíz. Fő-raktár Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad, Deák Ferenc-utca 86. Telefon 686. 769

— A világhírű Tetra higiénikus csecsemő és gyermek kelengye főraktár *Scherhag H. és Fia* cégnél — Hermann Palota. Gyári árak. Telefon 941. 5011

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást egy eredeti Kárpáti-téle főfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárúháza Arad, Soros Béni-tér. 7031

— Házasulandók figyelmébe! *Jeggyűrűk*, pompás *brillians ékszerek* és *aranyárak* egyedül a készítőnél nagyválasztékban legelőcsőbban kaphatók. *Waldmann I. ékszerműves*, Arad, *Szabadság-tér 14.* 601

— Üzleti könyvek. u. m. szárazkák, naplók, főkönyvek és irodai szerek Kerpel Izsónál olcsón kaphatók.

— Fizetésképtelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— Falemezek (Pappe) olcsón kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyc* Telefon 816.

TÁRSASÁGOK

(A gyászdal.) A napokban egy aradmegyei községben temetése volt az egyik aradi temetkező vállalat közönségének. A halott rokonai azt kívánák, hogy parádés temetés legyen, zenével, énekkel és bohócs lovakkal. A temetésrendező tárgyalásokat kezdett a helybeli dalárdával, mert Aradról nem akarta kivinni teljes zenekarát. Magához kerette tehát a falusi dalárda vezetőjét, hogy megalkudjanak.

— Anyit mondhatok azonban, — szolt a temetésrendező — hogy a család nem valami közönséges temetést akar. Szépen kell énekelni a dalárdának. Hát merre e maguk erre vállalkozni?

— Hogy merünk e? — szolt a dalárda vezetője. — A múlt héten a fővárosi temetésén voltunk. A dalárda a sírnál elénekelte a legszebb bucsudalt és úgy tetszett a gyászoló közönségnek, hogy közkívánatra meg kellett ismételnit.

(Bakfók.) A felsőbb leányok közül ketten beszéltek az utcán véletlenül halottam, hogy miről csevegtek.

— Eljössz e vasárnap délután a színházba? — kérdezte az egyik.

— Mit csinál?

— A laudt.

— Jaj drágám, én ahhoz a darabhoz nem megyek. Azt nem szabad fatilányoknak megnézni.

— Igazán? Kitől batottad?

— Kitől hallottam? Senkitől. O-rastam a darabot.

(Az ebzárlat oka.) Aradon a rendőrség ebzárlatot rendelt el a város területére. Egy fiatal újságíró megkérdezte *Zuhor Andor* újságleltérbeli főjegyzőtől (akit minden tudónak szoktak nevezni) hogy mi az oka az ebzárlat ellenfelésének?

— Azért kellett elrendelni az ebzárlatot, mert Aradon az utóbbi időben nagyon leraszott a maróguny.

(Az ökr.) Egy aradi kisasszony a minap átment az ismerőseivel Mezőhegyesre, hogy annak világhírű telentezetét megnézzék. Egy fiatal ember szegődött hozzájuk, aki az aradi kisasszonynak föltűnően csapta a szelet, holott a hölgy nem fogadta őt valami kitűnő barátsággal.

Amikor az ökrök csoportjához értek, a fiatal ember nagy hővel magyarázta:

— Most nagyon érdekes osztály következik.

— Igazán?

— Kisasszony, mondja csak, ön városi leány léte-re látta-e már igazi ökröt?

Az eszes leány föltűnően az ifjú arcába nézett és ezt felelte:

— Látok.

MULATSÁGOK

Fényes Annuska Aradon.

— Az utazók báija. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 5.

Az Aradi és vidéki kereskedelmi utazók és ügynökök egyesülete ma este a Fehér Keresztben műsoros estével egybekötött táncmulatságot tartott, amely az ideai mulatságok közt siker tekintetében a vezető helyet foglalhatja el. A nagy terem zsúfolásig tömve volt s a közönség kitűnően mulatott a kabaré alatt, amelynek műsorszámait a legaszyabb gondaddal választotta össze a rendező. *Huszár Károly* nagy siker mellett énekelt el két műdalt. *Zay Margit* kisasszony és *Mező Zsigmond dr.* zongora-hegedű duója valódi műveléssel szolgált. *Kállay Jolánt* zúgó tapsok között fogadta a közönség s sikere oly nagy volt, hogy folytón és folytón ismételnie kellett. *Gyöző* aktuális strófákat énekelt, melyeknek ötletes szöveget maga szerzte. A közönség őt is lelkesen ünnepelte. Az estély elouja következett ezután, *Fényes Annuska*, aki mióta az újságírók hangversenyén a múlt évben először szerepelt Aradon, az itteni publikum dédelgetett kedvence lett. Kuplékat, műdaloikat, operett részleteket énekelt s a közönség alig tudott betelni számaival. *Balázs Béla* néhány magyar dalt adott elő nagy siker mellett, majd *Nógrádi Malvin* következett, akinek kellemesen csengő hangja a koncertteremben sokkal jobban érvényesült. Sikere nemcsak arról volt tanuság, hogy rövid idő alatt mily sokat haladt, hanem arról is, hogy vérbeli — kabaréművésze. — Utána újból *Fényes Annuska* énekelt s táncolt, többek között a *Cigányprimás* dallamos keringőjét is előadta s sikere ez alkalommal sem volt kisebb. Végül *Nógrádi Malvin*, *Pohl Károly*, *Gyöző*, *Huszár*, *Balázs* és *Herold*, „A budatoki dalárda” címen adtak elő jóízű jelenetet. Az egyes számokat *Szekely Béla* hírlap ró ötletesen konferálta, míg *Tilger Árpád* karmester az énekszámokat kísérte művészetével és a megfelelő diszkrécióval zongorán.

Kabaré után tombola, majd pedig tánc következett, amely reggelig eltarott. A kitűnően sikerült estélyen megjelölt hölgyek névsorát a rendezőség a következőkép ábrította össze:

Asszonyok: Lázár Jenőné, Weiberger Edéné, Süsser Sándorné, Zeiner Miksáné, özv. Deutsch Ignátné, Morgenstern Gyuláné, Robitzek Samuné, Richer Fanny, Rumann Zsigmondné, özv. Pohl Ödöné, özv. Szabó Károlyné, Gottfried Ignátné, Szemző Arminné, Czukor Albertné, Purjesz Lázárné, Kovács Simonné, Lányi Marcellné, Danhoff Sándorné, Fekete Jakabné, Mautner Gyuláné, Reich Jenőné, Friedmann Lajosné, Neumann Jenőné, Siengl Józsefné, Herczeg Mártonné, Róna Jenőné, Deutsch Albertné, Schwarz Vilmosné, Kohnné, Sonn Adolfné, Kovács Samuné, Hirsch Józsefné, Halmos Dezsőné, Székely Ardné, Karpelesz Zsigmondné, Hirschfeld Márkusné, Grünberger Jenőné, Pollák Lajosné, Kan Józsefné, Fischer Mórné, Hartmann Samuné, W. l. er Lászlóné, Kohn Vilmosné, Halpern Edéné, Weisz Mártonné, Braun-Salgó Pálné, Vértés Henrikné, Fischer Siomoné, Geiringer Károlyné, Liebermann Lajosné, Kron Lipóné, Hartmann Józsefné, Scheer Miksáné, özv. Reisserné, Szűcs F. Vilmosné, Klein Margit, Funkelstein Józsefné, Ransburg Sándorné, Braun M. Antalné, Steinberger Ignátné, Nyáry Istvánné, Faragó Rezsőné, Babcsányi Ferencné Birkenhauer Miklósné, dr. Salgó Miksáné, Kornis Ödöné, Bócher Mórné.

Leányok: Czukor Józsa, Kolofon Margit, Szemző Ilonka, Reich Terézia, Siengl Gizella, Herczeg Margit, Gartner Irénke, Hersch Olga, Sonn nővérek, Karpelesz nővérek, Radnai Ella, Schwarz Gizella, Kron nővérek, Reissner nővérek, Seifcs Jolánka, Seiberger Erzsé, Hirschfeld Ella, Büchlernővérek és még többben.

(=) A snassz bál jövedelme. Az Aradi Gyermekfelnevelő egyesület által február 1-én rendezett u. n. snassz bál alkalmából felajánlott és adományoztak: gróf Üchtriz Amadé Emília 100 korona, Arad Csanádi Takarékpénztár 50 korona, Aradi Elő Takarékpénztár 50 korona, Aradmegyei Takarékpénztár 50 korona, báró Bánhidy Análné 32 korona, Aradi Polgári Takarékpénztár 30 korona, Aradi Vilhalmossági R. T. 23 korona 38 fillér, Priegl Irén 200 korona, Funkelstein Józsefné 20 korona, Purgly László 14 korona, Seiner Ferenc 11 korona, Szerinka Ilonka 10 korona, Grossmann Alfréd dr. és neje 100 korona, Vörös Magda 10 korona, Dániel Endre 100 korona, özv. Weiler Rezsőné 10 korona, Hendray,

Bona 10 korona, Köpf János dr. 8 korona, Lakatos Ottó dr. 7 korona, öv. Fabán Lászlóné 6 korona, Fábri Lajosné 6 korona, Salamon Augustia 6 korona, gróf Porcia Lajosné 6 korona, Glück Ilona és Erzi 6 korona, Várady Kálmán 5 korona, Éles Géza dr. 5 korona, Momák Dóme dr. 4 korona, Purgly Emil 4 korona, Friebisz Miklós 4 korona, Purgly János 4 korona, Kabdebó János 4 korona, Czárán Gézané 4 korona, dr. Friedmanné 4 korona, Winckler József 4 korona, Lócs Rezső 4 korona, Kintzig János 3 korona, Holmai Marika 3 korona, Bernát János 2 korona, Lukácsy Lipót 2 korona, Német Jánosné 2 korona, Freudné 1 korona. Összesen 565 korona 38 fillér, amely kegyes adományokért, úgy a bál anyagi és erkölcsi sikere körül a jótékony cél érdekében oly hatóan közreműködött urasszonyoknak, urleányoknak és uraknak, színművészek és színművésznőknek, a színtónak és mindazoknak, akik egyébkénti támogatásukat nyújtották, ezuton is egyet nevében hálás köszönetemet nyilvánítom. — A kiadásokon felüli bevételi felesleg 971 kor. 57 fill. Priegl Irén egyleti elnök.

(=) Az aradi máv. dalegylet fényesen sikerült estélyt rendezett ma, február hó 8-án a Központi szálló külön termében a következő programmal: „Rikóczi dal” Révfy Gézától énekelte a dalegylet. Kállay Jolán az aradi nemzeti színház prim-donnáját zongorán kísérte Szalay Aranka urhölgy, a zenede igazgatója. „Nemzeti színek” Karasz Rezsőtől énekelte a dalegylet. „Nepdalok” Lanvi Ernőtől énekelte a dalegylet. „A vén cimbalmos” Erdélyi Józseftől énekelte a dalegylet. „Pajkos nóták” Révfy Gézától énekelte a dalegylet. „Ernői bordala” Verdi G. től énekelte a dalegylet. Kállay Jolán a Gasak keringőjét egy hatással énekelte, hogy négyezer meg kellett ismételnie, azután pedig gyönyörű népdalokat énekelte szintén szép sikerrel. A dalegylet tiszta hangvételével a színezésével tünt ki, amely Szabolcsy János barmester képességeit is dicéri. Az előadás után tánc következett, de hogy kik vettek részt azt a hölgyek nagy száma miatt a rendezőség nem tudta följegyezni. Mivel csak hiányos névsort tudott volna közölni a rendezőség, tehát nem is próbálkozott meg vele.

(=) Az egyesült ujarad-zsigmondházi önkéntes tüzoltó testület 1913. február 1-én az uradalmi sörcsárókban fényesen sikerült táncmulatságot rendezett, melyen a következő felülfizetések történtek: Báró Nopcsa Elekne 30 korona, Ujarad és Vidéki Népbank, Lászlóffy István dr. 10—10 korona, Birkenheuer Mihály dr., Hemmen János dr. 8:40—8:40 korona, Mayer Ker. János, Ternajg József dr., Weigl Adolf és Tarsa, Barsy József 5—5 korona, Demel Hugó, Csenkey Károly, Engel Mór 4—4 korona, Hruzek Béla, Kovácsics Aposton, Rosenauer Richárd, Netter Márton 3:40—3:40 korona, Tneis Miklós, Tausz Henrik dr., Wagner Nándor 2:40—2:40 korona, Vojcsik Franciska, Focht Henrik, Weil Károly, Hackel Ignác, Rgler Sándor, Feilein Jakab, Wallinger József, Jamniczky János, Welty György 2—2 korona, Pommesheim János, Michelbach György, Becker József, West Antal, Zischer Antal 1:80—1:80 korona, Lamert Miklós 1:40 korona, Schork Ernő, Klein János, Klug János, Krebs Ignác 1—1 korona, Klug József, N. N., Zimmer Antal, Petule Jakab 80—80 fillér, Helfert Péter, Jeck Miklós, Weisz József, Bischoff Mihály, Wahl György, Krebsz Ferenc, Schragner Ferenc, Vida József, Feut Antal, Kubis Sándor, Mayer Miklós, Berthe Béla, N. N. Wagner Lajos 40—40 fillér.

(=) Az aradi Máv. állomáselőjárók, állomás felügyelők és irodakezelők asztaltársasága által a hó 8-án rendezett családi estély úgy erkölcsileg, mint anyagi tekintetben a legfényesebben sikerült. Az estélyen befolyó adakozásokból — leszámítva a kiadásokat — 117 koronát juttatott a rendező-bizottság az aradi vasutas árva segélyezésére és felruházására. Fogadják a nemes szívű adakozók ezuton is leghálásabb köszönetünket.

(=) A csermői áll. iskola tantestülete a hó 4-én szepen sikerült műkedvelői előadással egybekötött társasági estélyt rendezett, mely alkalmatossággal felülfizettek: Habertellner Béla 5 kor., Rabotka Gyula 4 kor., Szentpéteri Lajos 3 kor., Gál István 3 kor., Keresztes Lajos 4 kor., Stenzl Simon 3 kor., Revész Károly 3 kor., Gruber Gyula 3 kor., Lengyel Dezső dr. 2 kor., Ceizler Sándor 2 kor., Sreijer Jakab 2 kor., Rosenberg Mór 2 kor., Iles József 2 kor., Singer József 2 kor., Vass Antal 1 kor., Toth András 1 kor., Fischer Armin 1 kor., Hempel Mariaka 1 kor., Székely Zoltán 1 kor., Kardos J. 1 kor., Hay Miklós 1 kor., Kancinger Ferenc 1 kor., Weisz Ádám 1 kor., Varga Mór 1 kor., Szita László 1 kor., Ved Antonia 60 fill., Weisz Lajos 50 fill., Farkas József 30 fill., Benedek Pál 2 kor., melyért hálás köszönetet mond a Tantestület.

Méz mint szépitőszér.

A fenséges és istennői természetű görög nők, akiknek alabastrom idomait zseniális szobrászok öntötték márványformába, nem idegenkedtek attól, hogy szépségüket egyszerű és hatásos eszközökkel ápolják. Évezredek tudomány a kozmetika és ennek apró titkait már a görög hölgyek olyan jól ismerték, hogy a modern kozmetikus is visszatér az ő egyszerű és természetes szépitőszereikhez: a langyos tejhez és a mézhez. A klasszikus kor legbiresebb szépségei számarterjben fürdették hajlékonyra és üdévő testüket és mézzel finomították bársonyossá, hamvassá arcukat. A mai kozmetika pedig igazat ad a görög szépségeknek, mert a méz valóban kellemes hatású szépségápolószér és a hajnak, szemnek bizonyos betegségi esetekben gyógyulására is szolgál.

A méz ilyen hasznos és kedvező tulajdonságait öleletesen értékesítette egy tehetséges magyar gyártulajdonos, aki ezt a pompás és természetes kozmetikai szert elsőrendű minőségű piperezsappan alakjában tette könnyen és egyszerűen használhatóvá. Az új és magyar szappangyártmány a temesvári „Délmagyarországi szappan és illatszergyár” ban készül, feltalálója pedig a gyár tulajdonosa Hauser Rezső okleveles vegyész. A temesvári gyáros a modern kozmetika legjobban képzett tanárainál a karlsruhei technikai főiskolán szerzte tudását és ugyanott kapta vegyész oklevelét. Hogy képességeit megfelelő keretben értékesíthesse, átvette Temesvárott a Délmagyarországi Szappan és Illatszergyárat, amelyet egészen új alapokra helyezett. A gyár modern piperezsappangyártmányai között az első helyet foglalja el Hauser Honey Soap-ja: a mézszappan.

Az új szappan már külső formájában csinosan dokumentálja azt az új és idáig ily praktikus formában nem hasznosított szépségápolót, amely fő alkatrésze: a méz. A mézszappan a gyáros igen csinos lép-smézhez hasonló hatszögletű sejtcskékbé préselve állítja elő; miután pedig a szappan a legtisztább mézillatu, a lép-sméztől épen csak sárgás színe különbözteti meg. A legédesebb mézillatú lehet, puha és kellemes tapintású temesvári mézszappan az idel pipere piacnak egyik feltűnő újdonsága lesz. A tetszetős formájú, kellemes illatu finom fogású mézszappan kitűnően habzik használatnál, a kéz és arcbőr finomságát előmozdítja, jótékony hatással van a hajra és fejbőrre is, egyszóval megvan benne mindaz a kelék amit modern kozmetikai szertől vár és kíván a hölgyközönség. Nem utolsó előnye a Hauser-féle mézszappannak az sem, hogy igazán olcsó. — Épily kitűnőek különben a Délmagyarországi Szappan és Illatszergyár egyéb gyártmányai, amelyek közül nagy kelendősége lesz még a Sas szappannak, amely a tisztán előállított mosószappanok legelső közé tartozik és nemcsak a hazai, hanem a külföldi ilyenemű gyártmányokkal is versenyt.

A Hauser-féle szappankülönlegességek, elsősorban a mézszappan aradi egyedárusítását a Délmagyarországi Szappan és Illatszergyár Haneu Nesztora-ra, az aradi Vörös Kereszt drog rias tulajdonosára bízta, ahol már kaphatók is az érdekes lép-smézalakú, vonzóan mézillatu finom mézszappanok. Kiváló minőségük, gyakorlatban egyszerűen beváló kozmetikai előnyeik kétségteletlenül a hölgyek kedvencévé teszik az új, érdekes alaku mézszappandarabokat.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktársulat.

Társulat tudósítás.

Budapest, február 8.

Közszár.

Változatlan

Határiddő.

Dél
cárlat

2 órai
sárlat

Buda 1913. áprilisra 11 72—11 73 11 70—11 71
Buda 1913. októberre 12 26 12 27 12 24—12 25
Rosa 913. áprilisra 10 03—10 04 9 99—10—
Rosa 1913. októberre 9 73—9 74 9 70—9 71
Tenger 1913. májusra 7 76—7 77 7 76 7 77
Zab 1913. áprilisra 10 46—10 47 10 44—10 45
Zab 1913. októberre 8 84—8 85 8 82—8 83
Az Arak 5) átlagát számítva.

Felölös szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1913. február hó 9-én:

Délután fél 4 órakor mérsévelt helyárakkal:

A faun.

Vigját k 3 felvonásban.

Este 7/8 órakor rendes helyárakkal:

B. Bóriet

B. Borlea.

Gül-Baba.

Énekes színjáték 3 felvonásban. 4 képben. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gül Baba	Herold E.	Zulejka	Benkőné P.
Lella, leánya	Neogrady M	Mujkóné	Lászi Etel.
Kucskó Ali	Balázs B.	Zulfikár	Hajdutska L.
Gábor diák	Rontai B.	A budai bíró	Várnai Jenő.
Mujkó, cigány	Gyöző A.	Müezsim	Herold Ede.

Kezdete este 7/8 órakor.

NYILTÉR.*

MENYHÁZA FÜRDŐ

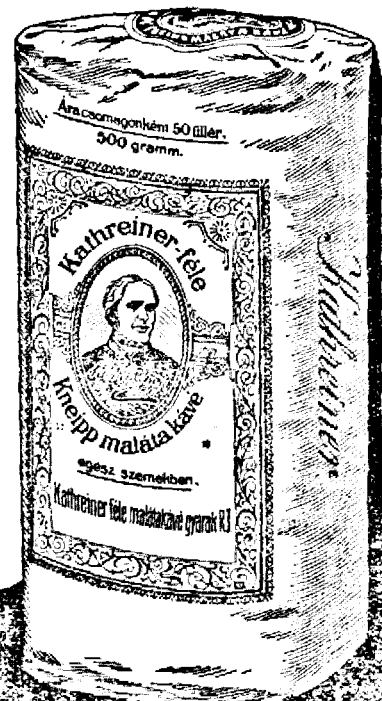
a f. évi május 15-én kezdődő idényre

BÉRBEADÓ.

331

Ajánlatok külön a fürdőre és lakásokra és külön a vendéglőre, vagy mindenre együttesen is megtehető a **borossebesi uradalom jogtanácsosánál (Arad, Luther utca 2. szám I. em. 6. ajtó.)**

Legfinomabb hábkéve-iz
Jólisz-étvagyterjesztő-kivonat

Felhívás!

Cégváltozás folytán tisztelettel felhívom mindazokat, kik Varga Lajos és társa „Kegyelet” temetkezési vállalat cégnek hiteltek s ha követeléseik volnának 8 napon belül követeléseik érvényesítése végett jelentkezzenek a „Kegyelet” temetkezési vállalat helyiségében Weitzer János-utca 7. szám alatt.

Tisztelettel
Kreis József.

László Dezső és Sándor úgy a maguk valamint számos rokon nevében is szomorodott szívvel tudják a szeretett és felejtethetlen jó apa, illetve testvér, sógor, nagybácsi és rokon

László Ferenc,

szalmármegyei földbirtokos

f. évi február hó 6-án délután 2 óraker, életének 64-ik évében váratlanul történt elhunytát.

A boldogult földi maradványai február hó 9-én d. e. 11 óraker, fognak az izr. temető halottsházából az aradi izr. temetőben örök nyugalomra tétetni.

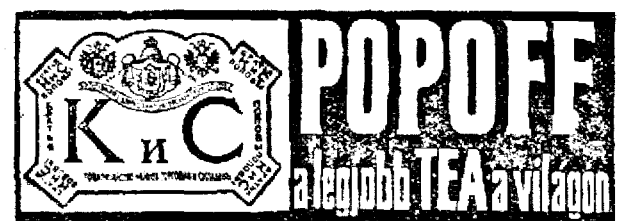
Aldott legyen emlékezte!

Arad, 1913. február hó 9-én.

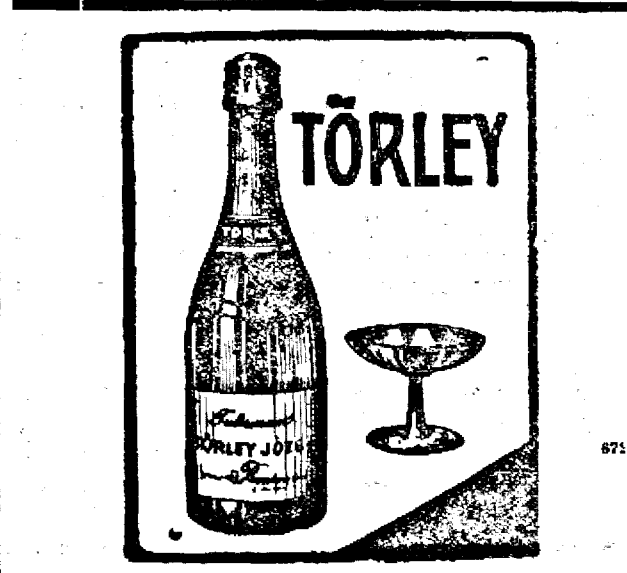
(Minden külön értesítés helyett). 999

Bizonyosan volt itt 200 köhögős

mindenféle hangnemből elhangzott néhány exploziós köhögés, s az egész közönség éretét megrettenték. Csak szokásnak hozza a hölgyek, hogy cukorkán kívül néhány Fay-féle valódi sodeni pasztillát is vennének magukhoz! Akkor magukat is megkímélnék az alkalmatlan köhögési i. gertől és nem rontanak meg mások élvezetét sem. Fay valódi szódénjét mindenkinek kellene használnia, aki csak kicsit is meghűlt, amikor színházba, hangversenyre, vagy társaságba megy. Az a jótett, amelyet saját magával tesz, örökre barátjává tenné a szodeni pasztillának. Vásárlásnál vigyázzunk a Fay névre és ó akadjunk az utánzatoktól.

Aradon kapható: Vojtek és Weisz drogeriajában.
6253

*És az archívumok,
a cigarettáraknak,
a kik egészükre való tekintetből
nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel
többet kiadni:*

Clubspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 " " "
1 doboz (100) kivétel 70 " " "

*Prosci tanácsra a kivétel
is lapokká bronza és szinnyo
más valamint sziradék függvények
Ambreij nélkül vannak, de minden
lapokkában és kivételben benne
van szinnyóval a vidjegy
is a gyón alánna. Madiané*

Főraktár a magy. kir. dohány- és szivarkü
lönlegességi árudában. 6912

Megjelent a magyar és német pótjegyzék!

Köv. tkező
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

20,000 kötetes
kölcsonkönyvtárába

Knoblauch E.: Faun, Hebbel: Judit, Lengyel M.: Róza néni, Ruttkay Gy.: Az első és második, Corelle M.: Az örök élet, Lux T.: M-seorszag Szomoró D.: Bella, Molnár F.: Báró Március, Bernstein H.: Baccarat, Croker B M.: A bünbak, Ambrus Z.: A teguap legendái, Régi és új világ, Bernstein H.: A tolvaj, Gegus D.: A börtön felé, Benedek M.: Az erősebb, Gérard D.: Elkerülhetetlen házasság, N.: A holt kéz, Juve Fantomas ellen, Berkes I.: Ezer leányfej, Móricz Zs.: Tavasz szél, Kóbor T.: Furcsa tragédiák, Hajnik M.: Rajtelmes mesék Orbán D.: A gyöngyos Diana, Williamson C. N.: Az arany csönd, Heltai J.: Family-Hotel, Czenk: Hivatás, Lagerlöf Z.: Gösta Berling, Benson: A világ ura, Gábor—Liptai: A sarkantyú, Patoky: Házasság könyve, Pogány D.: Szent házasságok, Milotay J.: Neked kedves, Korcsmáros N.: Ezüstváros, Szemere Gy.: A két jómádár, Toma J.: A zenélő óra, Bernstein H.: Az os rom, Szomoró E.: Komédia, Nagy E.: A miniszterelnök, Williamson: A földalatti szindikátus, Mikszáth: Almonachja 1913. évre, Gárdonyi G.: Messze van odáig, Meyer C. F.: A barát ná-sza, Molnár F.: A farkas.

Németben: Ewers: Alraune, Bréte J.: Roberts Brautfahrt, Croker B. M.: Ruhm, Jacobsen F. I n Rosengarten, Kahlenberg H.: I. Der liebe Gott, II. Sünde, Lewald E.: Stille Wasser, Bloem W.: Das lockende Spiel, Hedenstjerna: Humoresken, Kohlenegg W.: Die Liesegang—Mädchen, Wassermann J.: Faustina, Blumenthal O.: Wellenringe, Rosenkrantz P.: Der Mann im Keller, Stratz R.: Du schwört an meiner Linken, Brachvogel C.: Die Könige und die Kärner, Hermann G.: Die Nacht des Dr. Herzfeld, Lotfi P.: Die Entzauberten, Glyn E.: Seine Stunde, Schubert O.: Heil dir im Siegerkranz.

**Kölcsondíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bérlek is a leggyövesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsonkönyvtárba

is meglepő szép
ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsonkönyvtári díj havi 2 kor.,
vagy füzetenként 20 fill.

Legújabbak: Heidelberg: A vén bohém. Egy kis utazás a villamoson, Irving: Minden ember így csinál, Sas: Felejtse el, hogy hűtlen voltam hozzád. stb. Zerkovitz: Nem vagyok olyan mint a többi nő. Kálmán J.: Dorfkinder Walzer, Törköly L.: 3 magyar dal, Irving: Izidor, Izidor most rajtad van a sor!... Szirmai A.: A mexikói leány, Gilbert I.: Erről álmodnak a lányok, A. Baldwin: Csak egyszer vagy kétszer. Lehár: Ma mindenkit szeretek.

**Ugyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ,
könyv-, zenemű és post. k
kereskedés Aradon

Limbeck János és Fia első m. kir. szab. ércokorsó-
gyára és temetés-rendező vállalata
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon 93.

Hendi János, Vilma férjezett Mat-
tuschek Józsefné, Irén férjezett Árpád
Gyuláné, Margit és Ödön, úgy a maguk,
valamint az alulírottak nevében is szomo-
rodott szívvel tudják a szeretett és fe-
lejtethetlen jó édes apa, após, nagypapa,
testvér, sógor és rokon

Hendi Ödön,

géggyárosnak,

folyó évi február hó 8-án d. e. 8 óraker,
életének 65-ik évében, rövid szenvedés és
a haldoklók szentségének ájtatos felvétele
után történt jobblétre szenderültét

A boldogult földi maradványai febr-
uár 9-én d. u. fél 4 óraker fognak Kos-
suth-utca 47-ik számú házban a róm. kath.
egyház szertartásai szerint beszentaltni
és a felső temetőben lévő családi sírkort-
ben örök nyugalomra tétetni

Az engesztelő szentmise a boldogult
lelki üdvéért február hó 12-én délelőtt 10
óraker fog a főt. minorita-atyák szentgy-
házában az azgek Urának bemutattni.

Aldott legyen emléke!

Arad, 1913. február hó 8-án.

Hendi József és neje, öz. Erfurth Frigyesné szül.
Hendi Hermína, Weingärtner Károlyné szül. Hendi
Mária testvérei, illetve sógornője, Mattuschek József,
Árpád Gyula, veje, Hendi Jánosné szül. Biró Margit,
menyő, Mattuschek Ivánka, Hendi Magduska, unokái,
Böszörményi Géza és neje szül. Szójka Matild,
Maresch Gyula és neje szül. Szójka Jusztn, Szójka
János, sógorai illetve sógornői, valamint számos
unokaöccse és hugal. 223

SALVATOR

kiváló hór- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségél, vérbenyúnl, emésztési és
lelegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes szavanyuvit.

Kapható árványviskereskedésekben és
gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

Bonyo-Liptai Salvatorforrás-üzem,
Budapest, V. Endell-csatorna 6

229

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiu **cipők,**
vizhatlan

Vadász cipők

Őszi és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Valamint a világhírű
SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban 791
K 16-50 és K 20-50 árban

Kisárlólag
WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.
Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

Nyilttér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü czukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta **RÉTHY** név van a

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható.
Csak Réthy-félét fogadjanak el! 6911

SÉRÜLÉSEK

minden fajtát gondosan meg kell óvni a tisztatlanságoktól, mert ezáltal a legkisebb sérülés is veszélyes, nehezen gyógyítható sebbé válhat. 40 év óta bevált, megbízható közeget a **Prágai háskencse**, mely megőrzi a sebet, enyhíti a gyulladást és a fájdalmat, hűsítően hat, a sebet behegészti s hamar gyógyítja.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.
1 egész doboz 70 fillér, postán 2 kor. 60 fillér előleges beküldése után 4 doboz, 7 koronáért 10 doboz külföldre franko az osztr. és magy. monarchia állomására.

Vigyázzunk a preparátum és a készítő nevére, ár és védjegy csak 70 fillér árban valódi.

Főraktár:
B. FRAGNER,

cs. és kir. udvari szállító
Gyógyszertára „A FEKETE SAS”-HOZ.
Prága, Kleinszeile, 203. Marudagasse sarkán.
Ausztria és Magyarország gyógytáráiban raktáron.

ÚJ KÖNYVEK.

* A Könyves Kálmán új katalogusa. A Könyves Kálmán Magyar Műkiadó R. T. hatalmas kötetre terjedő katalogust adott ki, amely magában foglalja az összes kiadványokat, amelyeket a Könyves

Kálmán egész működése alatt kibocsájtott. 15 esztendeje immár annak, hogy a Könyves Kálmán a magyar műkiadást megteremtette és ezáltal lehetővé tette azt, hogy a magyar művészet kiváló alkotásai az egész ország közönségének rendelkezésére álljanak. A magyar közönség megértette és méltányolta azt a szolgálatot, amelyet ilyenképen a legelső magyar műkiadó cégnek köszönhetett és ez a méltánylás hozta magával azt az őrvendetes eredményt, hogy a magyar műkiadás területe egyre szélesebb és szélesebb lett, s végre kiterjedt az egész magyar művészetre. A katalogus kiállítása igen előkelő és izléeses. Ára 2 korona.

* A vörös postakocsi. Kiss József kitűnő hetilapja A Hét mostanában kezdte meg *Krudy Gyula* „A vörös postakocsi” című regényének közlését. A népszerű és egyik legkedveltebb regényírónk legújabb munkája a közelmúlt Budapestnek nagyszerű realizmussal és meleg humorral megrajzolt képe, két vidékről felkerült színészű életének keretébe szövi bele Krudy az ismerős helyek és személyek történetét, ami finom és pikáns ízt ad az egész nagyszerű lendülettel folyó regénynek, mely Krudy eddigi művei közt a legnagyobbaknak számít. Krudy regényén kívül A Hét minden száma magas nivójú társadalmi, politikai és szépirodalmi cikkeket közöl Kóbor Tamás, Lovik Károly, Kosztolányi Dezso, Bródy Miksa, és Gábor Andor tollából. Rovatai mindig szellemesek és eleven, könnyed formában tárgyalják az aktuális eseményeket. Az újonnan belépő előfizetőknek A HÉT kiadóhivatala megküldi a regény eddigi folytatásait. A lap előfizetési ára félévre 10 korona.

Uri lakásból álló magányos ház

Hona-utca 7. szám szabad kézből azonnali beköltözésre is **eladó.**

Bővebbet: Flórián-utca 6/b szám 3. ajtó. Ugyanítt egy homokbánya, oement áru készítésére is alkalmas, **eladó!**

Értesítés!

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy a

Forray-utczában levő mészáros és hentes üzletemben

a mai naptól kezdve az alanti előnyárákért lehet a legjobb minőségű husokat venni és pedig:

1-ső rendű hizott marhahus eleje kg.-monként	1 K 44
Leves husok: hátulja	1 K 60
Pecsenye husok kg.-ja	1 K 76
Csulyás hus	1 K 52
Sertés hus: karaj kg.	1 K 92
Sertés hus más részekből kg.-monként	1 K 76
Fiatál borjú hus eleje kg.	1 K 84
Fiatál borjú hus hátulja 1 kg.	2 K 40
Szalonna és zsír kg.	1 K 76

Szives pártfogást kér

959 **FARKAS GYÖRGY.**

Üzletáthelyezés folytán tulhalmozott

varrógép raktárunkat

a mai naptól kezdve **rendkívüli olcsó árakban** árusítjuk úgy készpénz, mint igen előnyös részletfizetés mellett.

Ajánljuk ezen kedvező alkalmat a vásárlók szives figyelmébe.

1031 **Wellisz és Társa,**
varrógép raktára Arad, Földes-palota.

Posta-

csomag feladási

utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

A Luxus Garage csukott és nyitott

Bérrautói

Telefonszám 826.

egy helyi, mint vidéki turákra legméltányosabb árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Boyok ugyan csak fenti telefon szám alatt rendelhetők. Szolgálat reggel 6-tól éjjeli 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 744

2751—1918. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy egy előfordult veszetségi eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. február hó 7-től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. e. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési ministerium által 40 000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a peczér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint I-fokú állategészségügyi hatóságtól.
Aradon, 1913. évi febr. hó 7-én.

Grén Nándor
Rendőrkapitány.

Batthyány-utca 12. számú
házban egy 6 szoba és fürdő-
szobából álló

787

uri lakás

továbbá egy 4 lóhoz való

istálló és kocsiszin

1913. május hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

**Ingalanforgalmi és
Parcellázóbank r.-t. Arad,
Petőfi-u. 1. sz. Telefon 861.**

Zimándi dűlő 3. sz. alatt (a
Mosóczyi-telep és a város kö-
zött) eladunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsön-
nyújtással, vagy **5 évi
részletfizetéssel.** Telke-
inkre igen előnyös **építési
kölcsönöket** is adunk.
1-7717.

487

Képviselve Aradon
SZEMZŐ ARMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

Röntgen-intézet.

Aradon, Batthyány-u. 21.

Telefon 522. 111

Röntgensugaras átvilágítások
és fényképfelvételek, betegsé-
gek, csonttörések, ficamok stb
Körismézése céljából. Rönt-
gensugaras gyógyítások ldült
bőrbajok, sípolyok, nem ope-
rálható nagy daganatoknál és
a méh- és pajzsmirigy alkép-
leteinél. Intézettulajdonos:

Dr. Singer János
egyetemes orvostudor.

Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság.

1308—1913. számhoz.

Meghívás.

Az „Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság”

1913. évi február hó 25-én (huszonöt) d. e. 10 és fél
órákor Aradon az Aradi és csanádi egyesült vasutak ülés-
termében (Józsai főherceg-ut 22. szám II. em.)

rendkívüli közgyűlést

fog tartani.

Napirend:

1. A keresk. m. kir. Miniszter ur leirata, a vasut szanálására vo-
natkozólag.
 2. Elsősébségi részvények kibocsátásának elhatározása.
 3. Határozathozatal a vasut kezelésére vonatkozólag.
- Arad, 1913. február hó 5-én.

Az igazgatóság.

Megjegyzés:

Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvények vagy a
társaság őrzetében lévő kifizetetlen részvényekről szóló letéti jegyek
folyó évi február hó 20. napjának déli 12 óráig Aradon az Arad
csanádi gazdasági takarékpénztárnál, továbbá Makón ezen takarékp-
énztár fiókintézeténél és Békéscsabán a Békéscsabai takarékpénztár-
egyesületnél leteendőek, hol azokról megfelelő elismervények fognak
kiadatni.

Vármegyék, községek és városok — mint erkölcsi testületek —
a birtokukban levő részvényeket az illetékes kir. adóhivatalok s illetve
községi és városi pénztáraknál is letehetőek, az erről szóló hivatalos el-
ismervények azonban legalább három nappal a közgyűlés megtartása
előtt, az ekként bejelentett s illetőleg letett részvények mennyiségének
a részvényletéti jegyzékbe való felvétele céljából, az Arad csanádi
gazdasági takarékpénztárhoz Aradra beküldendőek. 983

Tavaszi buzaeladás!

Ajánlunk csirapéses ura-
dalmi tavaszi búzát kis és
nagy mennyiségben

á. K. 27.—pr. 100 kg.

ab Répáspuszta és Toponár
vasutállomások. — Kérjük a
t. Gazdaközönség b. megren-
deléseit. Teljes tisztálattal:

987

**DUNÁNTÜLI AGRÁRBANK RÉSZ-
VÉNYTÁRSASÁG KAPOSVÁR.**

ALÁPÍTTATOTT 1889-BEN

Várhol László

uri és női cipész Arad, Weltzer lá-
nos-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomá-
sára hozom, hogy a téli időnyre
már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat
szerint férfi-, női- és gyer-
mekcipők készítését, valamint
Orthopéd cipőket fájós lábakra. —
Megrendelések 48 óra alatt esz-
közöltetnek. Visszamaradt cipők ju-
tányos áron kaphatók. Becses párt-
fogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOL LÁSZLÓ,
a legelső honvédsereg tisztikarának szállítója.

Uj vállalat!

Értesítjük a n. é. közönsé-
get, hogy Vulcan J. Maxim ur
telepén Fábrián László utca 5/b
szám alatt egy

tűzifa-üzletet

nyitottunk villanyerőre beren-
dezett fűrészelő és aprító üzem-
mel, ahol állandóan raktáron
tartunk elsőrendű száraz aprít-
ott tűzifát. Ajánlunk: bükk-,
cser-, gyertyánhasáb és do-
rongfát úgy olssámra, mint
felaprítva házhoz szállítva és
pincébe berakva. Pontos és
gyors kiszolgálás! A n. é. kö-
zönség szives pártfogását kér-
jük kiváló tisztelettel. 861

Folkmann és Lassner.

THE VERA
American Shoe

A jetenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai
cipője

Minden méretű és gyermek méretűre
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Kice & Hirtchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedül raktári

Buchsbaum és Társa Arad.
Telefon 442. Telefon 442.

500 koronát fizetnek annak, aki **Bartilla**-fogvizének használatát mellett, üvege **80 fill.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök **Bartilla A öröksei**, (E. Winkler) **Wien**, 1911. Sommer-gasse 1. — Kapható **Aradon** minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemen**é, Deák Ferenc utca 11. sz. és **Vojtek és Weisz**. Kérjünk mindenütt határozottan **Bartilla**-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői **jól** díjaztatnak 1401

Magyar kir. honvédelmi miniszter.

Körrendelet.

2616—1913. szám.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének.

A véderőről szóló 1912. évi XXX. t. c. 40. §-ának második bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az állítási kötelezettségüknek még eleget nem tett férfiak nősülésére vonatkozó tilalmat 1913. évi február hó 1-től kezdve újabb rendelkezésig megszüntetem.

A nősülési tilalomnak a megszüntetése a véderőről szóló 1912. évi XXX. t. c. végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás I. ső részének 43. §-ánál előjegyzendő.

Átmenetileg pedig akként intézkedtem hogy az 1913. évi január hó 31-ig beérkező nősülési kérvények közül csakis azok fognak itt érdemlegesen elintéztetni, melyekből kitűnik, hogy a nősülendő feleknek okvetlen érdeke, hogy még a folyó év január hóban lépjenek házasságra, míg a többi kérvények a körrendeletemre való hivatkozással mint tárgy-

talának vissza fognak származtatni, mivel az állítás kötelesek minden engedély nélkül nősülhetnek. Az eddig kiegészítésre visszaküldött kérvények pedig többé föl sem terjesztendők, hanem ugyancsak a körrendeletemre hivatkozással vissza adandók. E körrendeletemet megfelelő számú példányban oly felhívással adom ki az összes magyarországi vármegyeyi és városi törvényhatóságoknak, valamint a horvát és slávon ország megyeyi és városi hatóságoknak, hogy azt a leggyorsabb és leghűselebb körü közzététel véget azonnal közöljék a járási tisztviselőkkel, s ezek után a községi előjáróságokkal, ez utóbbiakat arra is kötelezve, hogy a nősülési tilalom megszüntetését az ott helyben szokásos módon adják tudtára a lakosságnak.

Budapest, 1913. évi január 20. án.

Br. Hazay Samu s. k.,
honvédelmi miniszter.

Arad, 1913. évi január hó 28

A városi tanács

679—1913. pm.

Hirdetmény.

Értesitem a nagyközönséget, hogy 291—1913. szám alatt kelt hirdetéssel bizonytalan időre elhalasztott Meszlényi Emil dr. kir. vegyész Arad sz. kir. város vegyvizsgáló állomása vezetőjének felolvasása folyó hó 9-án d. u. 5 órakor a városháza dísztermében tartatik meg.

Ezen „A vegyvizsgáló állomásról tartandó felolvasásra a nagy közönség figyelmét felhívom.

Varjasy,
polgármester.

Magvakat tavaszi elvetésre

i-mert kifogástalan minőségben szállit

MÜHLE ÁRPÁD

kertészeti és magtermelési telepe

Temesvár 50.

Alapított 1875. Dusan ábrákkal ellátott főárjegyzék kívánára ingyen és bérmentve. 979

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Hrvényes 1912. november 1-től.

Kilomet. távols.	Állomások	Sz. V. 4		Sz. V. 6		Sz. V. 8		Sz. V. 10	
		II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.		
—	Arad-Radnai ind. ...	5-00	8-10	11-20	2-30	6-10	6-10	6-10	6-10
2	Uj-Mikolaka ...	5-05	8-15	11-25	2-35	6-15	6-15	6-15	6-15
8	Mikolaka ...	5-08	8-19	11-29	2-39	6-19	6-19	6-19	6-19
7	Óthalom ...	5-20	8-30	11-40	2-50	6-30	6-30	6-30	6-30
12	Mondorlak ...	5-30	8-40	11-50	3-00	6-40	6-40	6-40	6-40
13	Mondorlak-Cetcsér ...	5-34	8-44	11-54	3-04	6-44	6-44	6-44	6-44
13	Maroscsicsér ...	5-37	8-47	11-57	3-07	6-47	6-47	6-47	6-47
17	Szabadhely ...	5-47	8-57	12-07	3-17	6-57	6-57	6-57	6-57
23	Gyerek ...	6-10	9-20	12-30	3-40	7-10	7-10	7-10	7-10
24	Aradkövi ...	6-15	9-25	12-35	3-45	7-15	7-15	7-15	7-15
27	Kovási ...	6-24	9-34	12-44	3-54	7-24	7-24	7-24	7-24
31	Livada ...	6-36	9-46	12-56	4-06	7-36	7-36	7-36	7-36
36	Világos ...	6-53	10-03	1-13	4-23	8-03	8-03	8-03	8-03
39	Galsa ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-18	8-18	8-18	8-18
41	Muska ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-18	8-18	8-18	8-18
45	Pankota ...	7-20	10-30	1-40	4-50	8-30	8-30	8-30	8-30

Állomások	Sz. V. 1		Sz. V. 3		Sz. V. 5		Sz. V. 7		Sz. V. 9	
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	
Pankota ... ind.	4-30	8-00	11-10	2-20	6-30	6-30	6-30	6-30	6-30	6-30
Muska ...	5-05	8-13	11-23	2-33	6-55	6-55	6-55	6-55	6-55	6-55
Galsa ...	5-08	8-18	11-28	2-38	6-58	6-58	6-58	6-58	6-58	6-58
Világos ...	5-17	8-28	11-38	2-48	7-08	7-08	7-08	7-08	7-08	7-08
Livada ...	5-30	8-42	11-52	3-02	7-22	7-22	7-22	7-22	7-22	7-22
Kovási ...	5-37	8-56	12-06	3-16	7-30	7-30	7-30	7-30	7-30	7-30
Aradkövi ...	5-55	9-05	12-15	3-25	7-48	7-48	7-48	7-48	7-48	7-48
Gyerek ...	6-10	9-20	12-30	3-40	7-58	7-58	7-58	7-58	7-58	7-58
Szabadhely ...	6-24	9-34	12-44	3-54	8-12	8-12	8-12	8-12	8-12	8-12
Maroscsicsér ...	6-34	9-44	12-54	4-04	8-22	8-22	8-22	8-22	8-22	8-22
Mondorlak-Cetcsér ...	6-37	9-47	12-57	4-07	8-25	8-25	8-25	8-25	8-25	8-25
Mondorlak ...	6-41	9-51	1-01	4-11	8-29	8-29	8-29	8-29	8-29	8-29
Óthalom ...	6-51	10-01	1-11	4-21	8-39	8-39	8-39	8-39	8-39	8-39
Mikolaka ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-56	8-56	8-56	8-56	8-56	8-56
Uj-Mikolaka ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-56	8-56	8-56	8-56	8-56	8-56
Arad-Radnai-ét érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	9-00	9-00	9-00	9-00	9-00	9-00

Állomások	Sz. V. 101		Sz. V. 104		Sz. V. 106		Sz. V. 109		Sz. V. 110	
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	
Arad (1) ... ind.	5-00	8-10	11-20	2-30	6-40	6-40	6-40	6-40	6-40	6-40
Pankota (1) ... ind.	4-30	8-00	11-10	2-20	6-30	6-30	6-30	6-30	6-30	6-30
Gyerek platór ... ind.	6-10	9-20	12-30	3-40	7-50	7-50	7-50	7-50	7-50	7-50
Ménos ...	6-18	9-28	12-38	3-48	8-00	8-00	8-00	8-00	8-00	8-00
Pálos ...	6-26	9-36	12-46	3-56	8-08	8-08	8-08	8-08	8-08	8-08
Pálosbaracka ...	6-38	9-48	12-58	4-08	8-20	8-20	8-20	8-20	8-20	8-20
Radna ... érk.	6-41	9-51	1-01	4-11	8-23	8-23	8-23	8-23	8-23	8-23
Gyerek platór ... érk.	7-00	10-10	1-20	4-30	8-40	8-40	8-40	8-40	8-40	8-40

Állomások	Sz. V. 101		Sz. V. 108		Sz. V. 106		Sz. V. 109		Sz. V. 107	
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	
Radna ... ind.	5-10	8-20	11-30	2-40	8-30	8-30	8-30	8-30	8-30	8-30
Pálos-Baracka ...	5-20	8-30	11-40	2-50	8-40	8-40	8-40	8-40	8-40	8-40
Pálos ...	5-37	8-47	11-57	3-07	8-57	8-57	8-57	8-57	8-57	8-57
Ménos ...	5-46	8-56	12-06	3-16	9-06	9-06	9-06	9-06	9-06	9-06
Gyerek platór ... érk.	5-58	9-08	12-18	3-28	9-18	9-18	9-18	9-18	9-18	9-18
Pankota (1) ... érk.	7-20	10-30	1-40	4-50	9-30	9-30	9-30	9-30	9-30	9-30
Arad (1) ... érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	9-20	9-20	9-20	9-20	9-20	9-20

ÉRTESEITÉS!

Tisztelettel tudatom, hogy a Weitzer János-utca 7. sz. alatti

**„KEGYELET”
TEMETKEZÉSI VÁLLALAT**

vezetését átvettem amiért a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem. Mindenkor oda fogok törekedni, hogy a tisztelt megbízóimnak a legpontosabb eljárás és megelégedésre szolgáljak. Sürgős esetben az éjjeli szolgálat Török Ignác-utca 7. szám.

Tisztelettel

997

KREISZ JÓZSEF.

Legdivatosabb elsőrendű minőségű kalapok, cipők és férfi divatcikkek

legolcsóbb beszerzési forrása

PINTEA JÁNOS

férfi-divat különlegességi üzlete

ARAD, Deák Ferenc-utca 4. szám.

Pénzt kereshetnek

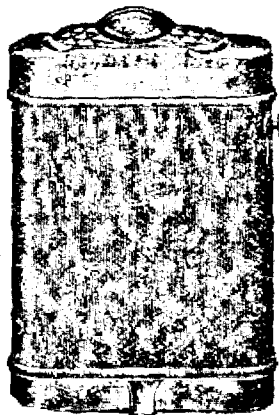
ügynökök (hölgyek is) kik egy 85 év óta fennálló cég részére vidéki magánfeleknél háztartásban könnyen eladható cikk eladásával magas százalék mellett foglalkoznak. Ajánlatokat az eddigi foglalkozás és referenciák megjelölésével „P. W. 2079.” Rudolf Mosse Prag, Graben 6. intézendők. 9311

A kizárólagos először készített OLLA táblacukor az OLLA-larakat jelöli. Kedvelt minőségűek: 1908. sz. 1000-as, 1204. sz. 1200-as, 1205. sz. 1200-as. Az „OLLA”-több mint 3000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 1887. Kapható Aradon Vojtek és Vojtek, Török A. és Társa, Vojtek Kálmán, Bing Lajos Hegedűs Gy. és Róna Jenő utraknál.

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltesel.

Villanyberendezések, villanyos lámpák.

Dinamó gépek, villanymotorok is eladó kaphatók

Kalmár Józsefnél Arad, Salacz-utca 2. sz. 1861

Ezelőtt Bolezni Antal

féle cipő-üzlet Salacz-utca 2. sz. alatt megnagyobbítva, saját készítésű úri női és gyermek cipők raktára. Elsőrendű munka és anyagból állandó nagy választékban kaphatók. Mérték utáni rendelések a legújabb divat után pontosan készítenek. — Tisztelettel

Czernóczky M.

Kiköltözés miatt mélyen leszállított árak!

FISCHER MÓR

üveg, porcellán, lámpa, diszjúru és mindennemű háztartási cikkekben legdusabb választék és legolcsóbb beszerzési forrás

kiköltözés miatt

az alant felsorolt menyasszonyi kelengyék nagy választékban feltűnő olcsó gyári árakban lesznek elárusítva, míg a készlet tart.

- 6 személyes étkező készlet festménnyel beégetett aranyozással legújabb facon különböző mintákkal már 16.— K.-tól
- 12 személyes ugyanilyen 27.— K.-tól
- 6 sz. üveg készlet már 9.— K.-tól
- 6 sz. legfinomabb theás és kávé készletek legújabb mintákkal 7.— K.-tól
- Valódi angol mozdó készletek legújabb mintákkal 13.— K.-tól
- Függő lámpák tolató csigás már 8.— K.-tól
- Legfinomabb nikkelt evőeszközök darabja már 40 f.-tól
- Valódi ang. theás csésze párja 56 f.-tól
- Vizes pohár beégetett szélű, csiszolt homályos csikkal 12 f.-tól
- Boros pohár beégetett szélű, csiszolt homályos csikkal 10 f.-tól
- Kancsó 1/2 literes csiszolt homályos csikkal 70 f.-tól
- Valódi angol tányér meiseni mintával mély vagy lapos 40 f.-tól
- Kristály virágváza már 40 f.-tól
- China ezüst tea pohár 1.90 K.-tól
- Valódi Wolfram égők 1.50 K.-tól

Villany csillérok feltűnő olcsó árban kaphatók.

Képekben legnagyobb választék, a legolcsóbb árban pontosan lesznek elkészítve.

FISCHER MÓR

Arad, Andrassy-tér 20.

Városi és megyei telefon 568. szám. 7228

Az összes hazai elsőrangú um.: gácsi, besztercebányai, pinkafői, nagydísznódi és brassói pokrócgyárak

Pokróc készítményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámmra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

HASZNÁLAT ELŐTT.

HASZNÁLAT UTÁN

Ilyen bámulatos változást idéz elő a

Kola-pasztilla

(KOLA-DULTZ)

9208

természetes agyvelő- és idegtáplálék.

Hangulat, gondolkodás, a test működése és minden mozgása az agyvelővel van összefüggésben. Bágyadság, levertség, kimerülés, ideggyöngöség, általános testi gyöngöség jelei a gyöngülő életerőnek. Ha Ön állandóan egészséges és életvidám óhajt lenni tiszta fejjel, egészséges ésszel és erőteljes emlékezőtehetséggel, ha Ön a munkát és túlterheltséget elviselhető óhajtja tenni, úgy vegyen Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot). Ez a természetes erősítőszer az agyvelő és idegeknek, mely egyszerűen a vért is javítja, fiatalítja és így a test minden szervét ellátja erővel és étellel. Kola-pasztilla (Kola-Dultz)

életkedvet és alkotóerőt,

ugyszintén a fiatalság érzetét, annak egészségével és tetterejével szolgálta, melyek kezeskednek eredmény és boldogságról. Vegyen bizonyos ideig naponta Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), erősíti idegeit, gyengeségi rohamai megszűnnek és ennek következtében Ön egészségtől és erőtől duzzadni fog. Az egész világ orvosi tekintélyei ajánlják a Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), kórházak és idegyógyintézetek alkalmazzák.

Kérjen ingyen KOLA-PASZTILLÁT (Kola-Dultz-ot).

Most adunk Önnek alkalmat idegei erősítésére. Írja meg Ön címét és azonnal küldünk Önnek ingyen és bérmentve egy mennyiség Kola-pasztillát (Kola-Dultz-ot), mely elegendő arra, hogy Önnek ez jól tegyen és hogy Ön képes legyen ennek csodálatos erejét méltányolni. Ha Önnek tetszik, rendelhet többet is.

Szentlélek Gyógyszertár szétküldési helye Budapest, VI. osztály 456.

az Erdélyi és bácskai iparúru raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

cég, Andrassy-tér 6. szám. (Verbos-ház.) Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

A Kőbányai Első Magyar
Részvénytársaság

tavaszi sörét,

mely a külföldi **Salvator** sört van hivatva pótolni

**1913. február hó 1-én
hozta forgalomba.**

A már évek óta közkedveltségnek örvendő **Idénysör** Aradon — **mig a készlet tart** — a következő éttermekben és sörcsarnokokban kerül csap alá:

Braun Gusztáv Fehér Kereszt-szállója.

Schuch Ferenc „Millenium“-sörcsarnoka.

Kánya Géza Városi-sörcsarnoka.

Novotny S. Gambrinus-sörcsarnokában.

Palackokban kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben és pedig: **Fejér Gyula, Dürr Gusztáv, Lázár Gyula, Hendl Testvérek, Birkenhauer Miklós, Stefu György, Sirián V. és Társa** stb. stb. 830

Megrendelhető Aradon Schreyer Viktor fő-raktárosnál Forray-utca 2/c. Telefon szám 43.

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Aradon a Minorita-palota Weitzer János-utcai részében világítási üzletet nyitottunk. — Ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe izléses választékban összeállított csillár-raktárunkat legolcsóbb gyári árakon. A villany és gázvilágításhoz igényelt összes szerelvényeket és világító testeket raktáron tartjuk. Szereléseket a legelőnyösebben végzünk. Ugyisint mindenemű átalakításokat és javításokat szakszerű kivitelben.

Kiváló tisztelettel:

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Koffmann Sándor a színház-épületből

Deák Ferenc-utca 40. sz. alá

helyezte át üzletét.

Olcsó árak!

URÁNIA

1913. évi február 10., 11. és 12-én
hétfőn, kedden és szerdán

WALDEMAR-PSYLANDER

A MILLIÁRDOS

KISASSZONY.

Életkép 3 felvonásban.

FŐSZEREPBEN:

WALDEMAR-PSYLANDER

és CLARA-WIETH.

21

TUBERIN

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó megbűlés az összes légzőszervek legkifolyótlóbb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekszünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű szilanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, megfázás, nehézlégzés és a légzőszervek hurutos megbetegedéseiről Kifáradtan bevált az orvosai előkezelések **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból.

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körül 5. szám

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, akit nemcsak tüdő- és gégefő tuberkulózis, tüdőcancerus, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör a eddig nem talált orvoslás. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** teljesen ingyen egy könyvet képekkel Gultmann dr. orvostól Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot dietétikus teakból Ezek magasztalják, akik eddig használták Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő dietétikumot tüdőbajbetegségek (tüdővész), nemcsak krónikus gégefő- és gégefőhurut ellen rendelik és magasztalják. A tea nem titkos szer, Lieber-féle művevényekből készül, amelyeket császári rendelkezéssal szabad forgalomba hozsítottak Ára olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden riskó nélkül alkalmas adjunk a tea kipróbálására a hogy a betegsége felől mindenkit felvilágosíthassunk, elhatároztuk hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelező lapot írni Paulman & Co. címre, Berlin, 947. Müggelstrasse 20. 2512

Mindenki azt mondja már, hogy **Szeplők, májfoltok** és minden arctisztatlanságok eltüntetésére, továbbá hideg, szeles időben arc- és kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.
és **Benzoe-tej szappan** 70 fillér utasítással.

Készíti:

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész
Arad, Boros Beni-tér 15. sz.
6 korona rendelésnél postaköltség nem számíttatik.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcepp.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorszabályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Mátyás

gyógyszertárban

Arad, Szabadság-tér.

Csipkeárúház csak Arad, Asztalos Sándor-u. 4.

Tulhalmozott raktár miatt az árakat jóval olcsóbban szállítottuk le és így mindenkinek érdekében van meggyőződni és azt kihasználni.

Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

	Korona		Korona		Korona
Reform fűzők I. minőség	4	Férfi ryakkendők selyem	30	Selyem keztyűk hosszú	3
Reform női trico nadrág minden szín	7	Nadrágtartók minden színben	70	Svéd imitált rövid keztyű	70
Selyem blousok	7	Férfi gallér I. minőség	12	Valódi svéd keztyű sárga és fehér	
Selyem taft aljak	7	Férfi kézielő I. minőség	40	rendes	220
Lüster és kloth aljak dupla fodor	250	Battist mieder védők	60	Férfi glace keztyű színes	180
Női ingek R schiffen	150	Arc fátyolok minden szín	30	Mesalin selymek	2
Női nadrág R schiffen	160	Női nyilas harisnya	76	Taft selymek	150
Férfi ingek R schiffen	198	Lack övek tiszta bőr	70	Angol kötött keztyű női és férfi	70
Férfi hátó ingek I. minőség	260	Battiszt női zsebkendők	20	Férfi glace bélelt keztyű	220
Férfi alsó nadrág Köpper I.	160	Himzett női zsebkendők	50	Férfi szokni jäger párja	70
Férfi alsó nadrág francia szabás I.	280	Himzett női ingek I. minőség	3	Férfi alsó téli ingek és nadrág la	170
Férfi zephir ingek, gyönyörű színek	260	Csipke és betétek meterje	02	Női gyöngykötésű téli alsó ing la	140
Zephir touristá ing remek kiv.	250	Csipke szövetek 50 fillértől		Selyem gallér védők	70
női harisnya 3 pár	1	Csipke gallérok 70 fillértől		Férfi Galuschni la minőség	3
Női fior harisnya I. minőség 3 pár	240	Ruhadiszek minden kivitelben		Női	280
Selyem harisnyák minden színben	4	Széles selyem szalagok minden		Battiszt fűzővédő	70
Férfi szokni csikos 3 pár	120	színekben meterje	60	Lüster kötött reform női	350
Gyermek patent harisnya	30	Női glace keztyű I. minőség	170	Kloth	330
Esőernyők férfi és női	270	Női glace keztyű feh. hosszú	360		

8895

Azonkívül érkeztek nagy mennyiségben finom női fehéreneműek, csipke ágytakarók, storok, draperiák, szőnyegek, téli kendők, finom csipke betétek és csipkeszövetek, modepolán himzések, zsebkendők, barchet pongyolák, barchet gyermek ruhácskák remek kivitelben. Továbbá **gyönyörű színházi sálak** stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

Telefon 932. sz.

Tisztelettel: **CSIPKE ÁRUHÁZ.**

Ősz haj és ősz szakáll

Idősebb kinézést idéz elő. Használjon kizárólag csak

VITEK-féle NUCIN-t szőke, barna vagy fekete á K. 2.— vagy VITEK-féle NUCIN-t

egyszerű á K. 1.— és a haja ismét vissza nyeri az eredeti színét. Kapható minden gyógyszerár és drogeriában. Valódi egyedül a gyárból, kosmetikai és gyógykészítmény.

Fr. Vitek & Co. Prag II., Wassergasse. Raktár: Török József Budapest. Földes Kelemen Arad. 6417

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáromat, hol állandóan dus választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipők-ből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre, úri- és női cipész.

A mezőhegyesi cukorgyár elad addig, míg üzeme tart, közönségesen préselt friss

répaszeletet.

A szállítás körülbelül

február 20-ig eszközölhető.

Ajánlatokkal szolgál a

Mezőhegyesi Cukorgyár igazgatósága. 928

Vendéglő-átvétel!

Aradváros és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására adom, hogy **Aradon, a Bercesényi Miklós-utcában** lévő

„Jópásztor”-hoz címzett vendéglőt átvettem

s azt tovább vezetem.

Főtörökvésem mindenkor az leendő, hogy kitűnő étkeim és tisztán kezelt hegyaljai italjaim által, mely figyelmes kiszolgálás mellett olcsó árért kapható, nagybecsű vendégelm meglepedését kiérdemelm. Abonenseknek árkedvezmény. Szíves pártfogást kér:

Baics Imre, vendéglős. 958

1568—1913. kh. sz.

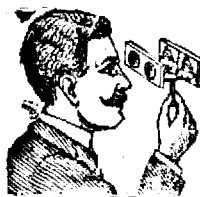
Hirdetmény.

Az utóbbi időben többször előfordult, hogy ragadós száj és körömfájással fertőzött helyekről a tejkereskedőkhöz és innen a termelőkhöz küldött tejes kannák közvetítették a fertőzést. Az ilyen esetek azt bizonyítják, hogy a tejszállításához használt edényeket sem a tejtermelők, sem pedig a tejkereskedők nem tisztogatják kellő gondnal, minek következtében azok ragadós betegségek fenállása esetén a betegség ragályanyagának szertehurcolásával úgy az embert, valamint az állategészségügyet állandóan veszélyeztetik. A ragadós állatbetegségek, főleg pedig a ragadós száj- és körömfájás ilyen uton történő szertehurcolásának megakadályozása céljából közegésszégi szempontból meghagyom, hogy a tejszállításhoz használt edényeket, kannákat használatba vétel előtt a tejtermelők, kiürítés után, illetőleg visszaküldés előtt, pedig a tejkereskedők és mindazok az egyének, akik üres tejes kannákat, edényeket szállítanak, bő vízzel tisztítsák és azoknak állandó tisztántartására kiváló gondot fordítsanak.

Ezen teendők elmulasztása kihágást képez, a mely kihágás 200 koronáig terjedhető és az 1901. évi XX. t. cz. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandó pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással büntetendő

Arad, 1913. évi január hó 80. Greén, h. főkapitány.

Nagyon érdekes

Nézőszekrény

mechanikai kép-változtatással csak uraknak. Hozzá 50 nagyon pikáns fényképfelvétel ingyen. A képek az üveg erőssége folytán nagyon szépen és plasztikusan jönnek elő és ezt a Panorámát, mechanikai kép-változtatással pikanteriája miatt az urak szívesen vásárolják. Egy komplett panoráma 50 fényképpel csak **K. 3.50.** Egyedüli díezkrét szétküldés utánvétellel. 7705

M. Swoboda, Wien, III. Hiessgasse 13-243.

Alkalmi vétel és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktár

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Welfzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcseréltetnek.

Telefon 489. Telefon 488

EGY gőzeke

2 géprendszerrel jó karban

azonnal ELADÓ.

Löffler Miklós

Németség. 956

PALMA

valódi KAUCSUK-CIPÓSAROM DOBOZA. MINŐSÉGE: ARANY

Pathefonok

és Pathe-lemézek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 740

Költőszervezet 45 K.

bármely tyuknál jobban költ. Ingyen próbára

G. Mücke Pottendorf 80. szám, Bécs mellett. Több száz ref. és bizonyítvány az egész monarchiából ingyen és bérmentve. 9461

Az Andrássy-téren az első emeleten

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás

kia d ó. Bővebbet a kiadóhivatalban

Nem titok többé,

hogyminden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Elitántet mindentéle arctisztatlanságot egy csapásra. 420

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya hölgyper 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó **köhögés és rekedtség** elleni szer a **Tussinál cukorka**, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál tea** á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki **legszívesebben veszi be.**

gyógyszertárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

Ha finom
Teát, Rumot
óhajt forduljon
Vojtek és Weisz céghez
Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. ún. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „	1—	1 „ „ „	2.20
1 „ „ „	2.—	1/2 „ „ „	1.80
1 „ fin. keverék 1/4 k. ó	2.50	1 „ „ „	2.60
1 „ „ törmelék	— .40	1/2 „ „ „	1.80
1 „ „ „	— .80	1 „ „ „	8.60
1 „ „ „ kiló	7.—	1/2 „ „ „	2.70
1 „ Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 „ „ „	5.40
1 „ „ „ 6 „	5.50	1/2 „ „ „	3.70
1 „ „ „ 8 „	4.50	1 „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta
pontosan eszközölköttek.

Használt élmény megvételre kerestetik

A nőnek szépségé legnagyobb dísze.

Ezt ápolni, megtartani a legnagyobb művésze a kozmeticiának. Egyik ilyen készítménye a modern kozmeticiának a FÖLDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyit kell oldani egy mosdó tálygi vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, harmatos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedveit, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. **Mosdóshoz egy evőkanálnyit használandó mentől hidegebb vízben. ÁRA 1 KORONA.**

Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza
ARADON.

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-féle Csukamájolaj** most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek esettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara

2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

LEGGAZDASÁGOSABB

Remington a legjobb írógépek gyártója

Remington írógép

mert a modern legújabb technika összes vívmányait egyesíti magába és világosra világított

legtartósabb gyártmány

Díjtalan és vétélhetetlenül jó minőségű bemutatás az ország bármely részében.

Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough“ amerikai számléíró összeadógépek, „Mihlsoner“ svájci „Saxonia“ glashüttel számológépek, „Kartothek“ amerikai nyilvántartási rendszer és valódi amerikai iradási, uriszoba és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI és TÁRSA

es. és kir. udvari szállítók
Budapest, VI. Andrassy-ut 12. szám.

Ha valakinek...
Kiadóhivatal: József téri 12.
Kiadóhivatali telefon: 184. sz.
Szerkesztési: 287. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 12.
Kiadóhivatali telefon: 184. sz.
Szerkesztési: 287. sz.

Az apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai útvályaon küldendők — a felvételre a költség elő — vagy levélbélyegben. Többszörösen a hirdetés száma mindenkor közzendő. Az apró hirdetések díja a sorok száma szerint számítódik. Minden sor 4 fillér, vasárnapon 5 fillér. A legkisebb hirdetés 30 fillér. A vasárnapot betűkkel kívánó emberek a hirdetésben megjelölésével jelöndék. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételével díjtalanul megismerkedik. HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

Ajánlatokat valamely jelleg alatt küldendők a kiadóhivatalba, ne tessék az apró okiratokat mellékelni, mert csak a legfontosabbakat fogadjuk meg. Azokat az ajánlatokat, amelyek az apróhirdetés megjelölésével számított 4 héten belül el nem vész, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Helybéli

isz. üzlettulajdonos férjhez menne 30-35 éves kereskedőhöz, jobb iparoshoz. Levelet „Jó üzlet” a főpostára. 989

LEVELEZÉS.

„Sárka” jellegre

levél van a főpostán „Barnától.” 996

Amelyik

teljesen korrekt leány állandó támogatás ellenében barátnőm lenne, írjon a kiadóba „Pokol” jellegre. 1000

Personyinak

főpostán levele van, kérem még ma átvenni. Csók Pál. 1021

Mely idősebb

uriember volna hajlandó havonta támogatni egy fiatal ur asszonyt, az írjon „Diskrét” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 945

OKTATÁS.

Kereskedelmi magántanfolyam.

Mérlegképes könyvvitel, gyorsírás, gépirás, keresk. számtan, magyar-német levelezés rövid idő alatt, elsőrangú erők vezetése alatt mérsékelt tandíj mellett elsajátítható. Pichler Sándor írógépvállalata, Hasszinger-u. 5. Beiratkozások a február elsején kezdődött cursusokra még eszközölhetők. Telefon 808. sz. 858

Magántanulókat

gimnázium, reál és polgári iskolák összevont vizsgáira is mérsékelt díjzással előkészít felelőséggel Izr. Fiuinternátus Chorin Aron utca 1. sz. 816

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll s a vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Február hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Beiratkozni e hó 15-ig lehet, a mulasztott órákat külön órákban pótoljuk. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-18 Ziffer Sándor Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

KIADÓ LAKÁS.

Kölcsey-utca 9. szám,

I. emeleten 4 szobás lakás, május hó 1-től virágos kerttel kiadó, félvilágosítással szolgál, Kádár uriszabó Salacz-utca 8. szám. 863

Több

földszinti lakás, azonnal kiadó, Szabadság-tér 17. sz. alatt. Érdeklődni lehet az I-ső emeleten. 877

6 szobás

földszinti lakás fürdőszoba, konyha és kamrával Erzsébet-körút 80. sz. alatt május 1-re kiadó. 906

Anitch-utca 20.

8 szobás utcai lakás, fürdőszobával, 2 szobás udvari lakás, fürdőszobával, májusra kiadó. 937

Szent László-utca 7.

első emeleti modern 3 szoba, fürdő- és előszobából álló uri lakás, május hóra kiadó. 916

3 szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel együtt, május 1-től kiadó. Hal-tér 6. sz. 1041

Két szép utcai lakás,

áll két szoba konyha, illetve két szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből Dezső-utca 4/c sz. alatt május 1-re kiadó. 1035

Modern 3 szobás lakás,

központi melegvíz fűtésre állandó melegvíz ellátásra, villany és gázzal berendezve, Orczy u 8 alatt azonnal, esetleg május 1. kiadó 926

3 három - három szobás

lakás, összes mellékhelyiségekkel, március és május hó 1-ére kiadók Tökölly Imre utca 18 alatt. 948

3 szobás

és konyhából álló lakás május hó 1-ére kiadó Ovár-utca 7. alatt. Bővebbet Forrai-utca 2. 982

Boros Béni-tér 20. sz.

alatti bérházakban f. évi május 1-re egy négyszobás földszinti és egy három szobás I. emeleti lakás fürdőszoba és egyéb szükséges mellékhelyiségekkel kiadó; értekezhetni Laendler Aladár gőzfűrésze irodájában. 979

Kiadó lakás

folyó évi május 1-től 3 és 4 szobás lakás, fürdőszobával, hozzátartozó helyiségekkel, és azonnal egy alkalmas műhely, raktár vagy istálló helyiségnek padlás és fél udvarral együtt Lovarda-utca 1. 477

Egy 4 és egy 3 szobás

utcai lakás a szükséges mellékhelyiségekkel május 1-ére kiadó Teleky-utca 19. szám. 910

Heim Demokos-u. 1. sz.

házban 5 utcai szoba fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló kényelmes lakás május 1-re kiadó. Telefon 328. 904

2 szoba, előszoba,

konyha, mellékhelyiségekkel vezetékekkel május 1-re kiadó Hajó-utca 28. 968

Egy hűtőbejárattal

csinosan burkolott, két ablakos, utcai szoba azonnal kiadó. Eötvös-utca. 1. I. emelet. 1022

Modern lakás.

Négy szoba parkettal, minden mellékhelyiséggel magas földszinten, különálló lakás, fürdő-, elő- és cselédszoba villanyvilágítás stb. teljesen újonnan festve, május 1-re kiadó. Forray-utca 2/a. 1024

Egy utcai

és egy udvari szobából álló garcon lakás kiadó. Apponyi Albert-körút 1. szám alatt. 1026

Azonnalra kiadó

Lipót utca 10/a. 2 szoba, konyha, vízvezetékekkel, magányos udvar és kert. Csak ajánlott levélre válaszolok. Özv. Gömörly Józsefné, Kovászl. 881

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re

keresek 3 szobás modern lakást, fürdőszobával, a belvárosban. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Két szobás

lakás külön bejárattal, vagy előszobával és mellékhelyiségekkel kerestetik május 1-ére. Sürgős ajánlatok „Tiszviselő” jellegre keretnek a kiadóba. 939

Keresek 3 hónapra,

egy 3 szobás, tiszta udvari I. emeleti lakást, április 15 vagy május 1-re, özv. Hay Józsefné, Batthyányi-utca 29. 952

ALKALMAZÁST KERES.

Bejárósó,

fiatal, a főzéshez ért, a délelőtti órákban alkalmazást keres. Kiss Izabella Mihály-utca 69. 1028

Kereskedelmi végzett

intelligens fiatal leány gyors és gépirásban perfekt, irodába ajánlkozik. Cim a kiadóba. 1034

Gépirásban

teljesen jártas, magyar és német nyelvet tökéletesen beszélő és irai tudó ügyvédi irodában már hosszabb ideig működött leány állást keres. Cim a kiadóban. 1030

Shakács é. ezrász

fiatal ember, ki szakmájában igen sokoldalú és jártas, 13 évig a 43. sz. cs. és k. gyalogezred tisztü étkezdéjének főszakácsa volt, megfelelő állást keres uraságnál, pensióban, vagy szállodában. Szíves megkeresést kér, Va'ean János, Kossó 31. h. sz. Krasó Szörény m. 928

Uri közönség figyelmébe.

Dáskál Magdolna okleveles szülész, vizsgázott masszírozónő ajánlkozik kizárólag uri házakhoz. Tökölly Imre-utca 5., ajtó 6. (volt Halász-utca. 135

ALKALMAZÁST NYER.

Egy kezdő

keresztény kereskedősegéd, fűszer, rőfőszakmában, azonnali belépésre felvétetik. Beregi Kálmán, Aninosza. 983

Egy teljesen

szakképzett izr. vaskereskedő segéd, ki a román nyelvet bírja, azonnali alkalmazást nyer Ritter Jakabnál, Tenkén. — Szombaton zárva. 971

Bokszegi gazdaságomban

kulcsárt keresek, Ajánlatokat Dr. Eöcs Géza Arad, címre kérek. 992

Ügyes segéd

elsőrendű nőidivat üzletben azonnali alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 991

Házvezetőnőknek

idősebb jobb polgári nőt vagy egy nős kiszolgált altisztet keresünk tanoncotthonunk kezelésére. Aradi Vasiparl R.-T. 940

Házmeztelen pár

kerestetik Apponyi Albert-ut 1. sz. házba. — Jelentkezhetni Erzsébet-körút 12. sz. I. em. 1025

Aradi

Villamossági Részvénytársaságnál egy a könyvelésben jártas tiszviselő február 15-re alkalmazást nyerhet. Írásbeli ajánlatok legkésőbb február 12-ig nyújtandók be. 1038

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Képpich Zsigmond

utca. igazgató.

Szabó Lipót, irodavezető.

Hivatalos helyiség: Tadej Károly-u. 1. sz. ajtó hát.

Telefon 868. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig.

Keresőknek

ARADRA:

Parasztrőfös segédet és nagykereskedés részére egy németül is beszélő irodistánt.

VIDÉKRE:

- 4 fűszer, rőfős és rövid,
- 2 vas és fűszer,
- 3 rőfős és divat,
- 2 fűszer és rövid és
- 2 vegyes kereskedősegédet,
- több tanoncot teljes ellátás mellett.

Ajánlatok:

- több irodistánt,
- 1 irodistát,
- 3 fűszer és rövid,
- 1 vas és fűszer,
- 2 rőfős és divat és
- 2 vegyes kereskedősegédet.

As elhelyezés teljesen díjtalan. Köztalajunk előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, csak válaszbellyeg ellenében válaszunk. 301

Apró hirdetések.

ELLÁTÁS.

Étkezni

Iszletesen és tisztán lehet uri háznál. Köppich, Heim Domokos-utca 2., ajtó 8. 967

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Orlán tengeri nyulakat

15 kiló súlyban sport és tenyésztés galambokat szállít Schwab, Wien, Wimmer gasse 1. Árjegyzék ingyen. 818

Saját termékű

ménési-pálosi (paulisi) szőlő hegyen termelt vörös óbor és fehér újbor eladó. Közlebbit Hruzek Bélánál Ujaradon. 764

A pankotai kaszinó

Jó karban levő márvány lapos, forgatható billiárd asztala jutányos árral azonnal megvehető. Bővebbet az igazgatóság. 949

Eladó

telivér angol Lawerack szetter kanakutya (orange belton) gyönyörű fejlődésű, törzskönyvezett s ma gasan díjazott szülők ivadéka, hat hónapos, igen finom orru. Vargassy Lajos-utca 115. szám. 995

Különböző használt

butorok elköltözés végett minden elfogadható árral eladók. U. m. konsol tükör, alkovni függöny, két-szárnyas függöny, 6 méter hosszú szőnyeg, 21 személyes antik ebédlő asztal, paliszander ebédlő székek, jégszekrény, 2 személyes vasmosó, női írósztal, szalon asztal, cseléd ágy és több egyéb butorok. Cimbalom, antik asztali lámpa, villanycsillár. Szívességből felvilágosítást nyújt Rubinstein Mór szállító irodája. (Telefon 188.) A tárgyak ugyanitt megtekinthetők. 929

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandula szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságú fogkefék darabonként 1 korona és 120, Földes Kelemennél Arad. 1224

Eladó takarmány.

Nagymennyiségű buzaszalma törek, polyva, árpaszalma, lucerna, gyepszóna, tengeriszár és takarmányrépa, valamint 400 mm. buza, 300 mm. tengeri, 30 mm. rozs és különféle gazdasági eszközök eladók tornyai birtokon. Értekezni lehet Lovarda-utca 1. vagy Tornyan (Csanádmegye) Krizeán Sándor birtokán. 478

Megvételre keresek

1-ső rendű iparvállalati és takarékpénzüri részvényeket, valamint jól jövedelmező bérházat. Ajánlatokat kérek „K. S.” levélszekrény, Lovarda-utca 1, földszint. 984

INGATLAN.

Lahner György 1/a sz.

ház három szoba, konyha, kamra, pince, szőlős- és gyümölcskerttel, május elsőtől kiadó, vagyis eladó. 938

Eladó gőzmalom

Csanádmegyében. Cím a kiadóhivatalban. 970

Koha Samu-féle

Erdélyi-uti sarokház, fűszerkereskedéssel, korlátlan italméréssel, valamint trafikjoggal, mely 30 éve fenn áll, nyugalomba vonulás végett eladó. 936

Gyár-utca 21. sz. ház,

mely egy 3 szobás lakásból, 1 holdas szőlős-kertből és 1 nagy virágos kertből áll, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt 1913. május 1-re kiadó, vagy eladó. Bővebbet Cukor László faterkeskedőnél, Nagyvárad ut. 951

ÜZLETEK.

Szép üzlethelyiség,

esetleg berendezéssel, Weitzer J.-utcában főpostával szemben, azonnal kiadó. Telefon 934 (üvegüzlet). 912

Kiadó.

Aradon igen forgalmas helyen egy szatocs-bolt és korecsma a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt f. é. május hó 1-től kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 896

Kavémérés

és kifőzési üzlet betegség miatt, azonnalra vagy február 15-ére átadó. Cím a kiadóhivatalban. 655

Üzlethelyiség

Andrássy-tér 4. sz. házban május 1-re kiadó. Neuman iroda. 990

40 év óta működő

jómenetelű fűszerüzlet italmérés és trafikál ellátva nyugalomba vonulás miatt átadó. Bővebbet Háltér 18. ajtó 1. 948

Remek szép

üzlet-helyiség nagy kirakatokkal egészben vagy két részben kiadó Földes ház, Deák Ferenc-utca. 993

Egy jóforgalmu

szatocs üzlet jól bevezetett vevőközönnyel más vállalat miatt olesó házbérrel, azonnal átadó. Cím a kiadóhivatalba. 1025

Helyben

több renebelli jómenetelű vendéglő és egy fűszerüzlet korlátlan italméréssel azonnal átadó. Bővebbet Reusz Sándor sörraktárban Boros Béni-tér 5. 1028

KÜLÖNFÉLE.

Egy

elkülönített utcai 4 szobás lakás és egy műhely teljes asztalos felszereléssel, azonnal kiadó. Hassinger-utca 5. 167

Kiadó azonnalra is,

egy 16 méter hosszú és 5 1/2 méter széles padolt száraz pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek. Cím a kiadóba. 620

Gazdonszűkű világító test.

Mindenütt felállítható gázizzófény csővezeték nélkül. Uj! Függőizzófény szárazlámpa bémélküli, folyékonyág nélkül ég. veszélytelen. Egési költség óránként 2—2 fillér. 50—120 gyertyafényű Falilámpák 18 kortól felebb. Árjegyzék mindenféle modern világítási cikkről ingyen. Schwab Wien, Wiedner, Hauptstrasse Nr. 113. Képviselek kerestetnek. 811

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog hogy, a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőressentiát, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógy-szertára Arad. 1224

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. szám. 5811

Arad megyében

Sapros községben egy nagyon szép helyen, közel az országúthoz egy görbe 4 szobás sarokház, új ház 9 évig adómentes azonnal kiadó, vagy örök áron eladó. Értekezni lehet a tulajdonosnál, Burka János Seprős. 978

Diamant Jászó

Waltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádógos munkákat legjutányosabban készít egy helyben mint vidéken. 511

India fogorvosok

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutóri Földes Kelemen gyógy-szertára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
810
1881
Szolgálat: reggel 6 órától 11 óráig 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Hölgyközönység figyelmébe

ajánljuk az **Arad, Deák Ferenc-utca 33 sz. alatt** levő elsőrendű

himző, rajz és előnyomda műintézetünket.

hol legszolidabb ár mellett elvállalunk összes e szakba vágó munkákat finom és izléeses kivitelben, ugyszintén teljes **kelengyék**et is. — Elfogadunk jó családból leányokat tanításra.

1011 Kitünő tisztelettel
Wirtschaftler Testvérek.

Rákóczi utca 14. számú

ház
941-ől telekkel, szabad kézből
eladó.

Bővebbet ugyanott, a tulajdonosnál. 994

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

opohajtót,

mely a legkifejlesztettebb fájdalom-mérsítő gyógyszer. Iso édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kiskisérőleg a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyászati raktár 4478

ARAD, BOROS BÉNI-TÉR.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karatos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerész

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszerjavítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árral megveszem, vagy becserelem új ékszerekre. 5707

Nyomtatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t.-nél.

Meghívás.

Az Első Ujszentannai Takarékpénztár Részvénytársaság
folyó évi február hó 23-án délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében

XXIX. rendes évi közgyűlését

tartja meg, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat

1. Az igazgatóság évi jelentése és a felügyelő bizottság által megvizsgált 1912. évi zárszámadásának előterjesztése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a tiszta nyeresémény felosztása és hovatfordítása iránt.
3. Két részvényes választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
4. Három igazgatósági és egy felügyelő bizottsági tag választása.

Ujszentannán, 1913. évi február hó 1-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet. 52. §. Azon részvényesek, kik a közgyűlésen szavazati vagy választási jogukkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket (7. §) legkésőbbben egy nappal a közgyűlés megtartása előtt, az intézet pénztáránál vagy Aradon az Aradmegyei Takarékpénztárnál letéti okmány ellenében átadni, ellenkező esetben a tanácskozásban és szavazásban részt nem vehetnek.

Zármérleg.

1912. december 31.

Vagyonszám

Teljesítés

	Kor.	fill.	Kor.	fill.		Kor.	fill.	Kor.	fill.
Pénztár számla			106420	35	Részvénytőke			600000	
Váltó számla			2950460	90	Tartalékalap számla	130963	95		
Jelzálog számla			855699		Külön tartalékalap számla	8468	48	*189432	43
Kötvény számla			33708		Betét számla			1621654	31
Előleg értékpapírok számlája			60		Viszleszámitolási számla			1009584	05
Folyó számla			54528	58	Előre felvett kamatok számla			47821	19
Viszleszámitolás átmeneti kamat			29852	45	Jelenlét díj számla			8400	
Adósok számlája			367	43	Be nem fizetett betét kamatadó			3993	96
Váltó űrlapok számla			60		Id. Scherer János alapítványa			24	162
					Osztalék számla			430	
					Hitelezők számlája			289	24
					Bélyegilleték számla			45	22
					Nyereség áthozatal 1911. évről	4940	55		
					1912. évi tiszta nyereség	95204	14	100144	69
			3534156	71				3534156	71

*Ez ideai dotációval 175000 koronára emelkedik.

Ujszentanna, 1912. december 31.

Zimmermann Lőrincz, s. k.
pénztáros.

Adelmann Károly, s. k.
vezérigazgató.

Szilbereisz Károly, s. k.
könyvelő

Ackermann Jakab, s. k.
igazgató.

Gantner Vilmos, s. k.
igazgató.

Mandl Antal, s. k.
igazgató.

Mandl József, s. k.
igazgató.

Rauchbauer Ferenc, s. k.
igazgató.

Scherer János, s. k.
igazgató.

Scherer Károly, s. k.
igazgató.

Scherer Viktor, s. k.
igazgató.

Zimmermann Ádám, s. k.
igazgató.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Adelmann Géza, s. k.

Arnold Nándor, s. k.

Hönigesz János, s. k.

Pénzes Ákos, s. k.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Aluliroftak, mint az „Első Ujszentannai Takarékpénztár Részvénytársaság” felügyelő-bizottság tagjai tisztelettel jelentjük, hogy a lefolyt 1912. évben a törvény és a társaság alap szabályai értelmében az intézet ügykezelését minden ágában szigorúan ellenőriztük és hogy a tisztelt közgyűlés első terjesztett 1912. évi zármérlegben, valamint a

nyereség- és veszteség-számlában foglalt egyes tételek az üzleti könyvekkel teljesen megegyeznek.

A zármérlegben kitüntetett 95,204 kor. 14 fillér tiszta nyeresémény felosztását és hovatfordítását illetőleg az igazgatóság ajánlatainak megzárulunk és kérjük a tisztelt közgyűlést, miszerint az 1912. évi zárszámadásokat jóváhagyni, az igazgatóságnak, a választmányoknak és a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Ujszentannán, 1913. február hó 1-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Adelmann Géza, s. k.

Arnold Nándor, s. k.

Hönigesz János, s. k.

Pénzes Ákos, s. k.

Az arad csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság XXIII-ik rendes közgyűlését

1913. évi február hó 15-ik napján d. u. 5. órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1912. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Három választmányi tag választása.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott **s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókjébeinél **Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson** még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.
Aradon, 1913. január 28-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

Aradmegyei Takarékpénztár.

Meghívás.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár“

t. részvényeseit

a folyó évi február hó 9-én, délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

42-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1912. évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Lejáró mandátum folytán:
 - a) 6 igazgatósági tag megválasztása 3 évre.
 - b) a felügyelő bizottság elnökének, 2 rendes és 1 póttagjának megválasztása 3 évre.
 - c) 18 választmányi tag megválasztása 2 évre.
3. Az alapszabályok 97, 160, 164, 173. §§-nak módosítása.
4. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket f. évi február hó 8-án délután 5 óráig az intézet főpénztáránál, Aradon, vagy fiókpenztárainál Battonyán és Eleken nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztásra vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekinthező.

Arad, 1913. január 24.

**Az Aradmegyei Takarékpénztár
Igazgatósága.**